

Europos pripažinimo vadovas aukštosioms mokykloms

Kvalifikacijų vertintojams ir studentų
priėmimo specialistams skirtos
Praktinės gairės teisingo ir lankstaus
užsienio kvalifikacijų ir dalinių studijų
pripažinimo įgyvendinimui

Jei nenurodyta kitaip, šio leidinio turiniui, išskyrus atvaizdus, taikoma Creative Commons Attribution NonCommercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) licencija. Tai reiškia, kad bet kokia šio leidinio turinio panaudojimo forma nekomerciniais tikslais leidžiama, nebent kitaip numatyta tam tikroje komponentėje (pvz., dokumente) ir nebent tai siejasi su atvaizdais ir iliustracijomis. Bet kuriam šio leidinio turinio pakartotiniam naudojimui ar citavimui, naudotojas turi nurodyti Nuffic (įstaigos pavadinimas) ir nesudaryti įspūdžio, kad Nuffic pritaria išvestinio darbo užmojui.

Šis projektas finansuotas iš Europos Komisijos paramos lėšų. Leidinyje pateikiamas tik jo autorių požiūris ir Komisija negali būti atsakinga už jokią leidinyje pateiktos informacijos panaudojimą.

Lifelong
Learning
Programme

Naudojimas

Šio vadovo paskirtis – padėti ir įgalinti kvalifikacijų vertintojus ir studentų priėmimo specialistus aukštosiose mokyklose teisingai pripažinti kvalifikacijas pagal Lisabonos pripažinimo konvencijos (toliau – LPK), reglamentuojančios tarptautinį akademinį pripažinimą Europos regione, principus. Todėl šis vadovas iš esmės yra susijęs su pripažinimu, kai siekiama gauti teisę į aukštąjį mokslą (akademinį pripažinimą).

Vadove praktiškai aiškinami LPK principai, skatinantys taikyti lanksčią pripažinimo metodiką, kurios užduotis – atsakyti į klausimą, ar studentai studijuos sėkmingai. Todėl šis vadovas naudingas kvalifikacijų vertintojui ar studentų priėmimo specialistui, norinčiam į studentų sąrašus įtraukti studentus, kurie turi jų institucijos programos reikalavimus atitinkančias kvalifikacijas, kad būtų gerinama bendra programos kokybė ir studentams geriau sektųsi.

Iš principo šį vadovą gali naudoti visų LPK šalių (pagrindė Europos valstybių ir kai kurių Šiaurės Amerikos, Azijos ir Okeanijos valstybių), taip pat kitų regioninių pripažinimo konvencijų, pagrįstų LPK principais, šalių (pavyzdžiui, Azijos ir Ramiojo vandenyno bei Afrikos regionai), kvalifikacijų vertintojai.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šiame vadove rekomendacijos pateikiamos iš Europos aukštojo mokslo erdvės (EAME) perspektyvos, todėl yra naudingiausios kvalifikacijų vertintojams iš 47 EAME šalių.

Pripažįstama, kad šio vadovo vartotojai gali turėti skirtingo lygmens kvalifikacijų vertinimo patirtį. Todėl šį vadovą galima naudoti įvairiai, pavyzdžiui, kaip greitai informacijos paieškai skirtą žinyną, įvadą į esmines pripažinimo koncepcijas ar mokymo priemonę.

Autoriai siekia, kad šis vadovas skatintų teisingo pripažinimo kultūrą ir padėtų gerinti pripažinimo pagal LPK principus procedūrų kokybę.

Turinys

Padėkos.....	5
EAR HEI pratarinė.....	7
Apie vadovą.....	9
I DALIS - Įvadas į pripažinimą.....	12
1. Įvadas į pripažinimą.....	13
2. Penki kvalifikacijos elementai.....	19
II DALIS - Vertinimo procesas.....	24
3. Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas.....	25
4. Diplomų ir akreditavimo malūnai.....	31
5. Autentiškumas.....	35
6. Pripažinimo tikslas.....	43
7. Mokymosi rezultatai.....	46
8. Kreditai, pasiekimų įvertinimai, kreditų kaupimas ir perkėlimas.....	51
9. Esminiai ir neesminiai skirtumai.....	58
10. Alternatyvus pripažinimas ir teisė apeliuoti.....	64
III DALIS - Institucinio pripažinimo praktika.....	69
11. Skaidrumas ir informacijos teikimas.....	70
12. Institucinio pripažinimo praktikos.....	75
IV DALIS - Informaciniai instrumentai.....	85
13. Kaip rasti ir naudoti informaciją.....	86
14. Diplomo priedėlis (ir kiti informaciniai įrankiai).....	92
15. Kvalifikacijų sandaros.....	98
V DALIS - Specifinių tipų kvalifikacijos.....	104
16. Kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą.....	105
17. Lanksčiais mokymosi būdais įgytos kvalifikacijos.....	110
18. Transnacionalinio švietimo kvalifikacijos.....	114
19. Jungtinių programų kvalifikacijos.....	117
20. Įgaliotų nacionalinių švietimo įstaigų nepripažintų institucijų kvalifikacijos.....	121
21. Kvalifikacijų turėtojai be dokumentų.....	125
22. Kalbos testai.....	129

VI DALIS - Kreditų mobilumas studentų mainų atveju.....	133
23. Užsienio dalinių studijų pripažinimas.....	134
Šaltiniai ir literatūra.....	139
EAR HEI Konsorciumas.....	143
Terminų rodyklė.....	145

Padėkos

EAR-HEI vadovas yra iš esmės pagrįstas Europos pripažinimo erdvės (EAR) vadovu, todėl visų pirma norėčiau padėkoti ankstesnio EAR projekto grupei už tai, kad parengė tokį gerą pripažinimo vadovą. ENIC ir NARIC tinklų pripažinimo centrai taip pat prisidėjo prie EAR-HEI vadovo rengimo pateikdami savo gerosios praktikos įvairiose su EAR susijusiose veiklose pavyzdžius ir skleiddami informaciją apie dvi EAR-HEI apklausas studentų priėmimo specialistams savo valstybėse.

Įgyvendinant EAR-HEI projektą esminiais klausimais keletą kartų buvo konsultuojamasi su ENIC Biuru ir NARIC Patariamąja taryba. Dėkoju jiems už pastabas, rekomendacijas ir pagalbą bei už tai, kad jie įtraukė (tiesiogine šio žodžio prasme) EAR-HEI vadovą į ENIC ir NARIC tinklų darbotvarkę.

Nuo pat projekto pradžios mes numatėme, kad aukštosios mokyklos ir jų studentų priėmimo specialistai turėtų atlikti svarbų vaidmenį teikiant atsiliepimus apie šio vadovo rengimą. Pasiiekti mūsų tikslinę grupę, išsibarsčiusią po visą Europą, nebuvo lengva, ypač atsižvelgiant į tai, kad mūsų pagrindinės priemonės buvo dvi gana plačios apklausos. Todėl mums buvo džiugu, kad maždaug 450 Europos aukštųjų mokyklų atstovų pasivargino sudalyvauti dviejose apklausose ir noriu jiems visiems padėkoti už vertingus (ir kartais gana ilgus) atsakymus.

Norėčiau padėkoti Europos Komisijai ne tik už EAR-HEI projekto finansavimą, bet ir už įkvepiantį vadovo pristatymą tinklų susitikimuose. Taip pat norėčiau padėkoti Europos Tarybos ir UNESCO pripažinimo ekspertams už aktyvią paramą vadovui.

Ankstesnė Bolonijos tolesnės veiklos grupė pripažinimo klausimais, kuri veikė iki susitikimo Bukarešte 2012 m., buvo labai naudinga skleidžiant žinių apie ankstesnį EAR vadovą. Nuoroda į vadovą Bukarešto komunikate suformavo tvirtą pagrindą EAR veiklos misijai: modernizuoti pripažinimo praktiką visoje Europoje.

Projekto grupė taip pat palaikė glaudžius ryšius su dabartine EAME struktūriniu darbo grupe ir grupe dėl automatinio pripažinimo. Dėkoju jiems už išsamesnį pripažinimo, susijusio su akreditavimu, studijų rezultatais ir kvalifikacijų sandara, vaizdą. Tikimės, kad EAR-HEI vadovas taip pat palengvins jų darbą ir galbūt padės pasiekti daugiau suinteresuotųjų pripažinimo šalių Europoje.

Taip pat norėčiau padėkoti už indėlį daugybei įvairių sričių ekspertų, su kuriais susitikimo įvairiomis progomis, pavyzdžiui, EAIE renginiuose Dubline (2012 m.) ir Stambule (2013 m.), kur pristatėme savo projekto rezultatus ir gavome labai naudingų atsiliepimų iš aukštųjų mokyklų ir jų asociacijų.

Ir pabaigai norėčiau padėkoti EAR-HEI projekto grupės nariams ir priežiūros grupei, visiems, su kuriais labai entuziastingai ir efektyviai bendradarbiauome pastaruosius dvejus metus praktiškai nagrinėdami visus susijusius pripažinimo aspektus. Geriausios praktikos aprašymas remiantis asmenine pripažinimo ekspertų, aukštojo mokslo ekspertų, studentų priėmimo specialistų ir studentų patirtimi padėjo parengti vadovą, kuriame išdėstyti teisingo, skaidraus ir veiksmingo institucinio pripažinimo procedūrų standartai.

Lucie de Bruin – EAR-HEI projekto koordinatore

Tarptautinio pripažinimo departamento vadovė, Olandijos ENIC-NARIC, Nuffic

EAR HEI pratarinė

Pastaruoju metu užsienio kvalifikacijų pripažinimas tapo centriniu Europos ir pasaulinės politikos diskusijų aukštojo mokslo srityje objektu. Bukarešto konferencijos, vykusios 2012 m., pabaigoje priimtame komunikate Bolonijos proceso šalių ministrai aiškiai nurodė, kad teisingas ir sklandus pripažinimas – būtina mobilumo sąlyga ir tolesnio bendradarbiavimo Europos aukštojo mokslo erdvėje pagrindas. Tuo tarpu UNESCO aiškinasi pasaulinės pripažinimo konvencijos, kurios tekste būtų sujungtos keturios šiuo metu egzistuojančios regioninės konvencijos, galimumą.

Dabar pripažįstama, kad teisingas pripažinimas – aukštojo mokslo tarptautiškumo ir studentų mobilumo kertinis akmuo.

Šis naujas Europos pripažinimo erdvės vadovas aukštosioms mokykloms (EAR-HEI) – tiesioginis ir praktinis atsakas į iššūkius ir politikų, politikos formuotojų, studentų, tėvų ir darbdavių visame pasaulyje lūkesčius. Jis yra pirmojo EAR vadovo, kuriame daugiausia dėmesio skiriama ENIC ir NARIC centrų pripažinimo praktikai ir kurį patvirtino Bolonijos proceso šalių ministrai Bukarešto komunikate kaip vertingų gairių rinkinį ir gerosios pripažinimo praktikos vadovą, tęsinys.

Aukštojo mokslo tarptautiškumas ir tvirtas institucinis įsipareigojimas užtikrinti studentų ir dėstytojų mobilumą natūraliai paskatino pripažinimo vadovo, specialiai skirtą pripažinimo klausimams aukštosiose mokyklose, rengimą. EAR-HEI vadovas skirtas studentų priėmimo specialistams ir kvalifikacijų vertintojams, kurių veikla susijusi su sprendimais dėl kreditų perkėlimo, dalinių užsienio studijų pripažinimu ir stojančiųjų, siekiančių įstoti į visos trukmės studijas remiantis kitose valstybėse įgytomis kvalifikacijomis, priėmimo ir atrankos procedūromis.

Vadove pateikiamos geriausios praktikos, apimančios visas pripažinimo procedūras nuo smulkių, bet būtinų, užduočių, tokių kaip, prašymų gavimo patvirtinimo, iki užsienio kvalifikacijų pripažinimo remiantis ankstesnio mokymosi pripažinimu ir rekomendacijų dėl kreditų ir pažymių pervedimo. Jame studentų priėmimo specialistai ir kvalifikacijų vertintojai supažindinami su visais pripažinimo procesais instituciniu lygmeniu, iliustruojant kiekvieną atskirą proceso etapą pavyzdžiais ir pateikiant rekomendacijas.

EAR-HEI vadovas taip pat skirtas institucinės politikos formuotojams. Jis – konkretus atsakas į Bolonijos ministrų raginimą aukštosioms mokykloms įtraukti pripažinimo procedūras į savo vidinio ir išorinio kokybės užtikrinimo procesus.

Siekiama užtikrinti, kad nuosekli institucinė pripažinimo politika būtų pagrįsta Lisabonos pripažinimo konvencija, kuri yra UNESCO ir Europos Tarybos teisiškai įpareigojantis tekstas, susijęs su užsienio kvalifikacijų pripažinimu. Konvencijoje išdėstyti principai ir procedūros tiesiogiai susiję su instituciniu pripažinimu. Kadangi visi vadove pateikti geriausios praktikos pavyzdžiai atitinka šiuos principus ir procedūras, vadovas yra ideali priemonė aukštosioms mokykloms užtikrinti, kad jos sistemingai laikytųsi teisinių įsipareigojimų.

Kaip Lisabonos pripažinimo konvencijos komiteto biuro ir atitinkamai Europos universitetų asociacijos atstovai visapusiškai remiame EAR-HEI vadovą ir skatiname jį naudoti kaip svarbų informacinį įrankį visais institucinio pripažinimo procedūrų aspektais ir kaip nuoseklios institucinio pripažinimo politikos, pagrįstos Lisabonos pripažinimo konvencijos principais ir procedūromis, formulavimo pagrindą.

Allan Bruun Pedersen – Lisabonos pripažinimo konvencijos komiteto viceprezidentas

Howard Davies – Europos universitetų asociacija

Apie vadovą

Europos pripažinimo erdvė

Šis vadovas – tai projekto Europos pripažinimo erdvė – Vadovas aukštosioms mokykloms (EAR-HEI), skirtas padėti kvalifikacijų vertintojams ir studentų priėmimo specialistams aukštosiose mokyklose užtikrinti teisingą pripažinimą, rezultatus. EAR-HEI vadovas pagrįstas 2012 m. išleistu Europos pripažinimo erdvės (EAR) vadovu, skirtas modernizuoti pripažinimo praktiką ENIC-NARIC tinkluose (nacionaliniai informacijos dėl pripažinimo centrai). Šis EAR vadovas buvo pagrįstas Lisabonos pripažinimo konvencija ir ją lydinčiais dokumentais bei iš projektų ir darbo grupių gautomis rekomendacijomis ir publikacijomis.

EAR-HEI vadove laikomasi EAR vadovo rekomendacijų, suformuluotų glaudžiai bendradarbiaujant su ENIC-NARIC centrais ir pasitelkiant juos į pagalbą. Rekomendacijos nustato standartą, kas yra laikoma teisingu pripažinimu Europos regione. Dar daugiau, Europos aukštojo mokslo erdvės (EAME) švietimo ministrai Bolonijos Bukarešto komunikate (2012 m. balandis) rekomenduoja naudoti EAR vadovą. Todėl EAR-HEI vadovas nėra tik dar vienas vadovas. Tai – vienintelis Europos pripažinimo vadovas kvalifikacijų vertintojams ir studentų priėmimo specialistams, kuriame pateikiama bendrai sutarta geriausia praktika, paremta Lisabonos pripažinimo konvencija (LPK).

Rekomendacija naudoti EAR vadovą 2012 metų Bolonijos Bukarešto komunikate:

„Teisingas akademinis ir profesinis pripažinimas, įskaitant neformaliojo mokymosi ir savišvietos pripažinimą, yra EAME esmė... **Sveikiname Europos pripažinimo erdvės (EAR) vadovą ir rekomenduojame jį naudoti kaip užsienio kvalifikacijų pripažinimo gaires ir gerosios praktikos suvestinę bei raginame aukštąsias mokyklas ir kokybės užtikrinimo agentūras vidinio ir išorinio kokybės užtikrinimo metu įvertinti institucinio pripažinimo procedūras**“.

Idėja sudaryti vadovą, kuris būtų specialiai skirtas aukštosioms mokykloms, kilo baigus EAR projektą. Kadangi jau turėjome į vieną vietą surinktą geriausią praktiką, pagalvojome, kodėl negalėtume jos panaudoti ir parengti vadovą, skirtą specialiai tai grupei, kurioje priimama daugiausia pripažinimo sprendimų, t. y. aukštosioms mokykloms?

Aukštosioms mokykloms skirtam pripažinimo vadovui parengti prireikė esminio aukštųjų mokyklų įsitraukimo ir profesinių žinių. Todėl be NARIC centrų iš Lenkijos, Prancūzijos, Lietuvos, Airijos, Danijos, Latvijos ir Nyderlandų (koordinatoriai) ir LPK komiteto prezidento (2007–2013 m.), ENIC tinklo prezidento (2011–2013 m.) ir specialaus patarėjo iš USNEI, tarp projekto grupės narių buvo ekspertai iš Europos universitetų asociacijos (EUA), Vokietijos Hochschulrektorenkonferenz (HRK), Švietimo struktūrų suderinimo projekto ir Europos studentų sąjungos (ESU).

Be to, vadovo rengimo metu projekte siekta surinkti kuo daugiau atsiliepimų. Dvi konsultacijos

su kvalifikacijų vertintojais ir studentų priėmimo specialistais Europos aukštojo mokslo erdvėje (EAME) yra svarbiausios. Pirmojoje apklausoje daugiausiai dėmesio skirta kvalifikacijų vertintojų ir studentų priėmimo specialistų EAME poreikiams nustatyti. Projekto grupė gavo atsiliepimus apie temas, kurias įtrauktį vadovą ir kurios nebuvo konkrečiai aptartos pradiniam EAR vadove (pavyzdžiui, kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą, kalbos testai, kreditų mobilumas). Antrojoje apklausoje siekta surinkti atsiliepimus apie pirmą vadovo projektą ir nustatyti, ką reikėtų tobulinti. Šios apklausos rezultatai buvo panaudoti galutinei šio vadovo versijai parengti. Apklausos buvo atliktos ne tik projekto grupės tinkluose, atskiri ENIC-NARIC centrai išplatino abi apklausas aukštosios mokykloms savo, tą patį padarė keli kiti Europos tinklai, tokie kaip Bolonijos ekspertai. Abiejose apklausose atsakymus ir naudingų bei teigiamų atsiliepimų pateikė daugiau kaip 400 aukštųjų mokyklų. Šios veiklos rezultatas, EAR-HEI vadovas, guli prieš jus.

Turinys

Vadovą sudaro septynios dalys, kiekviena dalis toliau plėtoja prieš tai esančias dalis ir visos kartu jos išsamiai pristato užsienio kvalifikacijų vertinimą ir pripažinimą.

Pirmosios dalies tikslas – padėti geriau suprasti pripažinimą aptariant teisinę sistemą, pripažinimo struktūras ir pripažinimo procedūrų bei švietimo sistemų įvairovę. Čia taip pat pristatomi penki kvalifikacijos elementai, kuriuos reikia visada apsvarstyti vertinant kvalifikaciją.

Pirmojoje dalyje apžvelgus kontekstą, antrojoje dalyje chronologine tvarka aptariami aspektai, į kuriuos būtina atsižvelgti vertinimo procese: kvalifikaciją suteikusių institucijų akreditavimas ir kokybės užtikrinimas; tikrinimas, siekiant įsitikinti, kad kvalifikacijos nesuteikė diplomų arba akreditavimo malūnas; kvalifikacijos autentiškumo patikra; pripažinimo tikslo nustatymas; laipsnį suteikiančios studijų programos studijų rezultatų nustatymas; kreditų ir gautų pažymių įvertinimas; kvalifikacijos pripažinimas, nebent yra esminis skirtumas, ir galiausiai (jei tinkama), dalinis pripažinimas, įgyvendinant pareiškėjo teisę pateikti apeliaciją dėl sprendimo.

Trečiojoje dalyje, Institucinio pripažinimo praktika, daugiausiai dėmesio skiriama sklandų ir teisingą pripažinimo procesą užtikrinantiems dalykams. Šioje dalyje apibūdinama „pripažinimo infrastruktūra“, kurios reikia palengvinti pripažinimo procesą, ir procedūros kokybės užtikrinimas. Be to, joje siekiama padėti geriau suprasti institucijos pripažinimo procedūrą nacionaliniu lygmeniu, taip pat pačioje institucijoje (kaip studentų priėmimo procedūros dalį). Joje taip pat aptariama institucijos atsakomybė (galimiems) pareiškėjams dėl skaidrumo ir informacijos suteikimo.

Kitoje dalyje „Informaciniai instrumentai“ pateikiami vertinimo procese naudotini šaltiniai. Aptariama, kaip ir kur rasti patikimus informacijos šaltinius, ir konkrečiai pristatomi diplomo priedėlis ir kvalifikacijų sandaros kaip naudingi informaciniai instrumentai.

Penktojoje dalyje pristatomi specifiniai kvalifikacijų tipai, su kuriais galima susidurti pripažinimo procese, pavyzdžiui, jungtiniai laipsniai ir kvalifikacijos, susijusios su lanksčiais mokymosi būdais ar transnacionaliniu švietimu. Tokios kvalifikacijos laikytinos ir traktuotinos „normaliomis kvalifikacijomis“, tačiau vykdant vertinimo procedūrą gali tekti atlikti papildomą tyrimą.

Šeštoji vadovo dalis skirta rekomendacijoms dėl dalinių užsienio studijų. Kitaip negu ankstesniuose skyriuose, susijusiuose su diplomų mobilumu, šioje dalyje aptariamas kreditų mobilumas.

Vadovo pabaigoje pateikiama kiekviename skyriuje naudotų pagrindinių šaltinių ir literatūros apžvalga bei rodyklė.

I DALIS

-

Įvadas į pripažinimą

Vadovo I dalyje siekiama padėti geriau suprasti pripažinimą aptariant teisinį reglamentavimą, pripažinimo struktūras ir pripažinimo procedūrų bei švietimo sistemų įvairovę. Čia taip pat pristatomi penki kvalifikacijos elementai, kuriuos visada reikia apsvarstyti vertinant kvalifikaciją.

1. Įvadas į pripažinimą

Santrauka

Šis skyrius – tai įvadas į pripažinimą Europos regione, kuriame apžvelgiamas teisinis pripažinimo pagrindas (LPK), nacionalinių informacijos centrų atliekamas vaidmuo praktiniame įgyvendinime (ENIC ir NARIC tinklai) ir pripažinimo procedūrų bei švietimo sistemų įvairovė, į kurią reikėtų atsižvelgti.

Lisabonos pripažinimo konvencija (LPK)

Lisabonos pripažinimo konvencija (LPK) nustato pripažinimo procedūrų Europos regione pagrindą ir standartus. LPK – tai valstybių sutartis, kuria šalys ir kompetentingos jų institucijos prisiima įgyvendinti sutartyje nustatytus įsipareigojimus (principus ir procedūras) kitų sutarties šalių atžvilgiu. Šios kompetentingos institucijos apima aukštąsias mokyklas, kurios priima sprendimus dėl pripažinimo ir kurios dėl to yra įpareigosotos laikytis LPK nustatytų principų.

LPK nustato esminius teisingo kvalifikacijų ir dalinių studijų pripažinimo principus. Joje pabrėžiama, kad kvalifikacijos įrodymo našta tenka priimančiai institucijai, o ne pareiškėjui. Tai reiškia, kad atsakomybė už įrodymą, kad užsienio kvalifikacija neatitinka tam tikrų reikalavimų, tenka kompetentingai už vertinimą atsakingai pripažinimo institucijai. Be to, LPK reikalaujama, kad kiekviena valstybė pripažintų užsienio kvalifikacijas, nebent ji gali įrodyti, kad tarp užsienio kvalifikacijos, kurios pripažinimo siekiama, ir priimančiosios šalies panašios kvalifikacijos yra esminių skirtumų.

Konvencija priimta ir parengta pasirašyti Lisabonoje 1997 m. balandžio 11 d., dėl to ji vadinama Lisabonos pripažinimo konvencija. Beveik visos Europos Tarybos valstybės narės, taip pat kai kurios UNESCO narės Europos regione pasirašė ir (arba) ratifikavo Europos Tarybos ir UNESCO konvenciją dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse.

Praėjus keleriems metams po LPK priėmimo, buvo pridėti lydintys dokumentai, siekiant pateikti išsamesnes rekomendacijas ir būti gairėmis institucijoms bei kvalifikacijų vertintojams.

Pagrindiniai lydintys dokumentai:

- Rekomendacijos dėl užsienio kvalifikacijų vertinimo kriterijų bei procedūrų ir aiškinamasis memorandumas (2001 m., atnaujinta 2010 m.);
- Transnacionalinio švietimo teikimo gerosios praktikos kodeksas ir aiškinamasis memorandumas (2001 m.);
- Rekomendacijos dėl jungtinių laipsnių pripažinimo ir aiškinamasis memorandumas (2004 m.);
- Rekomendacijos dėl tarptautinių kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą (1999 m.);
- Rekomendacijos dėl kvalifikacijų sandarų naudojimo užsienio kvalifikacijų pripažinime (2013 m.).

LPK ir dabartinė pripažinimo metodologija

Pagrindiniai LPK principai yra dabartinės vertinimo metodologijos vadinamos „priimtinumu“ stuburas. Priimtinumas pagrįstas idėja, kad tarp skirtingų švietimo sistemų kvalifikacijų studijų rezultatų visada bus skirtumų ir, kad tai turėtų būti daugiau laikoma praturtinančiu aukštojo mokslo tarptautiškumą aspektu, nei kliūtimi pripažinimui ir mobilumui.

Tačiau tokio požiūrio į kvalifikacijų vertinimą buvo laikomasi ne visada. Ekvivalentiškumas ar „nostrifikavimas“, ar „homologacija“ buvo nuo šeštojo iki aštuntojo praėjusio amžiaus dešimtmečio vidurio daugelyje valstybių plačiai paplitęs metodas (kai kuriose šalyse jis taikomas ir šiandien), pagal kurį vertinant kvalifikaciją reikėjo lyginti kiekvieną dalyką ir kiekvienas užsienio programos komponentas turėjo atitikti priimančiosios šalies panašios programos komponentus. Šiandien „ekvivalentiškumo“ metodas laikomas pasenusia praktika, kuri neatitinka LPK ir yra teisingo pripažinimo bei studentų mobilumo kliūtis.

Padidėjus studentų mobilumui ir išaugus aukštojo mokslo studijų programų skaičiui (įvairovei), pamažu ekvivalentiškumas tapo nepagrįstu nusistatymu ir palaipsniui devintajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje jį pakeitė „pripažinimas“. Pagal šį naują požiūrį užsienio kvalifikacija neturėjo būti visiškai ekvivalentiška, jei jos paskirtis buvo panaši ir teikė tas pačias teises kaip priimančiosios šalies panaši kvalifikacija. „Pripažinimas“ praskins kelių pažiūrų, kuri šiandien laikoma geriausia praktika ir nuo praėjusio amžiaus paskutiniojo dešimtmečio sulaukia vis daugiau palaikymo, t. y. „priimtinumui“.

LPK yra pagrindinis politikos ir politinių iniciatyvų, susijusių su pripažinimu Europos regiono valstybėse, ramstis. Bolonijos procesas, kuris prasidėjo 1999 m., suvaidino pagrindinį vaidmenį įtraukiant pripažinimo klausimą į Europos darbotvarę, nes pripažinimas buvo laikomas esmine Europos aukštojo mokslo erdvės kūrimo sąlyga. Bolonijos procese LPK laikoma pagrindiniu tarptautiniu teisiniu tekstu, kuriuo siekiama toliau plėtoti teisingą kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, ir aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimą. Iš Bolonijos proceso kilo daug skaidrumui didinti ir kvalifikacijų pripažinimui tobulinti skirtų iniciatyvų. Jų pavyzdžiais galėtų būti didelė parama ECTS, diplomo priedėlio ir kvalifikacijų sandarų, kurie aptariami vėliau šiame vadove, įgyvendinimui.

2012 metų Bukarešto komunikate Europos švietimo ministrai nurodė, kad jie „nori bendradarbiauti, siekiant, remiantis Bolonijos rėmuose sukurtais įrankiais, panašių akademinių laipsnių automatinio pripažinimo, kaip EAME ilgalaikio tikslo“. Buvo sudaryta grupė, siekiant išsiaiškinti būdus panašių laipsnių automatiniam pripažinimui. Atrodo, kad toks automatinis pripažinimas gali būti pripažinimo forma sistemos lygmeniu, tačiau faktinis sprendimas dėl pripažinimo vis tiek būtų priimamas atsižvelgiant į tai, ar kvalifikacijos paskirtis tinka konkrečiam pripažinimo tikslui.

Be to, už Europos ribų LPK tapo modeliu kitoms UNESCO regioninėms konvencijoms, pavyzdžiui, atnaujintai Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių konvencijai (2011 m. „Tokio konvencija“) ir atnaujintai Afrikos regiono šalių konvencijai („Arušos konvencija“, 2011 m.).

ENIC ir NARIC centrų vaidmuo

Europos regione veikia du nacionalinių pripažinimo informacijos centrų tinklai, kurie buvo sukurti siekiant palengvinti pripažinimą: ENIC ir NARIC tinklai. ENIC ir NARIC centrai yra nacionaliniai kontaktiniai centrai, į kuriuos gali kreiptis visi, kuriems kyla klausimų dėl kvalifikacijų pripažinimo.

ENIC tinklas

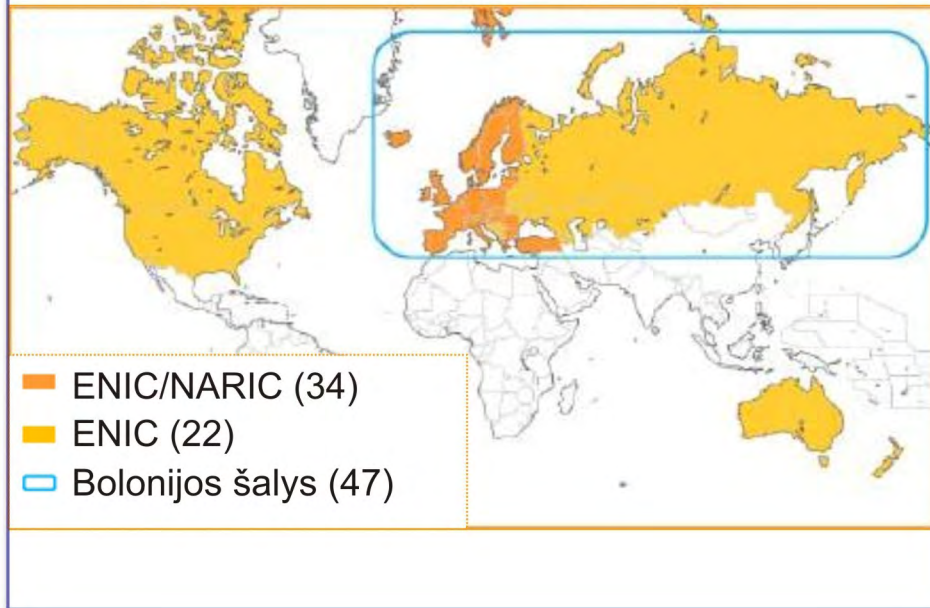
Europos informacijos centrų tinklą (ENIC) įsteigė Europos Taryba ir UNESCO 1994 m. siekdamas įgyvendinti LPK ir plėtoti kvalifikacijų pripažinimo politiką ir praktiką per informacijos apie užsienio kvalifikacijas pateikimą, švietimo sistemas, mobilumo schemas ir užsienio kvalifikacijų pripažinimą. Tinklą sudaro LPK šalių nacionaliniai informacijos centrai. Jis glaudžiai bendradarbiauja su NARIC tinklu.

NARIC tinklas

Nacionalinių akademinio pripažinimo informacijos centrų (NARIC) tinklas yra Europos Komisijos iniciatyva. Tinklas sukurtas 1984 m., siekiant tobulinti akademinių diplomų ir dalinių studijų pripažinimą Europos Sąjungos (ES) valstybėse narėse. Jis taip pat apima Europos Ekonominės Erdvės (EEE) valstybes ir Turkiją. Visose šalyse narėse veikia įgaliojami nacionaliniai centrai, kurių tikslas – skatinti studentų, dėstytojų ir mokslininkų mobilumą, teikiant patarimus ir informaciją, susijusią su akademiniu diplomų ir dalinių studijų pripažinimu. Pagrindiniai šios paslaugos vartotojai yra aukštosios mokyklos, kompetentingos pripažinimo institucijos, studentai ir jų patarėjai, tėvai, dėstytojai ir būsimi darbdaviai.

ENIC ir NARIC centrus paskyrė Švietimo ministerijos arba kitos panašias funkcijas atitinkamose valstybėse vykdančios valdžios institucijos, tačiau atskirų NARIC centrų statusas ir veiklos aprėptis gali skirtis (taip pat žr. 12 skyrių „Institucinio pripažinimo praktika“). Daugelyje valstybių narių aukštosios mokyklos yra autonomiškos, pačios priima sprendimus dėl užsienio studentų priėmimo ir atleidimo nuo tam tikrų studijų programos dalių, kurios laikomos studentų baigtomis remiantis jų turimomis užsienio kvalifikacijomis. Dauguma NARIC centrų nepriima įpareigojančių sprendimų, bet, pateikus prašymą, teikia informaciją ir patarimus dėl užsienio švietimo sistemų ir kvalifikacijų. Bet kuriuo atveju aukštosios mokyklos bei ENIC ir NARIC tinklai veikia LPK išdėstytų įpareigojimų rėmuose.

ENIC-NARIC tinklų geografija

Nuolat auganti švietimo ir mokymo globalizacija skatina glaudų šių dviejų tinklų bendradarbiavimą su panašiais tinklais kituose pasaulio regionuose, siekiant toliau plėtoti tinkamus pripažinimo kriterijus ir procedūras. Nors oficialiai ENIC ir NARIC tinklai yra atskiri, praktikoje jie taip glaudžiai bendradarbiauja, kad kai kuriose valstybėse (arba jų dalyse), kurios priklauso abiem tinklams, vienas centras atstovauja abiem tinklams. Abu tinklai organizuoja bendrą metinį visų ENIC ir NARIC centrų atstovų susitikimą. ENIC ir NARIC tinklai taip pat siekia didinti savo efektyvumą bendradarbiaudami su tarptautiniais akreditavimo ir kokybės užtikrinimo agentūrų tinklais.

Išsami visų ENIC ir NARIC centrų kontaktinė informacija pateikiama www.enic-naric.net. Čia taip pat galima rasti papildomą informaciją apie pripažinimą, įskaitant atitinkamus dokumentus, tokius kaip Lisabonos pripažinimo konvencija.

Pripažinimo procedūrų įvairovė

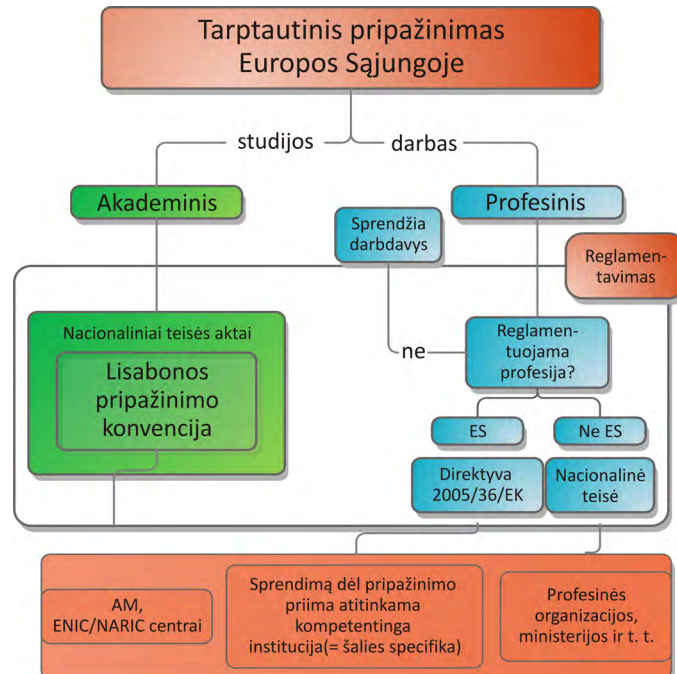
Užsienio kvalifikacijų pripažinimas – tai formali procedūra, kuri gali būti vykdoma įvairiais tikslais ir taikant įvairias teisinės procedūras. Pripažinimo kultūra ir procedūros įvairiose valstybėse ir institucijose skiriasi ir gali įtraukti įvairias kompetentingas institucijas. Kartais pareiškėjai nežino, kad jų kvalifikacija tam tikra forma jau buvo įvertinta; kitais atvejais jie patys prašo pateikti jų kvalifikacijų įvertinimą raštu asmeniniam naudojimui.

Procedūrų, kurios kai kuriose valstybėse gali apimti tam tikrą pripažinimo formą, pavyzdžiai yra darbo leidimo gavimas, oficialaus statuso suteikimas aukštos kvalifikacijos migrantui, dalyvavimas konkurse į pareigas viešajame sektoriuje arba dalyvavimas konkurse dėl specifinio (aukštesnio) rango pareigų.

Iš esmės Europos erdvėje pripažinimo procedūrų tipai yra du: akademinis ir profesinis pripažinimas. Akademinio pripažinimo siekiama norint tęsti studijas arba gauti teisę turėti

akademinį laipsnį. Profesinio pripažinimo siekiama norint patekti į darbo rinką (ypač reglamentuojamų profesijų atveju).

Tarptautinio pripažinimo Europos regione sąranga:

Akademino pripažinimo procedūros praktikoje

Dauguma studentų tiesiogiai kreipiasi į pasirinktą aukštąją mokyklą ir yra įtraukiami į institucinio studentų priėmimo procesą, kuris apima tam tikros formos pripažinimo procedūrą. Nors institucinio pripažinimo procedūros labai skiriasi, pareiškėjui tai gali būti ne iš karto akivaizdu.

Akademino pripažinimas gali vykti įvairiuose aukštosios mokyklos lygmenyse. Pavyzdžiui, užsienio dalinės studijos gali būti pripažįstamos fakultete arba instituciniu lygiu, o laipsnių pripažinimą atlieka centrinė tarnyba. Kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, pripažinimas gali būti atskira procedūra.

Valstybėse, kuriose veikia nacionalinis pripažinimo informacijos centras, studentų priėmimo specialistai gali paprašyti šio centro informacijos apie konkrečią užsienio kvalifikaciją arba netgi įvertinimo raštu. Tokias paslaugas taip pat teikia tarptautiniu lygiu veikiančios komercinės organizacijos.

Studentų priėmimo specialistai taip pat gali patys atlikti užsienio kvalifikacijos tyrimą naudodami informacinius įrankius, prieinamus internete arba spausdintine forma ir vartodami institucijos turimas žinias.

Daugelyje šalių pirmenybė teikiama tokiai akademino pripažinimo struktūrai, kurioje aukštoji mokykla tiesiogiai bendrauja su pareiškėju ir priima galutinį sprendimą, kuris gali būti pagrįstas pripažinimo informacijos centro rekomendacija.

Švietimo sistemų įvairovė

Nacionalinių švietimo sistemų ir skirtumų tarp jų išmanymas pripažinimo srityje yra svarbus pripažinimo srityje, nes kitoms švietimo sistemoms priklausančios užsienio kvalifikacijos yra lyginamos su priimančiosios šalies švietimo sistemos kvalifikacijomis. Todėl lyginant ir vertinant kvalifikacijas labai svarbus veiksnys yra didelė švietimo sistemų įvairovė Europoje ir visame pasaulyje, taip pat institucijų, programų ir jų suteikiamų kvalifikacijų sudėtingumas ir įvairovė.

Nacionalinės sistemos atspindi švietimo principus, idėjas ir metodus, kuriuos suformavo nacionalinių kultūrų ir daugybės civilizacijų paveldas, taip pat visuotiniai modeliai. Nors dėl aktyvesnio tarptautinio bendradarbiavimo ir globalizacijos šios sistemos viena kitą papildė ir buvo šiek tiek suderintos (ypač Europoje, per Bolonijos procesą ir kitas priemones), dėl jų taip pat kilo naujų institucijų ir naujų programų bei kvalifikacijų banga. Taip pat atsirado naujovių kokybės užtikrinimo, kreditų kaupimo ir perkėlimo bei švietimo vystymo metodikos srityse.

Iš esmės skirtumai sisteminiu lygmeniu – instituciniu ar programos lygmeniu – neturėtų užkirsti kelio teisingam kvalifikacijų pripažinimui. Kai kuriais atvejais skirtumai tarp sistemų, ypač mokymosi rezultatų arba sistemos struktūrinių ypatumų, gali apsunkinti tiesioginį kreditų perkėlimą iš vienos sistemos į kitą. Tačiau daugeliu atvejų perkėlimas yra ir turėtų būti įmanomas.

2. Penki kvalifikacijos elementai

Santrauka

Kvalifikacijai apibrėžti reikia penkių parametrų: lygmens, apimties, kokybės, paskirties ir mokymosi rezultatų. Nors jie persikloja, visi yra aktualūs ir į juos reikia atsižvelgti vertinant kvalifikaciją, ypač nustatant, ar tarp užsienio ir reikalaujamos kvalifikacijos yra esminių skirtumų. Mokymosi rezultatai palaipsniui tampa svarbiausiu veiksniu, kurį įvertinti padeda kiti rodikliai.

1 – Kvalifikacijos lygmuo

Povidurinės kvalifikacijos lygmenį, kuris nuolat plėtojamas, dažniausiai apibrėžia lygmens aprašai. Šie aprašai nustato lygmenį, kuriame mokymosi rezultatai turi būti pasiekti, kad būtų pasiektas atitinkamas taškas šiame plėtotės procese. Nacionalinę kvalifikacijų sandarą (NKS) turinti šalis kiekvienam kvalifikacijų lygmeniui aprašyti turės aprašų rinkinį. Šie taip pat gali būti susieti su visa apimančia kvalifikacijų sandara, tokia kaip Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandara (EAME-KS) arba Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandara (EKS), kurios palengvins skirtingų nacionalinių sandarų palyginimą.

Aukštajame moksle dabar plačiai naudojami trys tokie lygmenys (bakalauro, magistro ir doktorantūros), kurie atitinkamai vadinami pirmąja, antrąja ir trečiąja pakopomis EAME-KS ir 6, 7 ir 8 lygmenimis EKS. Bendras lygmens aprašų rinkinys yra taip pat nustatytas abiem kvalifikacijų sandaroms.

2.1 pavyzdys – EKS aprašai

EKS kiekvienas iš aštuonių lygmenų apibrėžiamas žiniomis, gebėjimais ir kompetencijomis. Bendrieji aprašai bakalauro lygmeniui (6) yra:

<i>Žinios:</i>	<i>Naujausios darbo arba mokymosi srities žinios, reikalaujančios kritinio teorijų ir principų supratimo;</i>
<i>Gebėjimai:</i>	<i>Puikūs gebėjimai, atskleidžiantys meistriškumą ir naujoviškumą, reikalingi sprendžiant sudėtingas ir nenuspėjamas specializuotos profesinės veiklos arba mokymosi srities problemas;</i>
<i>Kompetencija:</i>	<i>Vykdyti sudėtingą techninę ar profesinę veiklą arba projektus, imantis atsakomybės už sprendimų priėmimą nenuspėjamoje darbo arba studijų aplinkoje.</i> <i>Imtis atsakomybės už asmenų ir grupių profesinį tobulėjimą.</i>

Tačiau atsižvelgiant į tai, kad trijų pakopų modelis Europoje taikomas gana neseniai, ne visos kvalifikacijos susietos su šiais lygmenimis.

Nors visa apimančiose Europos kvalifikacijų sandarose numatomi trys pagrindiniai aukštojo mokslo kvalifikacijų lygmenys, atskirų valstybių nacionalinėse kvalifikacijų sandarose gali būti numatyti papildomi lygmenys arba smulkesnis jų suskirstymas. Pavyzdžiui, bachelor honours laipsniai ir ordinary bachelor laipsniai gali būti priskirti atskiriems NKS lygmenims (su skirtingo lygmens aprašais), tačiau EKS jie priskiriami tam pačiam lygmeniui (6 lygmuo). Taught master studijų programos gali skirtis nuo programų, kurios pagrinde pagrįstos moksliniais tyrimais, ypač tai taikoma aprašams, susijusiems su gebėjimu atlikti nepriklausomus mokslinius tyrimus, ir (arba) aprašams, susijusiems su profesiniu mokymu. Tokiais atvejais dviejų tipų programų tame pačiame NKS lygmenyje kvalifikacijų aprašai gali skirtis. Apskritai aprašai, susiję su pareiškėjo kvalifikacija (arba iš jos numanomi), turėtų atitikti lygmens aprašus jūsų sistemoje, kad asmuo būtų priimtas į atitinkamą programą.

2 - Apimtis

Daugeliu atvejų laikas atitinkamai kvalifikacijai įgyti matuojamas akademiniiais metais ir vieneriems akademiniams metams skiriamas tam tikras kreditų skaičius (pavyzdžiui, Europoje 60 ECTS = 1 nuolatinų studijų metai). Tuomet kiekvienas kreditas susiejamas su studento darbo apimtimi. Kreditai suteikiami už patenkinamą dalyko modulio baigimą, o ne už lankymą. Kreditus taip pat privaloma kaupti: studentas turi surinkti kvalifikacijai suteikti reikalingą kreditų skaičių visuose programos lygmenyse.

Studento darbo apimtis yra kiekybinis mokymosi veiklos matas, išreikštas valandomis, kurių reikia, kad būtų pasiekti studijų programos mokymosi rezultatai ir atitinkamai suteikti kreditai. 2009 m. ECTS vartotojo vadove siūlomas 1500–1800 valandų per akademinius metus vidurkis arba maždaug 25 valandos vienam ECTS¹. Apimtis turėtų apimti visą studento patirtį (paskaitas, laboratorinius darbus, praktikas, skaitymui arba užduotims ar vertinimui skirtą laiką ir pan.), o ne tik formalias paskaitas arba kontaktines valandas.

Apimtis kartais sukelia problemų lyginant kvalifikacijas, nes nepaisant to, kad ji yra kiekybinis matas, skirtingose sistemose jis skaičiuojamas skirtingai. Pavyzdžiui Bolonijos šalyse signatarėse nustatytos studento darbo apimtys per vienerius akademinius metus gali skirtis iki 40 proc.

Toje pačioje sistemoje apimtis gali skirtis priklausomai nuo studijuojamo dalyko, ypač kai dalykui reikalinga praktinė patirtis. Apimtis taip pat gali skirtis dėl kvalifikacijos lygmens. Pavyzdžiui, taught master gali būti nustatyta konkreti apimtis, o magistro studijose, kuriose dominuoja moksliniai tyrimai, apimtis gali būti sąlyginė. Kvalifikacija gali būti įgyta, kai dalis akademinių kreditų suteikiami remiantis ankstesnio mokymosi pripažinimu, tai reiškia, kad gali būti, jog studentas nelankė visų programos modulių, kad įgytų kvalifikaciją; šios detalės turėtų būti nurodytos studijų pažymoje.

Toks nepastovumas reiškia, kad pagal LPK pripažinimui netinka reikalauti fiksuoto valandų skaičiaus, metų arba kreditų. Apimtis turėtų būti laikoma vienu iš elementų, padedančių pasiekti kvalifikacijos mokymosi rezultatus.

¹ Atnaujintas ECTS vartotojo vadovo variantas bus išleistas 2015 m. Tačiau šis vidurkis tikriausiai nesikeis.

3 - Kokybė

Kokybės samprata akademinėms programoms taikoma trim būdais. Pirmą – atliekant studento pasiektų mokymosi rezultatų kokybės vidinį vertinimą. Tokiu atveju paprastai naudojama pasiekimų vertinimo sistema, kurios kriterijai skirtingose šalyse ir jų viduje gali labai skirtis; žr. dalį „Pasiekimų įvertinimai“ 8 skyriuje „Kreditai, pasiekimų įvertinimai, kreditų kaupimas ir kreditų perkėlimas“.

Antra – programai ir susijusioms institucinės paramos struktūroms gali būti taikomos išorinio kokybės užtikrinimo procedūros. Jos gali būti nustatytos teisės aktais arba savanoriškos ir iš esmės pagrįstos „paskirties atitikimo“ modeliu. Kokybės užtikrinimas laikomas esminiu dalyku, padedančiu užtikrinti pasitikėjimą aukštojo mokslo kvalifikacijomis, institucijomis ir sistemomis.

Trečia – aukštoji mokykla, jos skyrius ar fakultetas gali būti įtraukta į nacionalinius arba pasaulinius reitingus. Šio rodiklio nauda aptariama toliau.

Reitingai

Vienas iš aspektų, į kurį reikėtų atsižvelgti vertinant užsienio kvalifikacijas, yra institucijos ir kvalifikacijos kokybė. Studentų priėmimo specialistai nustato, ar mokykla ir (arba) programa yra pripažinta ar akredituota, kas reiškia, kad ji atitinka tam tikrus minimalius švietimo standartus. Kartais gali kilti pagunda pasinaudoti viena iš tarptautinių aukštųjų mokyklų reitingų lentelių, kurias skelbia įvairios organizacijos iš viso pasaulio. Tačiau pripažinimo ekspertai nerekomenduoja to laikyti gerąja praktika bent jau dėl šių priežasčių:

- Daugelio reitingų pagrindas – vykdoma mokslinė veikla ir jie nebūtinai atspindi švietimo programų kokybę;
- Reitingai nėra tiesiogiai susiję su kiekvieno studento pasiektais studijų rezultatais;
- Į reitingų lenteles dažniausiai įtraukiami tik keli šimtai institucijų, o tai reiškia, kad mažiausiai 97 proc. pasaulio aukštųjų mokyklų į jas nepakliūna. Tai itin apriboja reitingų naudojimą lyginant kvalifikacijas.
- Naudojami rodikliai ne visada yra objektyvūs ir gali turėti trūkumų.

Daugiau apie kokybę galite rasti 3 skyriuje „Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“.

4 - Paskirtis

Kvalifikacijos paskirties samprata įvairiai vartojama arba programos bendram tikslui, arba jos turiniui apibrėžti. Tipiniai kvalifikacijos paskirties aspektai, kurie aktualūs pripažinimo procesui, yra šie:

- Programoje gali būti aiškiai pabrėžiamas studento parengimas tolesnėms akademinėms studijoms arba įsidarbinimui.
- Pirmuoju atveju programos paskirtis – suteikti tvirtas teorines žinias ir lavinti mokslinių tyrimų atlikimo gebėjimus. Antruoju atveju akcentuojami taikomieji menai ir mokslai

bei profesinių gebėjimų lavinimas, programa taip pat gali apimti profesinę praktiką.

- Praktikoje faktiškai visose studijų programose siekiama lavinti abu šių gebėjimų tipus. Aukštojo mokslo sistemose, kuriose aiškiai atskiriami mokslinių tyrimų universitetai ir taikomųjų mokslų universitetai (binarinės aukštojo mokslo sistemos), šie du paskirties tipai gali būti atskirti lengviau.
- Programa gali apimti didelę dalykų įvairovę arba būti labai sutelkta į studentų specializaciją.
- Pirmuoju atveju programoje siekiama supažindinti studentą su labai įvairiais dalykais (liberaliųjų menų išsilavinimas), o antruoju atveju programą sudaro dalykai, susiję su konkrečia studijų kryptimi (pavyzdžiui, biochemija). Praktikoje plataus ir siauro tikslo programos labai skiriasi.
- Programa gali būti daugiadisciplininė, tarpdisciplininė arba monodisciplininė.
- Pirmaisiais dviem atvejais programoje derinamos dvi arba daugiau dalyko sričių ir ji gali turėti tarpinę šių sričių specializaciją.

2.2 pavyzdys – Kvalifikacijos paskirties naudojimas pripažinime

Stojimo į konkrečią programą reikalavimai pareiškėjams, įgijusiems užsienio kvalifikaciją, gali būti išreikšti kvalifikacijos paskirtimi (pavyzdžiui, „specializuota verslo studijų bakalauro programa su profesine orientacija“). Tokiu atveju lengvai galima pripažinti visas kvalifikacijas, kurios atitinka šią paskirtį (ir taip pat atitinka kitus kriterijus, tokius kaip autentiškumas ir akreditavimo statusas).

Kvalifikacijas, kurios neatitinka šios paskirties, galima išnagrinėti išsamiau, siekiant nustatyti, ar mokymosi rezultatai pakankamai atitinka reikalavimus. Priklausomai nuo programos reikalavimų, galima suformuluoti labai konkrečią paskirtį arba kelias paskirtis (pavyzdžiui, „inžinerijos, chemijos, fizikos arba biologijos bakalauras“).

Taip naudojant kvalifikacijos paskirtį, galima pagreitinti vertinimo procesą ir išvengti nereikalingų patikrinimų.

Skaidri informacija apie programos paskirtį labai naudinga pripažinimo procese, nes ji padeda susidaryti bendrą nuomonę apie programos mokymosi rezultatus. Iš aukštųjų mokyklų suteiktos kvalifikacijos ir studijų pažymų ne visada įmanoma susidaryti aiškią nuomonę apie programos paskirtį. Diplomo priedėlio forma (žr. 14 skyrių) leidžia institucijoms pateikti daugiau informacijos apie programos paskirtį. Be to, neseniai sukurtas laipsnį suteikiančių programų aprašo modelis² yra tarsi konkretaus laipsnio „akademiniis žemėlapis“. Šis programos aprašas apima dalyko sritį ir kvalifikacijos kreipimą tam tikra linkme, bet kokias programą išskiriančias ypatybes, programoje studentų įgytas kompetencijas ir dėstytojų įvertintus mokymosi rezultatus bei mokymo, mokymosi ir vertinimo metodų santrauką.

² Tai yra laipsnio paskirtis, apie kurią daugiau informacijos galite rasti šio leidinio 86–88 p.: Lokhoff, J. et al., „[A guide to formulating degree programme profiles. Including competences and programme learning outcomes](#)“, 2010.

5 – Mokymosi rezultatai

Mokymosi rezultato apibrėžtis galėtų būti tokia: „Teiginys, ką studentas turėtų žinoti, suprasti ir gebėti pademonstruoti pasibaigus mokymosi procesui, kurį galima suformuluoti vienam moduliui arba programos komponentui, visai konkrečiai programai, kvalifikacijos lygmeniui arba su jais susijusiems tarpiniams dalykams.“ Yra įvairių mokymosi rezultatų suformulavimo ir jų susiejimo su nacionalinių ir visa apimančių kvalifikacijų sandarų lygmenimis. Studentų gauti kreditai patvirtina, kad jie patenkinamai pademonstravo reikiamus modulio arba programos mokymosi rezultatus, apie kuriuos išsamesnė informacija pateikiama programos apraše ir (arba) diplomo priedėlyje. Daugiau informacijos apie mokymosi rezultatus rasite 7 skyriuje „Mokymosi rezultatai“.

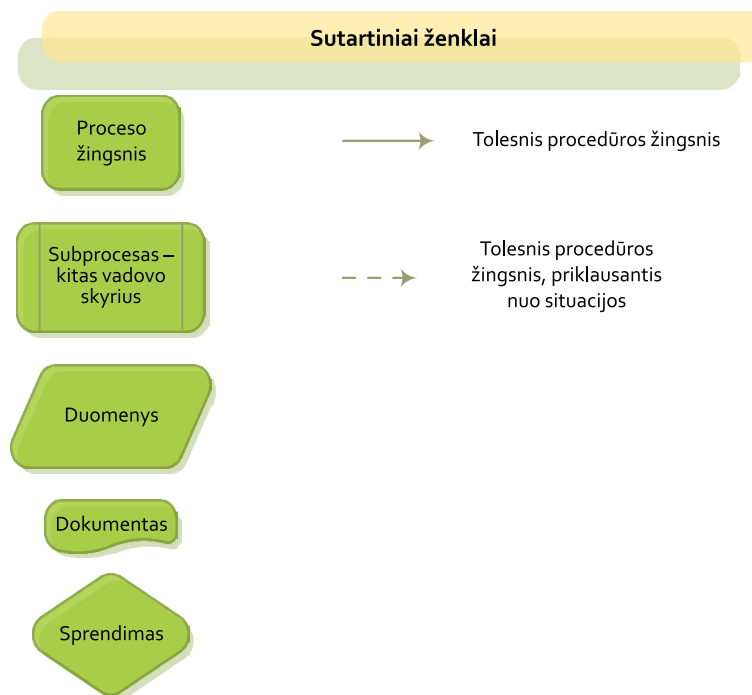
II DALIS

Vertinimo procesas

Vadovo II dalyje chronologine tvarka aptariami pagrindiniai aspektai, į kuriuos būtina atsižvelgti vertinimo procese: kvalifikaciją suteikusių institucijų akreditavimas ir kokybės užtikrinimas; tikrinimas, siekiant įsitikinti, kad kvalifikacijos nesuteikė diplomų arba akreditavimo malūnas; kvalifikacijos autentiškumo patikrinimas; pripažinimo tikslo nustatymas; laipsnį suteikiančios studijų programos mokymosi rezultatų nustatymas; atsižvelgimas į kreditus ir gautus pažymius; kvalifikacijos pripažinimas, nebent yra esminis skirtumas, ir galiausiai, jei tinkama, dalinis pripažinimas ir pareiškėjo teisės pateikti apeliaciją dėl sprendimo užtikrinimas.

Šio ir kitų skyrių struktūra tokia pati. Jie prasideda trumpa santrauka, pagrindinių skyriuje aptariamų klausimų struktūrinę schemą, trumpą įžangą ir sunumeruotas rekomendacijas bei pavyzdžius.

Struktūrinėse schemose pilki laukeliai sunumeruoti pagal su jais susijusių rekomendaciją. Struktūrinėse schemose naudojamų įvairios formos laukelių ir rodyklių pagrindas – šie loginiai simboliai:

3. Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas

Santrauka

Šiame skyriuje vartojamos akreditavimo ir kokybės užtikrinimo sampratos laikomos neatsiejama pripažinimo proceso dalimi ir šių procedūrų rezultatai pripažįstami pakankamai studijų programos arba institucijos kokybės įrodymais. Taip pat pateikiami praktiniai informaciniai įrankiai.

Struktūrinė schema

*Akreditavimas reiškia pripažinimą arba akreditavimą.

Įžanga

Neįmanoma tinkamai įvertinti užsienio kvalifikacijos neatsižvelgus į oficialų kvalifikaciją suteikusios institucijos ir (arba) programos statusą. Kitaip tariant, turėtumėte nustatyti, ar institucija įgaliota suteikti kvalifikacijas, kurios yra pripažįstamos akademiniiais ir profesiniais tikslais jos šalyje ir (arba), kur taikoma, programa yra akredituota. Tai, ar institucija ir (ar) programa pripažinta arba akredituota, rodo, kad suteikta kvalifikacija užtikrina atitinkamą minimalų kokybės lygį šioje konkrečioje valstybėje.

Skirtingose valstybėse gali būti vartojami skirtingi terminai institucijos arba programos statusui apibrėžti. Du labiausiai paplitę yra „pripažinimas“ ir „akreditavimas“. Jie dažnai vartojami pakaitomis, tačiau nėra sinonimai. Kokybės užtikrinimo sistemos nebūtinai yra įtrauktos į nacionalines pripažinimo ir akreditavimo procedūras, tačiau jos šiame skyriuje aptariamos, siekiant padėti geriau suprasti pastaruoju metu šioje srityje įvykusius pokyčius.

Pripažinimas

Atitinkamos įgaliotos institucijos suteiktas pripažinimas tos valstybės institucijai, skirtas tam tikram kokybės lygiui užtikrinti. Dažnai pripažinimas gaunamas kartu su įgaliojimu suteikti kvalifikacijas ir akademinius laipsnius.

Kartais kalbant apie pripažintas institucijas vartojami kiti terminai, pavyzdžiui, „validuota“, „registruota“, „turinti teisę“ ir „patvirtinta“. Tačiau žinokite, kad priklausomai nuo nacionalinės aplinkos jie gali reikšti tik tam tikrų teisių suteikimą ir nėra kokybės įrodymas. Pavyzdžiui, atitinkama įgaliota institucija gali būti suteikusi institucijai teisę vykdyti savas mokymų programas be teisės suteikti nacionaliniu lygiu pripažintas aukštojo mokslo kvalifikacijas.

Todėl vertinant kvalifikaciją svarbu išsiaiškinti, kokio tipo pripažinimą (užtikrinantį kokybę) turi gauti kvalifikaciją teikianti institucija. Šaltiniai, kuriuos galima naudoti, pateikiami šio skyriaus pabaigoje ir 13 skyriuje „Kaip rasti ir panaudoti informaciją“.

Kai kuriose švietimo sistemose šio tipo institucinis pripažinimas yra vienintelė galima kokybės kontrolės forma ir jis turėtų būti laikomas pakankamu kokybės įrodymu.

Akreditavimas

Akreditavimas dažnai vartojamas tokiomis pat aplinkybėmis kaip ir kokybės užtikrinimas. Šie terminai nėra sinonimai, net jeigu jie gali egzistuoti kartu ir abu yra tvirti kvalifikacijos kokybės rodikliai. Akreditavimas reiškia, kad institucijos veikla ar tam tikros programos vykdymas yra patvirtinta teisiškai įgaliotos tai atlikti institucijos. Tokia institucija galėtų būti vyriausybės ministerija ar akreditavimo arba kokybės užtikrinimo agentūra, kurios paskirtis – tikrinti aukštojo mokslo teikimo aspektus. Akreditavimas yra išorinis procesas. Norinčios būti akredituotos institucijos ir programos turi atitikti išorės suformuotas sąlygas.

Kokybės užtikrinimas

Pastaraisiais metais daugelyje valstybių buvo įvestos formalios programų ir kvalifikacijų kokybės užtikrinimo procedūros. Pagrindinis tai paskatinęs veiksnys buvo su institucinės autonomijos stiprinimu susijusio kokybės užtikrinimo skatinimas Bolonijos procese. Dabar Europos aukštojo mokslo erdvėje (EAME) yra nustatyti principai ir procedūros, įtvirtinti vadinamosiose ESG, Kokybės užtikrinimo Europos aukštojo mokslo erdvėje standartuose ir gairėse (paskutinį kartą paskelbti 2009 m., tačiau šiuo metu persvarstomi). Juose siūlomas modelis, pagal kurį institucijos yra gana natūraliai ir visapusiškai atsakingos už savo vidinę „kokybės kultūrą“ kuriančius kokybės užtikrinimo procesus, tačiau jas periodiškai prižiūri išorinė agentūra.

Akredituoti galima institucijas ar programas arba abi. Vertinant kvalifikaciją svarbu išsiaiškinti, kokio akreditavimo reikalaujama toje sistemoje, iš kurios yra kvalifikacija. Nacionalinis akreditavimas turėtų būti laikomas pakankamu kvalifikacijos kokybės įrodymu, nes susieja ją su nacionalinės švietimo sistemos ir (arba) nacionalinės kvalifikacijų sandaros lygmenimis ir mokymosi rezultatais.

Be nacionalinio akreditavimo yra ir kitų akreditavimo formų tarptautiniu ir nacionaliniu lygmenimis, skirtų specifiniams programų arba profesinės veiklos tipams. Aukštojo mokslo

pasaulis nuolat darosi labiau globalus, tad užsienio institucijos atliekamas akreditavimas yra patrauklus strateginis pasirinkimas institucijoms, kurios priklausomos nuo to, kiek užsienio studentų pritraukia, arba kurios didelę svarbą teikia tarptautiniam profiliui ir veiklai. Yra daug organizacijų, kurių veikla specifinėse srityse peržengia šalių sienas. Jos gali reikalauti pademonstruoti ypatumus, kurių neturi įprastinės nacionaliniu arba regioniniu mastu akredituotos institucijos, taip suteikdamos joms pridėtinę vertę, kuri daro jas patrauklesnes tam tikroms studentų kategorijoms. Vis dėlto būtina pabrėžti, kad jei nėra tokių papildomų užsienio kvalifikacijos akreditavimo formų, tai nereiškia, kad tokių kvalifikacijų reikėtų nepripažinti.

Rekomendacijos

1. Vertinant užsienio kvalifikaciją svarbu patikrinti kvalifikacijos ir ją suteikusių aukštosios mokyklos pripažinimo/akreditavimo statusą atsižvelgiant į:
 - a. kurios įgaliotos institucijos yra įtrauktos į pripažinimo/akreditavimo procesą ir ar jos pačios visapusiškai pripažintos sistemoje, kurioje veikia;
 - b. kokia su pripažinimu ir akreditavimu susijusi terminija vartojama konkrečioje aukštojo mokslo sistemoje, pavyzdžiui, „akredituota“, „pripažinta“, „validuota“, „registruota“, „turinti teisę“, „patvirtinta“;
 - c. ar pripažinimo ir (arba) akreditavimo sistema nustatyta institucijoms ar programoms, ar abiem;
 - d. kokios yra pripažinimo ir (arba) akreditavimo procedūros ir kokius švietimo lygmenis bei tipus jos apima:
 - i. ar švietimą reglamentuoja nacionaliniai, regioniniai ar lokaliniai teisės aktai ir ar statusas suteiktas juos taikant;
 - ii. ar procedūra apima kokybės užtikrinimą;
 - a. ar kvalifikaciją suteikusi institucija ir (arba) baigta programa buvo pripažintos ir (ar) akredituotos kvalifikacijos suteikimo metu.

3.1 pavyzdys – įgaliotos institucijos, įtrauktos į pripažinimo ir (arba) akreditavimo procesą (1)

Pareiškėjas siekia, kad būtų pripažintas magistro laipsnis. Šią kvalifikaciją suteikė pripažinta aukštoji mokykla, nurodyta Švietimo ministerijos internetinėje svetainėje. Šalyje, kurioje įgytas laipsnis, nenustatyta akreditavimo sistema, taigi, nei institucija, nei programa nėra akredituotos.

Švietimo ministerijos pripažinimas garantuoja, kad tiek institucija įkurta, tiek programa sudaryta pagal nacionalinius aukštąjį mokslą reglamentuojančius teisės aktus ir kad suteikta kvalifikacija atitinka nacionaliniu mastu priimtą išsilavinimo lygmenį.

3.2 pavyzdys - Įgaliotos institucijos, įtrauktos į pripažinimo ir (arba) akreditavimo procesą (2)

Magistro laipsnį vertinantis studentų priėmimo specialistas nustatė, kad jį suteikusi aukštoji mokykla yra pripažinta B šalyje, tačiau pagal B šalies švietimo sistemą nepakanka aukštosios mokyklos pripažinimo; programa taip pat turi būti akredituota. Todėl studentų priėmimo specialistas taip pat patikrina B šalies nacionalinės akreditavimo organizacijos akredituotų programų duomenų bazę siekdamas įsitikinti, kad programa akredituota.

Visada reikia patikrinti institucijos pateiktą informaciją palyginant ją su bent vienu papildomu išoriniu šaltiniu (žr. „Informaciniai įrankiai ir šaltiniai“).

Atkreiptinas dėmesys, kad kai kuriais atvejais reikia išsamiau ištirti ar išanalizuoti mokyklą ir (ar) programas. Keturi konkretūs atvejai, kai tai dažnai reikia padaryti, išsamiai aprašyti 4 skyriuje „Diplomų ir akreditavimo malūnai“, 18 skyriuje „Transnacionalinio švietimo kvalifikacijos“, 19 skyriuje „Jungtinių programų kvalifikacijos“ ir 20 skyriuje „Įgaliotų nacionalinių švietimo įstaigų nepripažintų institucijų kvalifikacijos“. Iš pradžių vadovaujantis gerąja praktika reikėtų priimti užsienio švietimo sistemų pripažinimo ir akreditavimo procesų rezultatus (net jeigu jie dirba pagal kitas taisykles, nei nustatytos jūsų nacionalinėje sistemoje) ir jais nuosekliai grįsti savo vertinimus.

3.3 pavyzdys – Priimti akreditavimo proceso rezultatus

Studentų priėmimo specialistas X šalyje turi įvertinti magistro laipsnį, kurį suteikė akredituota privati institucija Z šalyje. X šalyje akredituota gali būti tik valstybinė aukštoji mokykla. Tačiau priėmimo specialistas turėtų pasitikėti Z šalies akreditavimo sistema ir pripažinti kvalifikaciją.

2. Nustačius, kad (pritaikius šio skyriaus 1 rekomendaciją) institucija ir (arba) programa nebuvo tinkamai pripažinta arba akredituota tuo metu, kai buvo suteikta kvalifikacija, neturite jokios objektyvios informacijos apie kvalifikacijos kokybę. Tai pagal LPK gali būti laikoma esminiu skirtumu. Galimi tokie variantai:
 - Pamėginti nustatyti, ar galima iš dalies pripažinti tam tikras programos dalis (pavyzdžiui, perkelti tuos kreditus, kurių kokybė galėjo būti užtikrinta kitoje aukštojoje mokykloje);
 - Pamėginti nustatyti, ar institucija yra nepripažinta, tačiau priimtina (žr. 20 skyrių „Įgaliotų nacionalinių švietimo įstaigų nepripažintų institucijų kvalifikacijos“);
 - Pareiškėjui taikyti vertinimo procedūrą, kurios rezultatas galėtų būti AMP (ankstesnio mokymosi pripažinimas) pažymėjimas, kuris gali būti (iš dalies) pripažintas;
 - Stabdyti vertinimo procesą, nesuteikti pripažinimo ir apie tai pranešti pareiškėjui.

3.4 pavyzdys – Neakredituota programa

Pareiškėjas siekia būti priimtas į verslo studijų magistro programą ir pateikia institucijos Z šalyje išduotą pirmosios pakopos laipsnį patvirtinantį dokumentą. Ši mokykla specializuojasi verslo studijose ir siūlo daug trumpų kursų bei vieną bakalauro programą. Z šalyje veikia programų akreditavimo sistema ir studentų priėmimo specialistas nustato, kad prieš kelerius metus, prieš tai, kai pareiškėjui buvo suteiktas laipsnis, ši konkreti bakalauro studijų programa neteko akreditacijos. Tai reiškia, kad programos rezultatai – neaiškūs, taigi studentų priėmimo specialistas negali laipsnio iki galo arba net iš dalies pripažinti.

Kita vertus, negalima visiškai neatsižvelgti į šio konkretaus studento šioje institucijoje baigtas studijas dėl jos ankstesnio ir dabartinio švietimo įstaigos statuso. Studentų priėmimo specialistas pareiškėjui taiko atitinkamą AMP procedūrą, per kurią pareiškėjas gali būti įvertintas pagal verslo studijose pasiektus mokymosi rezultatus. Priklausomai nuo išduoto AMP pažymėjimo studentas gali būti priimtas į atitinkamą bakalauro verslo studijų programos lygmenį ir pagal vertinimą būti atleistas nuo tam tikrų programos dalių.

Šaltiniai ir literatūra

Pripažinimas ir akreditavimas

Norėdami nustatyti institucijos ir (arba) programos statusą, galite naudoti šiuos šaltinius, kurie taip pat pateikiami 13 skyriuje „Kaip rasti ir panaudoti informaciją“:

- Kvalifikacijos suteikėjo pateikti dokumentai;
- Oficialūs nacionaliniai šaltiniai, pavyzdžiui, akreditavimo arba kokybės užtikrinimo institucijų interneto svetainės, švietimo ministerijų interneto svetainės, akreditavimo arba kokybės užtikrinimo agentūrų asociacijų interneto svetainės;
- Oficialūs nacionaliniai leidiniai, susiję su švietimo sistema;
- Oficialūs tarptautiniai šaltiniai, pavyzdžiui, tarptautinių organizacijų interneto svetainės ir kvalifikacijų vertintojų tinklų interneto svetainės;
- Leidiniai, kuriuose pateikiama informacija apie nacionalines švietimo sistemas ar akreditavimą ir pripažinimą;
- Tarptautinių organizacijų interneto svetainės ir informaciniai įrankiai, susiję su kokybės vertinimu ir akreditavimu.

Akreditavimo arba kokybės užtikrinimo institucijų asociacijos ir registrai

- NQAAHE (international network for quality assurance agencies in higher education) pateikia kokybės užtikrinimo tinklų visame pasaulyje apžvalgą. Šių tinklų narių sąrašais galima pasinaudoti ieškant nacionalinių akreditavimo arba kokybės užtikrinimo tarnybų.
Nuoroda: www.inqaahe.org/members/list-networks.php;
- ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education).
Nuoroda: www.enqa.eu;
- ECA (European Consortium for Accreditation in Higher Education).
Nuoroda: <http://ecahe.eu>;
- EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education).
Nuoroda: www.eqar.eu/register.html.

Profesinio akreditavimo institucijos

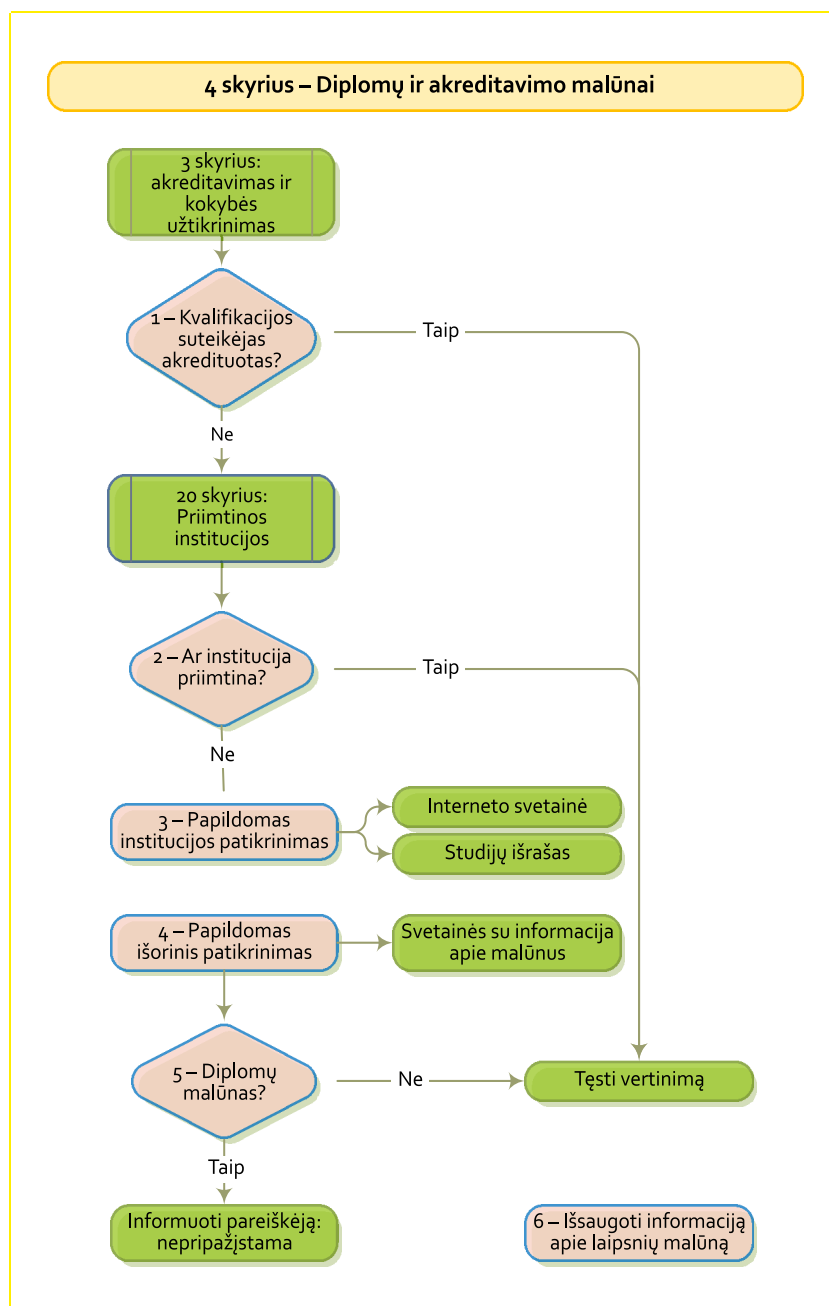
- CEMS, Global Alliance in Management Education.
Nuoroda: www.cems.org;
- EAEVE, European Association of Establishments for Veterinary Education.
Nuoroda: www.eaeve.org/evaluation/standard-operation-procedures.html;
- EQUIS, Accreditation of Management Education.
Nuoroda: www.efmd.org/index.php/accreditation-main/equis;
- EUR-ACE, European Network for Accreditation of Engineer Education.
Nuoroda: www.enaee.eu/eur-ace-system;
- UEMS, the European Union of Medical Specialists.
Nuoroda: www.uems.eu;

4. Diplomų ir akreditavimo malūnai

Santrauka

Šiame skyriuje aptariami diplomų ir akreditavimo malūnai, kurie tebekelia rimtą susirūpinimą ENIC ir NARIC kvalifikacijų vertintojams, studentų priėmimo specialistams, už studentų paiešką atsakingiems asmenims, darbdaviams ir plačiai visuomenei. Taip pat pateikiamos apibrėžtys ir patarimai, kaip nustatyti diplomų ir akreditavimo malūnus, bei rekomendacijos, ką daryti su jų išduotais diplomais.

Struktūrinė schema

Įžanga

Diplomų malūnas

„Diplomų malūnas“ reiškia veiklos rūšį, kai apsimetama švietimo įstaiga, kuriai būdingi šie požymiai:

- parduoda fiktyvias kvalifikacijas nereikalaudama (rimtų) studijų, tyrimų ar egzaminų;
- jos nėra pripažinusios nacionalinės kompetentingos įgaliotos institucijos arba ji nėra gavusi teisėtos akreditacijos, net jeigu ir turimas verslo leidimas ;
- dažniausiai ji fiziškai neegzistuoja ir veikia nuotoliniu būdu.

Kai kurie dažniausiai pasitaikantys diplomų malūnų požymiai:

- kreditai ir kvalifikacijos suteikiami remiantis beveik tik gyvenimiška patirtimi;
- labai daug dėmesio skiriama mokesčiams ir apmokėjimo galimybėms.
Pavyzdžiui, interneto svetainėje galima rasti kreditinių kortelių logotipų;
- kursai gali trukti labai trumpai: kartais gali būti įmanoma įgyti bakalauro laipsnį per 5 dienas;
- interneto svetainėje pateikiamas ilgas „nacionalinių“, „tarptautinių“ arba „pasaulinių“ akreditavimo agentūrų ir afilijuotų institucijų sąrašas, dauguma kurių taip pat nėra teisėtos;
- nenurodomas buveinės adresas, o tik įstaigos ar pašto dėžutės numeris. Kontaktinė informacija gali skirtis nuo nurodytos institucijos buvimo vietos;
- suteikiamų kvalifikacijų pavadinimai išgalvoti;
- diplomų malūno pavadinimas panašus į gerai žinomų geros reputacijos universitetų pavadinimus;
- su dėstytojais bendraujama mažai arba visai nebendraujama.

Atkreiptinas dėmesys, kad ne visos neakredituotos aukštosios mokyklos gali būti priskirtos diplomų malūnams. Daugiau informacijos pateikiama 20 skyriuje „Įgaliotų nacionalinių švietimo įstaigų nepripažintų institucijų kvalifikacijos“.

Akreditavimo malūnas

„Akreditavimo malūnas“ reiškia veiklos rūšį, kai apsimetama akreditavimo agentūra, kuriai būdingi šie požymiai:

- nacionalinės kompetentingos įgaliotos institucijos jos nėra pripažinusios kaip akreditavimo agentūros;
- ji tvirtina, kad teikia akreditaciją, tačiau nėra įgaliota tai daryti;
- jos sprendimus dėl akreditavimo galima nusipirkti už tam tikrą mokestį be realaus vertinimo;
- daugeliu atvejų akreditavimo malūnai glaudžiai susiję su diplomų malūnais ir netgi priklauso tiems patiems asmenims.

Atkreiptinas dėmesys, kad ne visos nepripažintos akreditavimo agentūros yra akreditavimo malūnai. Svarbu žinoti tos šalies akreditavimo procedūras ir kokybės užtikrinimo standartus.

Daugiau informacijos apie akreditavimą rasite 3 skyriuje „Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“.

Rekomendacijos

Privalu nepripažinti kvalifikacijų arba kreditų, kuriuos suteikia diplomų malūnai. Dar daugiau, būtina užsienio kvalifikacijos vertinimo metu imtis žemiau nurodytų veiksmų, kad nebūtų pripažinti diplomų malūnų išduoti dokumentai:

1. patikrinkite, ar susijusios šalies kompetentinga įgaliota institucija yra akreditavusi ir (arba) atitinkamai pripažinusi kvalifikacijos suteikėją (žr. 3 skyrių „Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“);
2. jeigu kompetentinga įgaliota institucija nėra akreditavusi ir (arba) atitinkamai pripažinusi kvalifikacijos suteikėjo, nustatykite paslaugų teikėjo teisėtumą (žr. 10 skyrių „Alternatyvus pripažinimas ir teisė apeliuoti“);
3. jeigu neįmanoma patvirtinti kvalifikacijos suteikėjo teisėtumo ir (arba) statuso, patikrinkite kvalifikaciją, studijų išrašus ir mokyklos interneto svetainę siekiant nustatyti ar nėra aukščiau nurodytų diplomų malūnams būdingų požymių;
4. patikrinkite vieną iš kelių interneto svetainių, kuriose pateikiami žinomų diplomų malūnų pavadinimai (žr. šaltinius toliau). Tačiau vertėtų nepamiršti, kad tokie sąrašai niekada nėra baigtiniai, nes atsiranda naujų diplomų malūnų, o seni nuolat keičia pavadinimus;
5. jeigu radote įrodymų, kad kvalifikacijos suteikėjas yra diplomų malūnas, nesuteikite pareiškėjui jokio pripažinimo. Informuokite pareiškėją apie rezultatus, bet nesiūlykite alternatyvaus pripažinimo. Žinoma, pareiškėjas vis dar turi teisę teikti apeliaciją dėl sprendimo.
6. Surinkite ir išsaugokite visus diplomų malūnų suteiktų kvalifikacijų pavyzdžius informacijai. Tai padeda susipažinti su dažnai pasitaikančiomis diplomų malūnų suteiktų kvalifikacijų formomis ir turiniu.

4.1 pavyzdys – Diplomų malūno nustatymas

Pareiškėjas, norintis studijuoti magistro studijų programoje, pateikė įvairias kvalifikacijas, patvirtinančias jo ankstesnį išsilavinimą. Per įprastinį kvalifikacijų suteikėjų akreditavimo statuso patikrinimą nustatyta, kad pareiškėjo Bachelor of Business Administration (BBA) išdavė institucija, kurios nėra akreditavusi atitinkama įgaliota jos kilmės šalies institucija. Patikrinus institucijos interneto svetainę, paaiškėjo, kad kvalifikacijai įgyti nereikalaujama studijų ir institucija neturi buveinės adreso. Tolesnė Oregon State neakredituotų institucijų sąrašo patikra patvirtina, kad ši institucija laikoma diplomų malūnu. Tuomet išsami informacija apie mokyklą įtraukiama į vidinį identifikuotų diplomų malūnų sąrašą, siekiant palengvinti darbą kitiems darbuotojams.

Tada pareiškėjas informuojamas, kad atsisakoma jo kvalifikaciją pripažinti ir kad pareiškėjas negali būti priimtas studijuoti BBA pagrindu.

4.2 pavyzdys - Akreditavimo malūno nustatymas

Tikrindamas nežinomos aukštosios mokyklos interneto svetainę, studentų priėmimo specialistas rado informaciją apie jos vadybos magistro studijų programų akreditavimo statusą. Pasirodo, kad šias programas yra akreditavusi Quality Assurance European Universities (QAEU). QAEU turi interneto svetainę, kurioje nurodoma, kad ji yra visateisė European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) narė. Studentų priėmimo specialistas žino ENQA tikslus ir jos narių agentūrų vertinimo procedūrą, todėl yra pasirengęs laikyti QAEU narystę ENQA pakankamu šios akreditavimo organizacijos kokybės įrodymu.

Tačiau ENQA interneto svetainėje QAEU nenurodoma kaip jos narė, nors sąraše yra kelios organizacijos su labai panašiais pavadinimais. Studentų priėmimo specialistas nusprendė susisiekti su QAEU ir ENQA. Į elektroninius laiškus ir telefono skambučius QAEU taip ir neatsakė, o ENQA pateikė informaciją, kad QAEU yra mažai žinomas akreditavimo malūnas, kuris turi tik interneto svetainę ir yra nurodomas trijų gerai žinomų laipsnių malūnų interneto svetainėse.

Informaciniai įrankiai

Nuorodos į išsamesnę informaciją apie diplomų malūnus

- World Education Services
Nuoroda: www.wes.org/ewenr/DiplomaMills.htm;
- Centre for information on Diploma Mills
Nuoroda: www.diplomamills.nl/index_engels.htm;
- Useful questions about diploma mills and accreditation mills
Nuoroda: www.chea.org/pdf/fact_sheet_6_diploma_mills.pdf;
- Government of Maine, Higher Education Department, on Degree and Accreditation Mills
Nuoroda: www.maine.gov/doe/highered/nonaccredited/index.html.

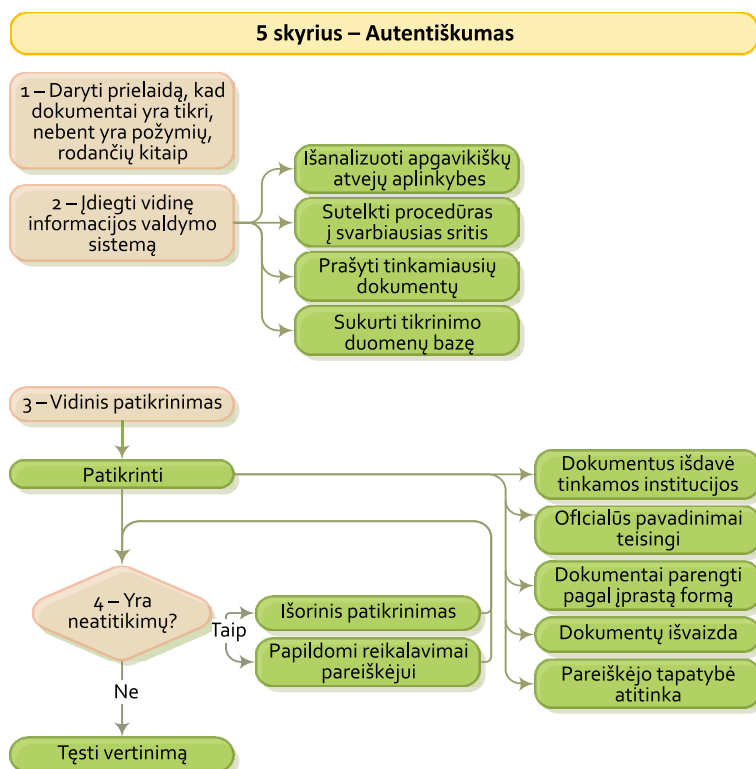
Pastaba: reaguodami į diplomų malūnus kvalifikacijų vertintojai iš pradžių norėjo sudaryti tokių mokyklų juodusius sąrašus. Tačiau pasirodė, kad tai judantis taikiny, nes nuolat atsirasdavo vis naujų arba pervadintų diplomų malūnų. Be to, kyla rizika, kad šios mokyklos kreipsis į teismą. Dėl šių priežasčių daug pripažinimo ekspertų šiandien remiasi „baltaisiais“ pripažintų ir akredituotų mokyklų sąrašais.

5. Autentiškumas

Santrauka

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie vidines ir išorines pareiškėjo pateiktų dokumentų tikrinimo procedūras. Taip pat pateikiamas informacinių šaltinių, kur galima patikrinti dokumentus, sąrašas ir kitos priemonės, kurios naudingos nustatant, ar kvalifikacijos autentiškos.

Struktūrinė schema

Įžanga

Pareiškėjo pateiktų dokumentų autentiškumo nustatymo procesas, kitaip tariant, patikrinimas, ar jie nėra apgavikiški, vadinamas patikra. Kvalifikacijų patikra svarbi, nes suklastotų kvalifikacijų daugėja. Tai nestebina turint galvoje tam tikrų kvalifikacijų vertę, imigracijos suteikiamas teises arba galimybes įsidarbinti arba siekti tolesnių studijų.

Yra įvairių apgavikiškų dokumentų tipų. Apskritai juos galima sugrupuoti taip:

- padirbiniai/suklastoti dokumentai;
- pakeisti dokumentai;
- neteisėtai išduoti dokumentai (pavyzdžiui, asmenims, nestudijavusiems reikalaujamose

studijose ir (arba) nelaikiusiems egzaminų nurodomai kvalifikacijai įgyti; jie dokumentą gavo kyšininkavimo būdu).

Atkreiptinas dėmesys, kad reikėtų žinoti, jog egzistuoja ne tik pirmiau nurodyti apgavikiškų dokumentų tipai, diplomus išduoda diplomų malūnai ir susiduriama su kitomis problemomis dėl autentiškumo, pavyzdžiui, klaidingais vertimais (daugiau informacijos apie diplomų malūnus ieškokite 4 skyriuje „Diplomų ir akreditavimo malūnai“).

Rekomendacijos

1. Laikykite dokumentus tikrais, nebent yra požymių, rodančių kitaip.

Nors patikra yra svarbi pripažinimo proceso dalis, taip pat svarbu būti atsargiems, kad pareiškėjų atžvilgiu nebūtų taikomas nereikalingas patikrinimas. Todėl iš pradžių visada reikėtų laikyti, kad dokumentai tikri, nebent yra įrodymų, rodančių kitaip. Įprasta praktika dirbti su visų reikalingų dokumentų kopijomis (paprastai patvirtintomis), išskyrus studijų išrašus (kuriuos studentų priėmimo specialistui tiesiogiai atsiunčia kvalifikacijos suteikėjas).

5.1 pavyzdys – Pusiausvyra tarp patikros ir veiksmingumo

Studentų priėmimo specialistas neseniai aptiko keletą apgavikiškų dokumentų ir nusprendė sugriežtinti paraiškų teikimo procedūrą. Vietoje patvirtintų kopijų visi pareiškėjai dabar turi siųsti jų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų originalus, kurie tikrinami naudojant infraraudonųjų ir ultravioletinių spindulių technologijas. Nauja procedūra davė trejopą rezultatą:

1. Vidutinis paraiškos bylos tvarkymo laikas pailgėjo nuo 30 minučių iki trijų valandų, dėl to paraiškų bylų kaupėsi ir jos buvo peržiūrimos per ilgesnį laiką;
2. Dėl to, kad studentų priėmimo tarnyba nedidelę dalį dokumentų originalų pameta arba sugadina, pareiškėjams reikia atlyginti nuostolius;
3. Gabūs studentai nusprendžia nerizikuoti, kad jų dokumentų nagrinėjimas užsitęs, ir kreipiasi į kitą aukštąją mokyklą, kurios studentų priėmimo procedūros sklandesnės.

Pusiausvyrą lengviau išlaikyti, jeigu priėmimo pareigūnas mėgina nustatyti gautų apgavikiškų dokumentų modelį ir tik tam tikram laikui paprašo dokumentų originalų, susijusių su tam tikra šalimi arba kvalifikacijos tipu (kur nustatoma daugiausiai sukčiavimo atvejų). Šį reikalavimą galima panaikinti, kai bandomasis laikotarpis pasibaigia ir neaptinkama daugiau apgavikiškų dokumentų.

2. Įdiekite vidinę informacijos valdymo sistemą patikrai.

Siekiant įdiegti veiksmingą vidinės patikros procesą, reikėtų:

- a. išanalizuoti aplinkybes, kurioms esant apgavikiškų atvejų pasitaiko dažniau. Tai galėtų būti taikoma konkrečioms kvalifikacijoms arba institucijoms;

- b. atitinkamai pritaikyti savo priėmimo į studijas ir pripažinimo procedūras, siekiant sutelkti patikrinimą į svarbiausias sritis;
- c. užtikrinti, kad iš kiekvienos konkrečios valstybės būtų prašoma tinkamiausių dokumentų komplekto, kas sudaro sąlygas veiksmingai patikrai;

5.2 pavyzdys – Prašykite tinkamų dokumentų

Kai kuriose valstybėse diplomų originalai dažniausiai išduodami, kai norima juos įrėminti ir pakabinti ant sienos. Jie gali būti per dideli, su gražiais ornamentais ir juose gali būti pateikiama per mažai informacijos. Tokiose valstybėse aukštosios mokyklos, gavusios prašymą, paprastai išduoda individualiems absolventams oficialius studijų išrašus, kuriuos galima naudoti bet kurioje procedūroje, kai pareiškėjas turi pateikti informaciją apie įgytą kvalifikaciją.

Nebūtų naudinga tikrinti tokio diplomo kopijos ieškant neatitikimų; jeigu galite, taip pat paprašykite studijų išrašo, kurį aukštoji mokykla tiesiogiai atsiųstų jūsų studijų priėmimo tarnybai.

- d. Sukurkite patikrų duomenų bazę, į kurią galima įtraukti:
 - 1) įprastinių ir patikimų patikros procedūrų sąrašą konkrečioms šalims;
 - 2) visas pateiktas kvalifikacijas, kurios buvo patikrintos ir nustatyta, kad jos tikros, prireikus, įtraukiant jų galiojimo datas ir apsaugos požymius, kad tuo būtų galima pasinaudoti nagrinėjant būsimas paraiškas. Tai padeda susipažinti su išsilavinimo dokumentų formatu ir turiniu, kurių galima tikėtis iš individualių šalių ir institucijų, taip pat ir su vartojama švietimo terminija;
 - 3) apgavikiškų dokumentų pavyzdžius, kaip įprastinių apgavysčių praktikų iliustraciją (pavyzdžiui, skenuotų parašų naudojimas);
 - 4) įprastinių sąvokų žodynėlį užsienio kalbomis. Nepasikliaukite tik vertimais.

Patikros procese labai svarbu, kad duomenų bazėje būtų naujausių duomenų, papildytų naujausiais pavyzdžiais ir informacija. Kai kvalifikacijų vertinimas nėra atliekamas centralizuotai, vertėtų sukurti keitimosi informacija su kitais jūsų institucijos kolegomis sistemą.

5.3 pavyzdys – Patikimų patikros procedūrų nustatymas konkrečioms šalims

Turite kvalifikaciją iš Moldovos, kurią identifikuojate kaip Diploma de Baccalaureat. Niekada anksčiau nesate matę tokio tipo kvalifikacijos, todėl negalite palyginti jos su patikrintu pavyzdžiu ir abejojate, ar tai tikras dokumentas. Kadangi jūsų įstaigai trūksta patirties dėl kvalifikacijų iš Moldovos, apsilankote įvairių nacionalinių institucijų interneto svetainėse ieškodami informacijos apie Moldovos švietimo sistemą ir galimybes patikrinti kvalifikaciją. Naršydami po Moldovos švietimo ministerijos tinklalapį aptinkate nuorodą į dokumentų patikros svetainę. Taigi, apsilankę www.acte.edu.md/ pasirenkate Diploma de Baccalaureat ir įvedate baigimo metus, serijos numerį ir diplomo numerį, kad patikrintumėte pažymėjimo turėtojo pavardę. Tuomet galite priimti atitinkamą sprendimą.

3. Atlikite vidinę patikrą:

Turėtų būti atliktos visų kvalifikacijų tam tikros formos vidinės patikros. Tai reiškia, kad autentiškumas turėtų būti įvertintas remiantis pateiktais dokumentais ir jums prieinamais informacijos šaltiniais. Vykdamas vidinę patikrą turėtumėte patikrinti:

- a. ar pateiktus dokumentus išdavė atitinkama tos valstybės įgaliota institucija. Tai galite padaryti naudodami šio skyriaus pabaigoje pateiktus šaltinius;

5.4 pavyzdys – Atitinkamos įgaliotos institucijos suteikta kvalifikacija

Pavyzdžiui, Nigerija. Įsitikinkite, ar vidurinio išsilavinimo kvalifikacijas suteikė West African Examinations Council (WAEC) arba National Examinations Council (NECO), o ne vidurinė mokykla.

Šios tarybos ne tik užtikrina pareiškėjo laikytų egzaminų kokybę, bet ir sudaro sąlygas patikrinti pareiškėjo pasiektus rezultatus.

- b. ar visi oficialūs pavadinimai dokumentuose yra teisingi; ar kvalifikacijos formatas atitinka įprastinius nacionalinius arba mokyklos formatus. Atkreiptinas dėmesys, kad nors kai kuriose šalyse naudojama (nacionalinė) standartinė forma, kitose dokumentų formatas gali skirtis priklausomai nuo kvalifikacijos lygmens, institucijos arba net fakulteto;
- c. ar kvalifikacijos turinys sutampa su tuo, ko iš šios šalies tikėtumėtės. Pavyzdžiui, logotipai, kvalifikacijų suteikėjai, datos ir trukmė, studijuotų dalykų skaičius, naudojamos pažymių sistemos, privalomieji dalykai;
- d. ar nėra dokumentų išvaizdos neatitikimų. Pavyzdžiui, keista šriftų įvairovė; oficialių antspaudų ir (arba) parašų trūkumas; lygiuotės nebuvimas; nuskenuoti parašai; neformali kalba; rašybos klaidos; nenuosekli terminija; neįtikėtini kvalifikacijų pavadinimai; nenuoseklūs šriftai. Visa tai gali būti apgavystės požymiai. Taip pat patikrinkite dokumentuose pateiktos informacijos chronologiją. Pavyzdžiui, patikrinkite, ar vidurinio lavinimo trukmė atitinka numatytą metų skaičių arba ar kvalifikaciją įgijusio asmens amžius įtikinamas;

- e. ar informacija apie dokumentuose nurodytą pareiškėjo mokymosi kelią atitinka tai, kaip veikia užsienio švietimo sistema (pavyzdžiui, ar pareiškėjas atitiko priėmimo į užsienio programą reikalavimus lygmeniui ir pažymiams?);
- f. ar informacija apie pareiškėjo tapatybę nuosekli visuose dokumentuose. Čia reikia atsižvelgti į tai, kad pavardės gali pasikeisti dėl daugelio priežasčių, tokių kaip santuoka, skyrybos, nacionalinių vardų ir pavardžių atskyrimo skirtumai, dvikalbių pavardžių formos ir skirtingos transkribavimo taisyklės, dėl kurių gali atsirasti rašybos skirtumų.

5.5 pavyzdys – Pareiškėjo tapatybės patikrinimas

Pareiškėjas (gimęs Rusijoje) pateikė paraišką dėl Didžiojoje Britanijoje ir Vokietijoje įgytų kvalifikacijų. Kvalifikaciją Didžiojoje Britanijoje įgijo asmuo pavarde Ivanov, o Vokietijoje įgytos kvalifikacijos dokumentuose nurodoma pavardė Iwanow. Kadangi tai dažnas rusiškų pavardžių transkribavimo anglų ir vokiečių kalbose skirtumas ir visa informacija apie pareiškėją (tokia kaip gimimo data) atitinka visoje paraiškos byloje, nereikia papildomai tikrinti pareiškėjo tapatybės.

Kai kuriose valstybėse yra dvi valstybinės kalbos, dėl to žmonės gali vartoti dvi savo pavardžių formas. Gali būti, kad vidurinio išsilavinimo kvalifikaciją patvirtinančiuose dokumentuose bus parašyta viena forma, o universiteto studijų išrašuose – kita. Pavyzdžiui, Airijoje vardas Ryan (angliška forma) gali būti rašomas Ó Riain (airiška forma).

4. Nustačius neatitikimus, atlikite išorinę patikrą ir (arba) pareiškėjui nustatykite papildomus reikalavimus.

Vertintojo įstaigoje atlikta ekspertizė dažnai yra pakankama nustatyti pakeistus dokumentus ir padirbinius. Tačiau, kai atlikus vidinę patikrą nustatoma subtilesnių neatitikimų, galima pasvarstyti, ar nereikėtų išorinės patikros arba nustatyti pareiškėjui papildomus reikalavimus, jeigu jie padėtų nustatyti dokumentų tikrumą. Kokių veiksmų geriausia imtis, priklauso nuo konkretaus atvejo ir nustatyto neatitikimo.

- a. Išorinė patikra – autentiškumo nustatymą naudojant išorines patikras gali sudaryti šie žingsniai:
 - 1) susisiekti su dokumentus išdavusia institucija pareiškėjo kvalifikacijos patikrai;
 - 2) paprašyti pareiškėjo, kad kvalifikacijos suteikėjas tiesiogiai jums užantspauduotame voke atsiųstų studijų išrašą;
 - 3) susisiekti su šalies atitinkamomis tarnybomis arba įgaliotomis institucijomis arba su savo nacionaliniu pripažinimo centru, siekiant sužinoti jų profesinę nuomonę apie pateiktų dokumentų autentiškumą;
 - 4) pateikti dokumentų originalus teismo ekspertizei.

Pastaba. Dėl šiuolaikinių ryšių technologijų plėtros šiuos veiksmus galima atlikti greičiau ir pigiau. Tačiau atkreiptinas dėmesys, jog dėl privatumo apsaugos prieš atliekant dokumentų išorinę patikrą svarbu gauti pareiškėjo leidimą. Reikėtų apsvarstyti galimybę pareiškėjo

leidimo paprašyti užpildant standartinę paraiškos formą, kurią naudoja jūsų švietimo įstaiga. Taip pat nepamirškite, kad kai kurios šalys ir institucijos gali neatsakyti į užklausas; tačiau tai neturėtų būti traktuojama pareiškėjo nenaudai.

Naujausia iniciatyva, skirta tam, kad būtų galima lengviau atlikti užsienio kvalifikacijų patikrą, yra Pasaulinės skaitmeninės studentų duomenų bazės (angl. Digital Student Data Depositories Worldwide, <http://groningendeclaration.net>). Jos skirtos suteikti prieigą prie nacionalinių studentų duomenų bazių kvalifikacijų patikrai.

5.6 pavyzdys – Patikrinimas kreipiantis į dokumentų išdavėją

Pareiškėjas pateikė paraišką dėl priėmimo į studijas. Palyginus jo/jos išsilavinimo dokumentus su tos pačios institucijos tais pačiais metais išduotu patikrintu pažymėjimu ir studijų išrašu, kuriuos turite savo vidiniame patikrintų tikrų kvalifikacijų duomenų banke, nustatėte žymius jų išvaizdos skirtumus: logotipas neatitinka reikalavimų ir yra netinkamoje vietoje; tekstas parašytas dešinėje, o ne centre, tekste daug rašybos klaidų ir neatitikimų.

Nustačius šiuos neatitikimus, išsiuntėte dokumentų išdavėjui prašymą dėl patikros ir pridėjote pateiktas dokumentų kopijas. Tolesnis paraiškos dėl priėmimo į studijas nagrinėjimas sustabdomas, kol negaunamas atsakymas iš dokumentų išdavėjo. Gavus atsakymą, priimamas atitinkamas sprendimas.

b. Papildomi reikalavimai pareiškėjui:

- 1) paprašyti parodyti dokumentų originalus; jeigu tai yra jūsų pripažinimo proceso dalis, užtikrinkite, kad įgyvendinote patikimą dokumentų originalų tvarkymo procedūrą. Ji turėtų apimti aiškias instrukcijas pareiškėjui, kaip saugiai siųsti originalus (pavyzdžiui, registruotu laišku) ir jūsų įstaigai, kaip saugiai juos priimti ir saugoti, kaip elgtis su dokumentais juos nagrinėjant ir kaip juos saugiai grąžinti pareiškėjui. Tai pat reikėtų įvertinti šios procedūros sąnaudas, numatyti, kas jas padengs, taip pat apsvarstyti (finansinę) riziką, jeigu kils problemų.
- 2) prašyti legalizavimo ar Hagos Apostille (1961 m.) šalyse, kuriose legalizavimo ar tvirtinimo Apostille naudojimas gerai žinomas. Nepamirškite, kad legalizavimo spaudai ir tvirtinimas Apostille nepatvirtina dokumento turinio teisingumo ir kad ne visose šalyse dokumentai tikrinami prieš juos legalizuojant. Tvirtinimo Apostille spaudai neužtikrina, kad institucija arba švietimo programa yra teisėta.

Nepamirškite, kad, jei ir nėra legalizavimo patvirtinimo, tai nėra priežastis įtarti apgavikiškų praktikų ir legalizavimo patvirtinimo reikėtų prašyti tik išskirtinėmis aplinkybėmis, kai įtariama apgavystė, siekiant išvengti pernelyg sudėtingų ir brangių pripažinimo procedūrų.

Pastaba: Papildomi reikalavimai pareiškėjams turėtų būti nustatomi tik išskirtiniais atvejais.

Šaltiniai ir literatūra

Siūlomi šalių specifiniai šaltiniai tam tikrų dokumentų patikrai

Toliau pateiktus šaltinius galima naudoti atliekant tam tikrų dokumentų patikrą. Atkreiptinas dėmesys, kad neegzistuoja nė vienas baigtinis sąrašas, kuriame būtų pateikta visa informacija ir šaltiniai. Žinokite, kad šis sąrašas nėra baigtinis ir jis gali keistis:

- Bangladešas: secondary school and higher secondary examination rezultatai
Nuoroda: www.educationboardresults.gov.bd;
- Kinija: patikros tarnyba dėl Kinijos kvalifikacijų
Nuoroda:
<http://www.vetassess.com.au/Skills-Assessment-for-Migration/Chinese-Qualifications-Verification>
- Gambija: West African Examinations Council (WAEC)
Nuoroda: www.waecgambia.org/resultchecker;
- Gana: West African Examinations Council (WAEC)
Nuoroda: <http://ghana.waecdirect.org>;
- Indija:
 - o Central Board of Secondary Education
Nuoroda: www.cbse.nic.in;
 - o Indijoje pasiekti rezultatai
Nuoroda: www.indiaresults.com;
- Kenija: KNEC
Nuoroda: www.knec.ac.ke/main/index.php;
- Nigerija
 - o WAEC
Nuoroda: www.waecdirect.org;
 - o NECO
Nuoroda: www.neconigeria.org;
- Pakistanas (HEC):
 - o Secondary and Intermediate Examination rezultatus dažnai galima patikrinti dokumentus išdavusios institucijos interneto svetainėje, pavyzdžiui, BISE Lahore rezultatai.
Nuoroda: www.biselahore.com;
 - o Laipsnių patikra:
Nuoroda:
www.hec.gov.pk/insidehec/divisions/QALI/DegreeAttestationEquivalenceDegreeAttestationServices/Pages/Default.aspx;
 - o Patikra dėl Pundžabo universiteto
Nuoroda: <http://pu.edu.pk/home/results>;
- Rumunija: ebacalaureat.ro

- Nuoroda: www.ebacalaureat.ro/rezultate;
- Siera Leonė: WAEC
Nuoroda: www.waecsierra-leone.org;
- Pietų Afrika:
 - o South African Qualifications Authority
Nuoroda: www.saqqa.org.za;
 - Nuoroda: www.education.gov.za (Matric Results section);
- Tanzanija: 2009 m. ACSE rezultatus galima rasti Tanzania Examinations Council
Nuoroda: website: www.necta.go.tz;
- Moldova: patikros tarnyba dėl Moldovos kvalifikacijų
Nuoroda: www.acte.edu.md;
- Ukraina: patikros tarnyba
Nuoroda: www.osvita.net.

Šalių specifiniai šaltiniai apie nacionalinio dokumentų formato pavyzdžius

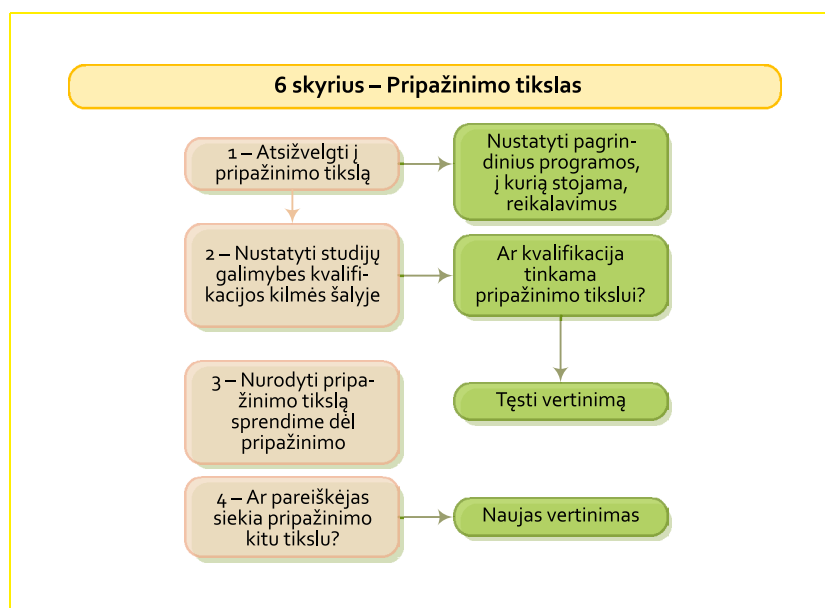
- Prancūzija
Nuoroda: www.education.gouv.fr/bo/202006/47/MENS0603037C.htm;
(tik universitetiniai laipsniai);
- Rusija
Nuoroda: www.russianenic.ru/rus/diplom.html;
- Ukraina
Nuoroda: www.osvita.net. Pastaba: Tik nedaugelyje šalių aukštojo mokslo kvalifikacijų atveju vartojamas nacionalinis dokumentų formatas.

6. Pripažinimo tikslas

Santrauka

Šiame skyriuje nurodomi pagrindiniai tikslai, dėl kurių gali būti siekiama pripažinimo ir paaiškinamas tikslo vaidmuo priimant pripažinimo sprendimus. Praktikoje studentų priėmimo specialistai dirba akademinio pripažinimo tikslu. Todėl šiame skyriuje siekiama padėti geriau suprasti, kaip reikėtų atsižvelgti į tikslą akademiniam pripažinimui, ir pateikiami aiškinamieji pavyzdžiai.

Struktūrinė schema

Ižanga

Pripažinimo tikslas

Užsienio kvalifikacijų pripažinimo tikslai gali būti įvairūs, dažniausiai siekiama tolesnių studijų ir mokymosi (akademinis pripažinimas) ir (arba) patekti į darbo rinką (profesinis pripažinimas).

Akademinis pripažinimas

Akademinio pripažinimo procese daugiausiai dėmesio skiriama dalinių studijų arba švietimo įstaigos suteiktoms kvalifikacijoms pripažinti, kai asmuo nori tęsti arba pradėti studijas, arba panaudoti savo akademinį vardą.

Užsienio kvalifikacijos vertinimas ir pripažinimo tikslas

Vertinant užsienio kvalifikaciją, svarbu atsižvelgti į pripažinimo tikslą, siekiant užtikrinti, kad vertinimas būtų tikslus ir tinkamas. Kvalifikacijos vertinimas ir pripažinimas siekiant patekti

į darbo rinką arba reglamentuojamų profesijų atveju gali skirtis nuo kvalifikacijos vertinimo ir pripažinimo, kai siekiama priėmimo į tolesnes studijas. Sprendimas dėl akademinio pripažinimo taip pat gali skirtis priklausomai nuo konkrečios studijų programos, pagal kurią siekiama studijuoti, lygmens ir specializacijos. Kitaip tariant, reikiamų mokymosi rezultatų ir kompetencijų, susijusių su įgyta kvalifikacija, vertinimas gali skirtis priklausomai nuo pripažinimo tikslo.

Rekomendacijos

1. Atsižvelkite į pripažinimo tikslą, apibrėždami pagrindinius studijų programos, į kurią pareiškėjas nori stoti, reikalavimus.

6.1 pavyzdys – Atsižvelkite į pripažinimo tikslą

Dažniausiai priėmimo į studijas reikalavimai, keliami pareiškėjams, įgijusiems kvalifikaciją jūsų nacionalinėje švietimo sistemoje, yra aiškiai apibrėžti ir skaidrūs. Netgi gali būti nustatytos aiškos taisyklės ir nuostatos, kurias galima taikyti tam tikriems nacionalinių kvalifikacijų tipams.

Siekiant sukurti veiksmingas ir skaidrias užsienio kvalifikacijas turinčių pareiškėjų priėmimo į studijas procedūras, turėtumėte pabandyti pertvarkyti nacionalinius ir institucinius reikalavimus į rinkinį panašių reikalavimų, kuriuos turėtų atitikti užsienio kvalifikacijas turintys pareiškėjai, kad turėtų puikią galimybę sėkmingai baigti programą. Kadangi priėmimo į odontologijos bakalauro studijų programą reikalavimai bus labai skirtingi nuo priėmimo į verslo administravimo magistro studijų programą reikalavimų, pripažinimo tikslas iš esmės apibrėžia pripažinimo proceso rezultatus.

2. Kvalifikacijos kilmės šalyje kai kurios kvalifikacijos gali teikti ribotą teisę į aukštąjį mokslą. Apribojimas gali būti taikomas tam tikriems programų lygmenims, tam tikriems aukštųjų mokyklų tipams ir (arba) studijų kryptims. Priklausomai nuo to, ką tam tikras studentas nori studijuoti, tie patys apribojimai gali būti taikomi jūsų mokykloje.

6.2 pavyzdys – Atsižvelkite į atvejus dėl ribotos teisės studijuoti

Pareiškėjas pateikė kompiuterinių studijų kvalifikaciją, orientuotą į profesinį parengimą. Kvalifikacijos kilmės šalyje pareiškėjas gali arba pradėti dirbti su kvalifikacija susijusioje profesinėje srityje, arba siekti studijuoti aukštojo mokslo studijų programoje, tačiau tik atitinkamo dalyko srityje. Kitos šalies aukštosios mokyklos studentų priėmimo specialistas kvalifikaciją pripažįsta tinkama studijoms pagal kompiuterijos mokslo bakalauro studijų programą. Kita vertus, jeigu pareiškėjas siektų būti priimtas į medicinos bakalauro studijų programą, studentų priėmimo specialistas praneštų apie esminį programos paskirties ir mokymosi rezultatų skirtumą, siekiant priėmimo į studijas

3. Pareiškėjui parengtame sprendime dėl pripažinimo turėtų būti pateikta skaidri informacija ir aiškiai nurodytas pripažinimo tikslas.

6.3 pavyzdys – Sprendime dėl pripažinimo nurodykite pripažinimo tikslą

A šalies aukštosios mokyklos studentų priėmimo specialistas pripažinimo išvadoje pareiškėjui, įgijusiam B šalies kvalifikaciją, nurodo šią informaciją:

- pripažinimo tikslą (į kurią A šalies aukštosios mokyklos studijų programą priimama);
- B šalies kvalifikacijos palyginimą su konkrečia A šalies švietimo sistemos kvalifikacija. Jeigu kvalifikacija visiškai neatitinka konkretaus A šalies švietimo sistemos lygmens, vertinime nurodomas tam tikros A šalies studijų programos dalies lygmuo (arba kreditų skaičius);
- sprendimą dėl visiško, dalinio arba alternatyvaus pripažinimo (paaiškinant esminius skirtumus);
- informaciją apie dalinį pripažinimą (galimybę kreiptis dėl kreditų perkėlimo remiantis B šalies kvalifikacija arba alternatyvaus pripažinimo (galimybę pateikti paraišką į kitą programą panašioje kryptyje, kuri geriau atitinka pareiškėjo kvalifikaciją).

4. Jeigu pareiškėjas pripažinimo siekia dėl kito, negu pripažinimo dokumente nurodyta, tikslo, patariama vertinimą atnaujinti.

6.4 pavyzdys – Pasikeitus pripažinimo tikslui, vertinimą peržiūrėkite

Bachelor of Liberal Arts kvalifikacija nebuvo visiškai pripažinta siekiant priėmimo į postgraduate programą, kuriai reikalaujama turėti laipsnį su aukšto lygio specializacija tam tikroje srityje. Pareiškėjas pateikė paraišką į kitą postgraduate programą toje pačioje aukštojoje mokykloje, kurioje reikalaujama bendro bakalauro laipsnio. Studentų priėmimo specialistas naudoja anksčiau paraiškos byloje surinktą informaciją (pavyzdžiui, akreditavimo statuso ir kvalifikacijos autentiškumo patikrų rezultatus), pripažinimo išvadoje pakeičia pripažinimo tikslą ir parengia naują kvalifikacijos vertinimą, pagal kurį šį kartą suteikiamas visiškas pripažinimas.

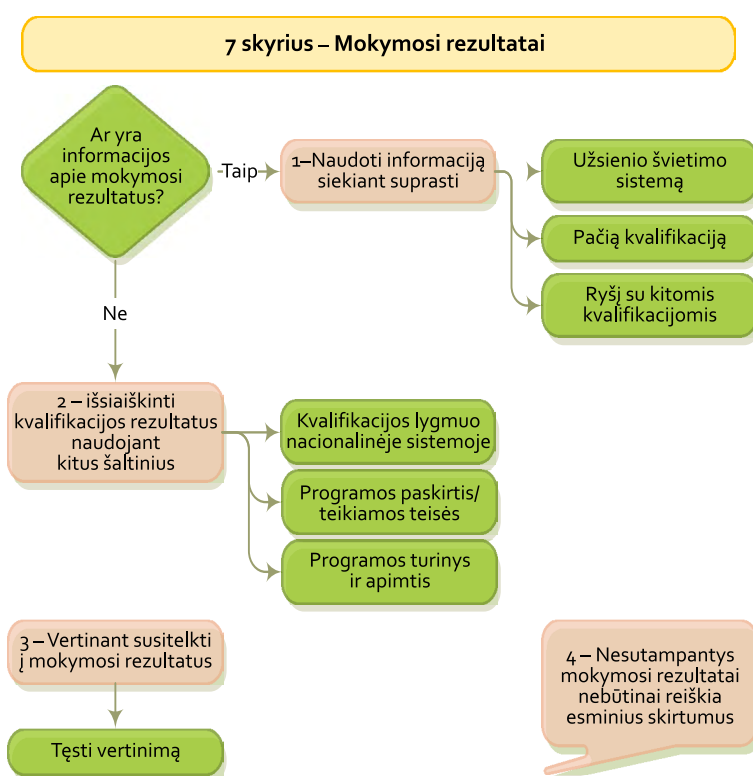
7. Mokymosi rezultatai

Santrauka

Užsienio kvalifikacijų pripažinimas neturėtų susitelkti į detalų su užsienio kvalifikacija susijusių formalių kriterijų vertinimą, bet turėtų, kiek tai įmanoma, atsižvelgti į tai, ką asmuo žino, supranta ir geba padaryti. Tai galima pasiekti atsižvelgus į kvalifikacijų mokymosi rezultatus.

Šiame skyriuje pateikiama informacija ir rekomendacijos, kaip mokymosi rezultatus naudoti pripažinime, ir pateikiama trumpa įžanga į mokymosi rezultatų sampratą bei pagrindiniai informacijos šaltiniai.

Struktūrinė schema

Įžanga

Kas yra mokymosi rezultatai?

„Mokymosi rezultatas“ galėtų būti apibrėžiamas kaip konstatavimas ką besimokantysis turėtų žinoti, suprasti ir gebėti pademonstruoti pasibaigus bet kokio mokymosi procesui. Jis gali būti suformuluotas vienam moduliui arba programos komponentui, visai konkrečiai

programai, kvalifikacijos lygmeniui arba su jais susijusiems tarpiniams dalykams. Praktikoje sąvoka „mokymosi rezultatas“ yra taip pat vartojamas apibrėžti bendrą programos rezultatą ir dažniau, negu siaurąją prasme kaip aukščiau pateiktas formalus konstatavimas.

Mokymosi rezultatai dažnai skirstomi į du tipus:

- Specialieji mokymosi rezultatai, kurie susiję su dalykine disciplina;
- Bendrieji mokymosi rezultatai, kurie gali būti perkelti iš vienos akademinės disciplinos į kitą.

Naudojamos arba plėtojamos įvairios studijų rezultatų formulavimo sistemos. Pavyzdžiui, bendrieji studijų rezultatai susiejami su visa apimančiomis EAME-KS ir EKS-MVG pakopomis arba lygmenimis (daugiau informacijos ieškokite 15 skyriuje „Kvalifikacijų sandaros“).

Nacionalinėse kvalifikacijų sandarose naudojami keli aprašai:

- Kvalifikacijų aprašai, naudojami kaip bendrieji įvairių tipų kvalifikacijų aprašymai;
- Lygmenų aprašai, naudojami kaip bendrieji įvairių lygmenų aprašymai;
- Nacionaliniai studijų krypties aprašai, kuriuose apibrėžiamos studijų krypties charakteristikos ir programų standartai.

Kur galima rasti informaciją apie mokymosi rezultatus?

Bendro pobūdžio informaciją apie nacionalinius mokymosi rezultatus galima rasti šiose nacionalinių kvalifikacijų sandarų dalyse:

- Nacionaliniai kvalifikacijų aprašai;
- Nacionaliniai lygmenų aprašai;
- Nacionaliniai studijų krypties aprašai.

Informaciją apie programos mokymosi rezultatus galima rasti:

- Diplomo priedėlyje;
- Studijų programos apraše;
- Studijų programos arba laipsnio paskirtyje.

Kaip mokymosi rezultatai naudojami pripažįstant užsienio kvalifikacijas ir dalines studijas?

Kadangi mokymosi rezultatai vis dažniau naudojami kvalifikacijoms apibūdinti ir studijų programoms rengti, jie tampa kertiniu užsienio kvalifikacijų ir dalinių studijų pripažinimo elementu. Mokymosi rezultatai susiję su visais kitais kvalifikacijų elementais ir juos atspindi, nes yra tiesiogiai susiję su kvalifikacijos lygmeniu ir paskirtimi, taip pat atitinkama (arba susijusia) apimtimi ir institucijos bei programos kokybe.

Jeigu vertinant užsienio kvalifikaciją atsižvelgiama į mokymosi rezultatus, pripažinimo procedūra yra labiau tiesiogiai sutelkta į pasiektus rezultatus ir įgytas kompetencijas, nesiremiant vien tik programos įvesties kriterijais (tokiais kaip apimtis ir turinys). Taigi, vertinant užsienio kvalifikacijas, pagrindinis absolventui užduodamas klausimas būtų: „Ką gali padaryti dabar, kai įgijai kvalifikaciją?“

Atkreiptinas dėmesys, kad tai, kaip pripažinime bus panaudoti mokymosi rezultatai, labai priklauso nuo to, ar yra galimybė naudoti mokymosi rezultatų aprašus, nuo jų kokybės, taip pat iš dalies nuo kompetencijos vertintojų, kurie gali būti labiau pripratę naudoti kiekybinius (tokius kaip lygmuo ir apimtis), o ne kokybinius kriterijus.

Rekomendacijos

Vertinant kvalifikaciją rekomenduojama:

1. Naudoti turimą informaciją apie konkrečios kvalifikacijos mokymosi rezultatus užsienio švietimo sistemoje ir jos ryšį su kitomis šioje sistemoje suteikiamomis kvalifikacijomis.

7.1 pavyzdys – Panaudokite bendruosius mokymosi rezultatus kvalifikacijai suprasti

Studentų priėmimo specialistas pirmą kartą gavo tam tikrą Maltoje įgytą kvalifikaciją ir jam pateikiama nuoroda į [Malta Qualifications Framework](#) (MQF) lygmenų aprašus. MQF pateikiama visų aštuonių Maltos lygmenų rezultatų, apimančių žinias, gebėjimus, kompetencijas ir mokymosi rezultatus, apžvalga. Taigi, studentų priėmimo specialistas susidaro pirmą įspūdį apie šios Maltoje įgytos kvalifikacijos bendruosius mokymosi rezultatus ir skirtumus tarp lygmenų.

7.2 pavyzdys – Panaudokite mokymosi rezultatus siekiant suprasti, kaip kvalifikacijos susijusios tarpusavyje

Kai kuriose švietimo sistemose (įskaitant Airijos), honours bachelor's laipsniai ir ordinary bachelor's laipsniai skiriasi. Tačiau šie skirtumai įvairuoja priklausomai nuo šalies. Analizuojant Airijos ordinary bachelor's laipsnio ir honours bachelor's laipsnio nacionalinius kvalifikacijų aprašus, studentų priėmimo specialistas gali susipažinti su abiejų tipų Airijos bakalauro laipsnių mokymosi rezultatais, siekdamas suprasti, kuo šios kvalifikacijos viena nuo kitos skiriasi. Pavyzdžiui, remdamasis šia informacija, studentų priėmimo specialistas gali nustatyti, ar iš principo šie laipsniai gali teikti teisę į magistro ar PhD programas priimančioje valstybėje.

2. Kai informacijos apie mokymosi rezultatus nėra, pamėginkite kvalifikacijos rezultatus numanyti iš kitų jos elementų, pavyzdžiui:
 - a. kvalifikacijos vietos nacionalinėje švietimo sistemoje (lygmens);
 - b. programos tikslo ir kvalifikacijos suteikiamų teisių (paskirties);
 - c. programos turinio ir jos privalomų elementų (pavyzdžiui, baigiamojo darbo arba disertacijos, arba profesinės praktikos);
 - d. programos apimties.

7.3 pavyzdys – Nėra informacijos apie studijų rezultatus

Taikant tradicinį kvalifikacijų vertinimo būdą studentų priėmimo specialistas patikrina formalius kriterijus. Tai vis dar yra svarbi kvalifikacijų vertinimo dalis ir vienintelė galimybė, jeigu nėra tiesioginės informacijos apie mokymosi rezultatus. Geras būdas tokiam vertinimui patobulinti – atsižvelgti į įvesties kriterijus ir pažiūrėti, ką iš jų galima sužinoti apie kvalifikacijos mokymosi rezultatus. Pavyzdžiui, iš magistro lygmens studijų programos, kuri apima esminio baigiamojo darbo rašymą ir teikia teisę į studijas PhD programose kvalifikacijos kilmės šalyje, tikimasi pasiektų pakankamų mokymosi rezultatų savarankiškai tiriamajai veiklai atlikti. Jeigu naudosite šį metodą, bus gerokai mažiau tikimybės, kad daugiausiai dėmesio skirsite skirtumams tarp atskirų kvalifikacijos elementų aptikti.

3. Vertindami užsienio kvalifikacijas daugiausiai dėmesio skirkite mokymosi rezultatams.

7.4 pavyzdys – Suteikiant teisę studijuoti konkrečioje studijų programoje naudokite specifinius dalykinius mokymosi rezultatus

Pareiškėjas pateikė kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus siekdamas priėmimo į fizikos magistro studijų programą. Remiantis studijų išrašė patektu dalykų sąrašu, studentų priėmimo specialistui susidarė įspūdis, kad gali būti, jog iš esmės šios programos paskirtis yra profesinė. Paraiškos byloje taip pat nurodoma programos paskirtis (žr. 2 skyrių „Penki kvalifikacijos elementai“), sutelkta į programos mokymosi rezultatus. Studentų priėmimo specialistas naudojo šią informaciją ir padarė išvadą, kad pareiškėjas baigė bendro pobūdžio ir plačią fizikos bakalauro programą, kurioje stipri orientacija į teoriją, turint šiek tiek tyrimų. Šie veiksniai rodo, kad kvalifikacijos paskirtis yra labiau akademinė negu profesinė. Todėl nenustatyta jokių esminių skirtumų, siekiant teisės studijuoti bet kurio tipo fizikos magistro studijų programoje.

4. Nepamirškite, kad jeigu dviejų studijų programų mokymosi rezultatų sąrašai neatitinka, dar nereiškia, kad tarp programų yra esminių skirtumų.

Dėl šiuo metu naudojamų skirtingų mokymosi rezultatų formulavimo sistemų nejmanoma tiesiog palyginti kiekvieno atskiro rezultato iš skirtingų mokymosi rezultatų sąrašų. Tokiam palyginimui reikia tam tikros kvalifikacijų vertintojo interpretacijos.

7.5 pavyzdys – Mokymosi rezultatai, kurių netikėtai trūksta

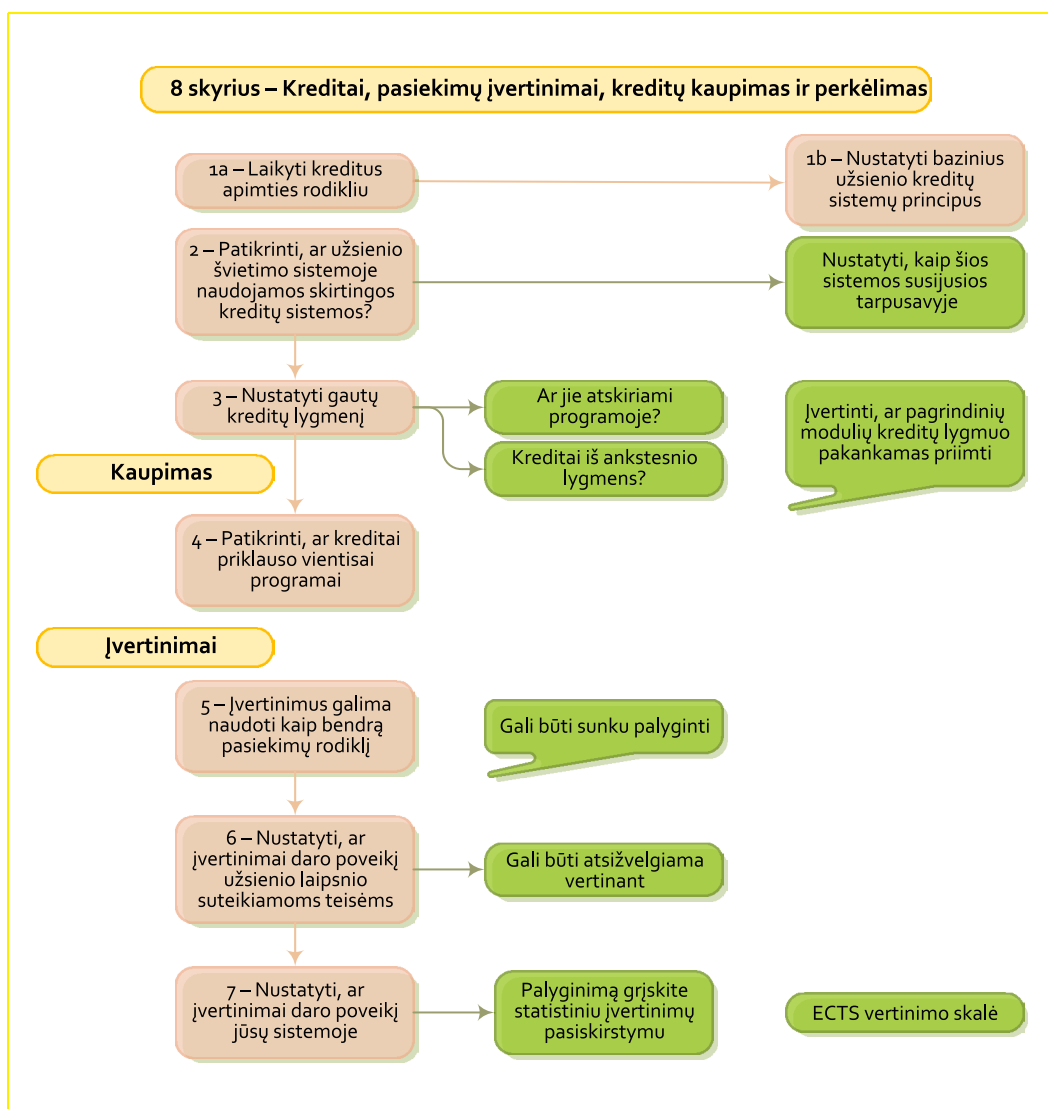
Gali atsitikti taip, kad svarbų programos mokymosi rezultatą sąrašo sudarytojai praleido, tačiau iš likusios informacijos apie programą gali būti akivaizdu, kad toks mokymosi rezultatas yra pasiekiamas programoje. Konkrečiai programai priskirti mokymosi rezultatai visada turėtų būti vertinami atsižvelgiant į to lygmens kvalifikacijoms priskirtus bendruosius mokymosi rezultatus (kaip nustatyta nacionaliniuose kvalifikacijų aprašuose ir lygmenų aprašuose).

8. Kreditai, pasiekimų įvertinimai, kreditų kaupimas ir perkėlimas

Santrauka

Kreditai kiekybiškai apibrėžia besimokančiojo pasiekimus. Jie suteikiami sėkmingai baigus programą arba modulį. Apskritai kreditai yra susiję su studento krūviu, nors praktika skiriasi tiek šalių viduje tiek tarp šalių. Pasiekimų įvertinimai gali būti susieti su kreditais. Nėra tarptautiniu lygiu sutartos pasiekimų įvertinimų pervedimo sistemos. Pasiekimų įvertinimų palyginimas turėtų būti pagrįstas jų statistiniu pasiskirstymu.

Struktūrinė schema

Įžanga

Kreditai

Kreditais vertinama mokymosi apimtis, remiantis mokymosi rezultatų pasiekimu ir su jais susijusia darbo apimtimi, matuojama atsižvelgiant į laiką. Mokymosi pasiekimai pripažįstami besimokančiajam, kai sėkmingai baigta tam tikra studijų programos dalis ir (arba) visą programą. Kreditai paprastai neapima pažangumo lygio, nebent nustatyta kitaip.

Įvairiuose pasaulio švietimo sektoriuose ir lygmenyse yra skirtingų kreditų sistemų. Kreditų sistema gali būti taikoma vienoje institucijoje, specifiniame nacionaliniame kontekste arba būti skirtingų nacionalinių švietimo sistemų visuma, kaip Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS). Tarptautiniu mastu kreditai dažniausiai pagrįsti nustatyta studento darbo apimtimi, kurios reikia mokymosi rezultatams pasiekti. Tačiau darbo apimtys pervedimo į kreditus sistemos skiriasi. Studento darbo apimtis gali būti susijusi su studento akademinio darbo valandomis arba kontaktinėmis valandomis.

Kreditų kaupimas

Kreditų kaupimas – tai sąvoka, vartojama su programos dalių mokymosi pasiekimais susietų kreditų kaupimo procesui apibrėžti. Sėkmingai sukaupęs nustatytą kreditų kiekį reikiamuose dalykuose, besimokantysis gali sėkmingai baigti semestrą, akademinius metus arba visą studijų programą. Kreditų kaupimo procesą lemia kreditų sistema, kurioje jie kaupiami, ir dažnai jis sudaro sąlygas lanksčiam mokymosi būdai. Skirtingose kreditų sistemose kreditų kaupimo procesas gali skirtis. Kreditai kaupiami skirtinguose lygmenyse, kredito lygmuo yra santykinis mokymosi reikalavimų ir besimokančiojo savarankiškumo rodiklis. Dažniausiai kuo savarankiškesnis besimokantysis, tuo aukštesnis kredito lygmuo.

Kreditų perkėlimas

Svarbu suprasti, kad kreditų kaupimas ir perkėlimas nėra lygiagretūs procesai: paprastai kreditai kaupiami, kai studentas yra nemobilus, o perkėlimas atsiranda tam, kad mobiliems studentams būtų sudarytos sąlygos nepertraukiamai kaupti kreditus. Kreditų kaupimas reiškia kreditų rinkimą vienoje kreditų sistemoje, o daugeliu atvejų kreditų perkėlimas reiškia kreditų, gautų vienoje kreditų sistemoje arba institucijoje, perkėlimą į kitą kreditų sistemą arba instituciją procesą, siekiant to paties tikslo – surinkti nustatytą kreditų skaičių konkrečiai kvalifikacijai gauti. Taigi, kreditų perkėlimas apima pripažinimo procesą ir yra pagrindinė priemonė visą gyvenimą trunkančio mokymosi ir mobilumo srityse. Sėkmingai perkelti kreditus iš vienos švietimo sistemos į kitą galima sudarius susitarimus su įvairiomis kvalifikacijas suteikiančiomis įstaigomis ir (arba) švietimo paslaugų teikėjais. Kreditų sistemos gali palengvinti abipusį išmatuojamo mokymosi pripažinimą. Tai gali paskatinti tolesnį mokymąsi, leisti studentus perkelti iš vienos institucijos į kitą arba iš vieno tos pačios institucijos padalinio į kitą nepertraukiant studijų ir neperlaikant egzaminų, taip pat išlaikyti aiškią pasiekimų apskaitą.

Siekiant palengvinti kreditų perkėlimą skirtingose švietimo sistemose, sukurtos kreditų sistemos, pavyzdžiui, ECTS aukštajam mokslui ir Europos profesinio švietimo ir mokymo kreditų sistema (ECVET) profesiniam švietimui Europoje. Vienas iš pagrindinių bendros arba panašios kreditų sistemos naudojimo pranašumų yra tas, kad ja naudodamasis studentas gali lengviau patekti į tarptautinę švietimo erdvę ir padidėti jo mobilumas.

Kvalifikacijų sandarose daugiausiai dėmesio skiriama konkrečiam kvalifikacijos lygmeniui priskirtiems kreditams ir sudaromos sąlygos lankstiams mokymosi būdams, palengvinant kreditų kaupimą ir perkėlimą nacionaliniu lygmeniu. Tokios kvalifikacijų sandaros gali būti susietos su kitomis nacionalinėmis arba tarptautinėmis sandaromis.

Pasiekimų įvertinimai

Pasiekimų įvertinimai rodo tarpinį arba galutinį mokymosi pasiekimų kokybės vertinimą ir studento pažangumą konkrečiame lygmenyje. Pasiekimų įvertinimo sistemą paprastai sudaro skaičių skalė, procentai, raidės arba pasiekimo lygį rodantys aprašai, pavyzdžiui, „puikiai“, „išlaikyta“, „su pagyrimu“ arba „neišlaikyta“. Skirtingose švietimo sistemose ir dažnai skirtinguose švietimo lygmenyse pasiekimų vertinimo sistemos ir kriterijai skiriasi. _ Pasiekimų įvertinimai dažnai gali būti rašomi atlikus vidinį (institucinį) vertinimą arba surengus išorinį egzaminą, arba abiem būdais. Jie yra arba kriteriniai (kai įvertinimas atspindi studento pasiekimą pagal nustatytus pasiekimų lygius), arba norminiai (kai įvertinimas atspindi studento pasiekimą lyginant jį su kitų studentų pasiekimais). Dėl paties pasiekimų vertinimo sistemų pobūdžio ir kultūros labai sunku, galbūt net neįmanoma, tiksliai pervesti pasiekimų įvertinimų iš vienos sistemos į kitą.

ECTS mėginta šią problemą išspręsti sudarant pasiekimų vertinimo skalę, kurioje pateikiama informacija apie pareiškėjo pažangumą lyginant su kontroline grupe. Procedūros aprašymas pateikiamas 2009 m. ECTS User's Guide, 40 p.

Rekomendacijos

Kreditai ir kreditų perkėlimas

1. Kreditai turėtų būti laikomi sėkmingai baigtų studijų ir studijų programos modulių apimties rodikliu.
2. Jeigu užsienio studijų programoje naudojama kitokia kreditų sistema, reikėtų nustatyti pagrindinius užsienio kreditų sistemos principus, tokius kaip minimalus kreditų, reikalingų programai ir akademiniams metams baigti, kiekis. Turėdami šią informaciją galėsite nustatyti, kaip užsienio kreditus galima konvertuoti arba interpretuoti jūsų kreditų sistemoje.

8.1 pavyzdys – Užsienio kreditų susiejimas su jūsiške kreditų sistema

Pareiškėjas pateikė Q valstybėje įgytą bakalauro laipsnį, kurį sudaro 120 Q kreditų, patvirtinančius dokumentus. Paaiškėjo, kad 30 Q kreditų atitinka 1 akademinių studijų metus. Turėdamas šią informaciją studentų priėmimo specialistas P šalyje (kurioje naudojami ECTS kreditai) išanalizavo bakalauro studijų programos pagrindinių dalykų Q kreditų kiekį ir apytiksliai konvertavo 1 Q kreditą į 2 ECTS. Tokių skaičiavimų turėtų pakakti, kad būtų galima nustatyti įvairių studijų programos dalių apimtį neskaidant kreditų į smulkesnes dalis, tokias kaip studijų arba kontaktinės valandos.

3. Patikrinkite, ar vienoje šalyje naudojamos skirtingos kreditų sistemos, taip pat ar tam tikru metu kreditų sistema nebuvo pakeista, ir nustatykite, kaip šias sistemas būtų galima konvertuoti tarpusavyje ir į Jūsų kreditų sistemą. Įsitikinkite, kad kreditams, kuriuos norite konvertuoti, taikote teisingą daugiklį.

8.2 pavyzdys – Senesnių sistemų kreditų pervedimas

Pareiškėjas pateikia ankstesnę kvalifikaciją iš N šalies, kurioje kreditų sistema pasikeitė iš „studijų taškų“ (kurioje 1 studijų taškas reiškė 1 savaitę darbo, o akademinis metus sudarė 42 savaitės) į ECTS. Studentų priėmimo specialistas nustatė, kad šioje kvalifikacijoje naudojami kreditai yra buvę studijų taškai ir kad konvertuojant studijų taškus į ECTS N šalyje buvo naudotas pervedimo daugiklis $60/42 = 1,4$. Studentų priėmimo specialistas (dirbantis ECTS sistemoje) taiko tą patį daugiklį pareiškėjo kvalifikacijoje nurodytiems kreditams.

4. Įvertinkite tai, kokiame lygmenyje kreditai buvo gauti. Tipiniai atvejai, kada kreditų lygmuo galėtų būti svarbus užsienio kvalifikacijos vertinimui, yra šie:

- Programos, kuriose studentui leidžiama įtraukti nedidelį kreditų skaičių iš žemesnio lygmens negu pati programa.
- Programos, kuriose aiškiai atskiriami įvadiniai kursai pirmajame kurse ir aukštesnio lygmens kursai vėlesniuose programos kursuose.

Nustatykite, ar pagrindinių dalykų kreditai, reikalingi priėmimui į programą jūsų institucijoje, buvo gauti pakankamame lygmenyje.

8.3 pavyzdys – Skirtingų lygmenų kreditai

Pareiškėjas iš X šalies kreipėsi dėl kreditų perkėlimo į Y šalies mokyklos magistro studijų programą. Išnagrinėjus pareiškėjo studijų išrašą, paaiškėjo, kad pareiškėjas siekia perkelti kreditus, gautus už magistro ir bakalauro lygmens kursus. Bakalauro lygmens kreditai gali būti perkelti, jeigu tai leidžia jūsų institucijos magistro studijų programos reikalavimai. Tačiau taip pat galite nuspręsti šių kreditų neperkelti, jeigu Jūsų mokykloje neleidžiama naudoti bakalauro lygmenyje gautų kreditų magistro laipsniui gauti.

Kreditų kaupimas

5. Patikrinkite, ar kreditai iš tiesų yra surinkti studijuojant nuoseklią programą (arba jos dalį), ar jie panašūs į kreditus, kuriuos vietos studentams būtų leista sujungti. Neprivalote pripažinti jokių studento gautų kreditų, ypač, jeigu kreditai buvo gauti iš įvairių aukštųjų mokyklų ir ne vienos studijų programos.

8.4 pavyzdys – Kreditų kaupimas

Pareiškėjas pateikė studijų išrašą, kuriame nurodoma, kad per trejus bakalauro studijų programos metus, kurių sudaro 180 ECTS, buvo sukaupta 180 ECTS. Tačiau galutinė kvalifikacija nenurodyta ir neaišku, ar studentas sėkmingai baigė programą, ar ne. Pareiškėjas galėjo gauti papildomų kreditų už neprivalomuosius dalykus, kai tuo pat metu keli privalomieji dalykai nėra nurodyti. Šiuo atveju studijų išrašė nurodoma, kad sukaupta 180 ECTS, tačiau jie nereiškia, kad programa buvo visiškai baigta. Todėl sprendimas dėl pripažinimo nepriimamas, kol bus gauti duomenys apie galutinę kvalifikaciją arba kiti priimtini įrodymai, kad laipsnis buvo įgytas.

Pasiekimų įvertinimai

Priklausomai nuo konkrečios švietimo sistemos, pasiekimų įvertinimai gali turėti tiesioginę įtaką pateiktos kvalifikacijos vertinimui arba ne. Vertinant užsienio sistemoje gautus įvertinimus, reikėtų:

6. Žinoti, kad pasiekimų vertinimo kriterijai ir įvertinimų pasiskirstymas gali labai skirtis ir gali būti sudėtinga palyginti skirtingų pasiekimų vertinimo sistemų pažymius. Dėl to gali būti protinga naudoti įvertinimus tik kaip apskritai studento akademinio pažangumo rodiklį, o ne skaitmeninę priemonę, kurią lengva perkelti į savo vertinimo sistemą.

8.5 pavyzdys – Pasiekimų vertinimas: nėra poveikio pripažinimui

Pareiškėjas pateikė kvalifikaciją ir studijų išrašą. Pagal informaciją apie pareiškėjo šalyje naudojamą pasiekimų vertinimo sistemą studento pažangumas nebuvo labai įspūdingas, nes jis nuolat gaudavo žemiausią teigiamą įvertinimą. Tačiau studentas atitiko bendruosius studijų programos reikalavimus ir jam buvo suteikta galutinė kvalifikacija. Taigi, gali būti priimtas atitinkamas sprendimas dėl pripažinimo.

7. Nustatykite, ar pasiekimų įvertinimai turi tiesioginį poveikį užsienio kvalifikacijos teikiamoms teisėms jos kilmės šalies švietimo sistemoje. Priklausomai nuo sąlygų jūsų sistemoje, vertindami ir priimdami sprendimą dėl pripažinimo galite į tai atsižvelgti.

8.6 pavyzdys – Pasiekimų vertinimas: poveikis kilmės šalyje

P šalyje reikalaujama, kad į magistro programas būtų priimami studentai, įgiję bakalauro laipsnį, kurių įvertinimų vidurkis būtų mažiausiai 12 iš 15. Pareiškėjas siekia būti priimtas į magistro studijų programą Q šalyje ir pateikia P šalyje įgytą bakalauro laipsnį, kurio įvertinimų vidurkis 11. Studentų priėmimo specialistas gali informuoti pareiškėją, kad rastas esminis skirtumas, nes kvalifikacija nesuteikia teisės į magistro studijų programas P šalyje. Kita vertus, jeigu teisė į studijas ir priėmimo nuostatai Q šalies institucijoje nėra pagrįsti gautais įvertinimais, studentų priėmimo specialistas gali nuspręsti, kad bakalauro laipsnio įgijimas reiškia tinkamą pasirengimą magistro studijų programai, ir priimti pareiškėją į programą.

8. Jeigu pasiekimų įvertinimai turi tiesioginę įtaką teisėms į tolesnes studijas jūsų švietimo sistemoje, galite į tai atsižvelgti vertindami užsienio kvalifikaciją. Tokiu atveju turėtumėte užsienio įvertinimų palyginimą su jūsų sistemos įvertinimais grįsti įvertinimų statistiniu pasiskirstymu, o ne tiesiniais pasiekimų vertinimo skalių palyginimais.

Tais atvejais, kai pareiškėjo dokumentuose pateikiama patikima informacija apie baigtos programos įvertinimų statistinį pasiskirstymą (pavyzdžiui, ECTS vertinimo lentelė arba panašios priemonės), galite šią informaciją naudoti, kad kuo tiksliau įvertintumėte pareiškėjo pasiekimus. Tam reikia, kad Jūsų mokykloje būtų naudojama panaši pasiekimų vertinimo lentelė, kad galėtumėte palyginti užsienyje įgytus pasiekimus su savais. Jeigu tokias pasiekimų vertinimo lenteles turite, taip pat rekomenduojama pateikti jas savo studentams. Įgyvendinant EGRACONS projektą kuriama paprasta naudoti internetinė priemonė pasiekimams pervedi.

8.7 pavyzdys – Pasiekimų vertinimo lentelės naudojimas (šaltinis: ECTS user's guide)

Pasiekimų vertinimo sistema A	procentai*	Pasiekimų vertinimo sistema B	procentai*
30 lode	5.6%	1	20%
30	15.7%	2	35%
29	0.5%	3	25%
28	12.3%	4	20%
27	11.8%		
26	9.0%		
25	8.2%		
24	11.3%		
23	2.7%		
22	6.0%		
21	2.3%		
20	5.7%		
19	1.9%		
18	6.9%		
Iš viso:	100%		100%

*Remiantis bendru įvertinimų skaičiumi laipsnį suteikiančioje konkrečioje studijų programoje.

Iš šio pavyzdžio matome, kad pagal A skalę gautą įvertinimą 30 reikia pervesti į 1 B skalėje. Įvertinimas 2 B skalėje verčiamas į įvertinimus 26–29 (vidurkis – 27) A šalyje ar sistemoje.

Šaltiniai ir literatūra

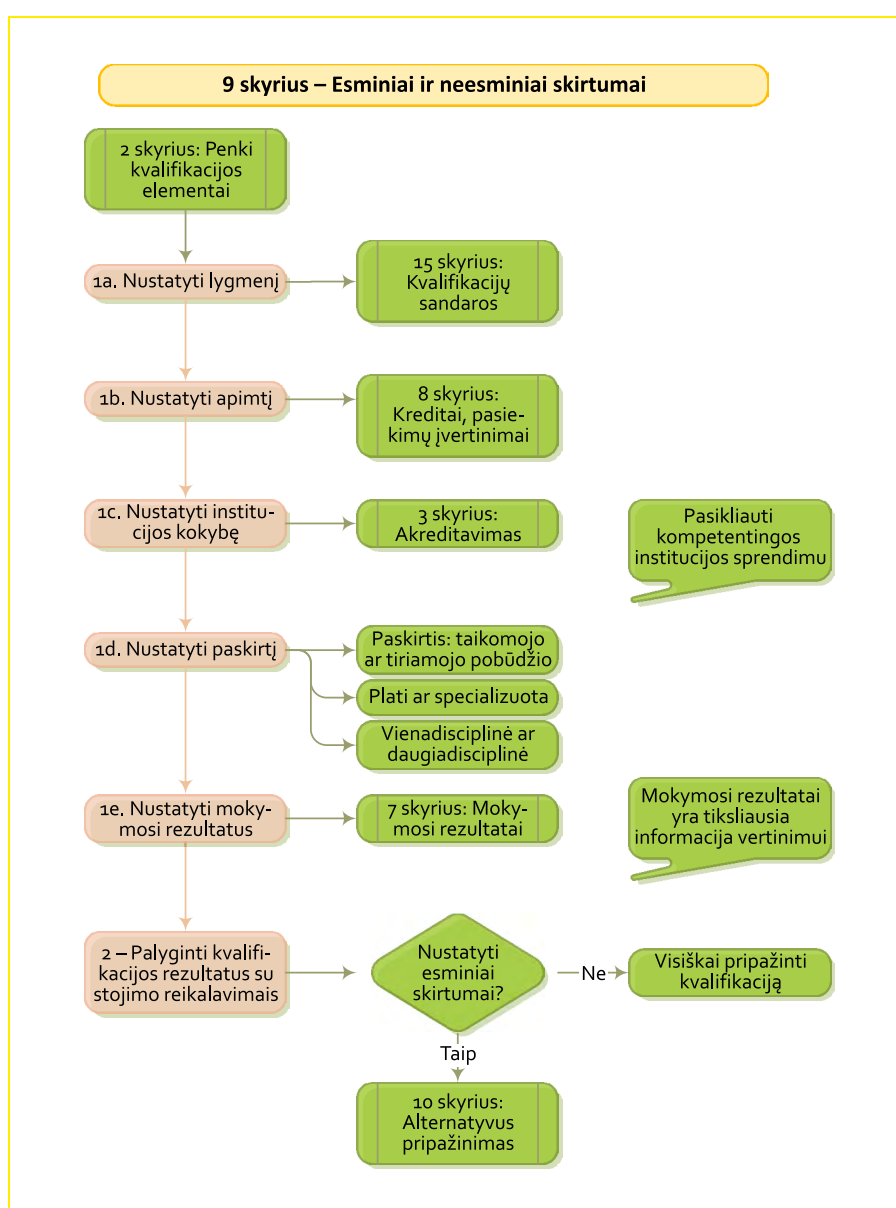
- Interneto svetainė Europos Komisija apie Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemą (ECTS).
Nuoroda: http://ec.europa.eu/education/tools/ects_en.htm;
- Interneto svetainė Europos Komisija apie Europos profesinio švietimo ir mokymo kreditų sistemą (ECVET).
Nuoroda: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm;
- EGRACONS (Europos pasiekimų įvertinimų pervedimo sistema)
Nuoroda: <http://egracons.eu>.

9. Esminiai ir neesminiai skirtumai

Santrauka

Viena iš pagrindinių Lisabonos pripažinimo konvencijos (LPK) nuostatų yra ta, kad pripažinimą reikėtų suteikti, nebent yra esminis skirtumas tarp užsienio kvalifikacijos ir reikalaujamos nacionalinės kvalifikacijos. Šiame skyriuje rasite gairių, kurios padės Jums nuspręsti, ar kvalifikacijų skirtumai yra esminiai, ar ne, taip pat rekomendacijų, kaip pranešti pareiškėjui apie esminius skirtumus.

Struktūrinė schema

Įžanga

Esminių skirtumų paaiškinimas

Vienas iš pagrindinių LPK principų yra šis: „Kiekviena šalis pripažins kvalifikacijas, suteiktas kitoje šalyje, nebent yra esminių skirtumų tarp užsienio kvalifikacijos, kurios pripažinimo siekiama, ir atitinkamos priimančiosios šalies kvalifikacijos.“ Tai reiškia, kad neturėtumėte primygtinai reikalauti, kad užsienio kvalifikacijos būtų identiškos jūsų šalyje teikiamoms kvalifikacijoms. Turėtumėte priimti neesminius skirtumus.

Esminių skirtumų apibrėžtis

Esminiai skirtumai – tai skirtumai tarp užsienio ir nacionalinės kvalifikacijos, kurie yra tokie svarbūs, kad dėl jų pareiškėjui tikriausiai nepasisektų tolesnės studijos arba tyrimai.

Įrodymų našta

Esminio skirtumo įrodymo našta tenka aukštajai mokyklai, kuriai asmuo pateikia paraišką. To, kad kartais galite nebūti tikri dėl konkrečių kvalifikacijos komponentų arba rezultatų, nepakanka, kad būtų galima atsisakyti suteikti pripažinimą. Išnagrinėjus atvejį ir aptikus skirtumų, reikia nepamiršti, kad:

- ne kiekvienas skirtumas turėtų būti laikomas esminiu. Dėl didelės aukštojo mokslo sistemų ir programų įvairovės skirtumų neįmanoma išvengti;
- skirtumas turėtų būti esminis kalbant apie kvalifikacijos paskirtį ir tikslą, kuriam siekiama pripažinimo (žr. 6 skyrių „Pripažinimo tikslas“);
- pats skirtumas gali atrodyti esminis, tačiau gali būti ir priimtinas priklausomai nuo priėmimo į konkrečią programą konteksto;
- neprivalote atsisakyti pripažinti užsienio kvalifikaciją, net jeigu nustatomas esminis skirtumas, tačiau tai nereiškia, kad turite atverti vartus visiems reikalavimų neatitinkantiems pareiškėjams. Turėtumėte užtikrinti, kad pareiškėjui būtų pasiūlyta sąžininga galimybė sėkmingai studijuoti (pavyzdžiui, suteikti pagalbą, kuri padėtų pareiškėjui greitai pasivyti ir daryti pažangą programoje) ir kad nebūtų rizikuojama programos kokybe.

Esminių skirtumų interpretavimas

Esminių skirtumų interpretavimas yra labai glaudžiai susijęs su kvalifikacijos mokymosi rezultatais, programa ir (arba) programos komponentais, nes jie lemia, ar pareiškėjas yra pakankamai pasirengęs tolesnėms studijoms. Tik su įvesties kriterijais (tokiais kaip programos apimtis) susijęs skirtumas negali daryti tiesioginio poveikio pareiškėjo gebėjimams, todėl neturėtų būti automatiškai laikomas esminiu skirtumu.

Rekomendacijos

Siekiant nuspręsti, ar skirtumai tarp kvalifikacijų yra esminiai, ar ne, rekomenduojama:

1. Nustatyti esminius kvalifikacijos elementus ir juos susieti su priėmimo į programą reikalavimais.

Nustatant, ar esminių skirtumų yra, turėtumėte atsižvelgti į penkis kvalifikacijos elementus (žr. 2 skyrių „Penki kvalifikacijos elementai“): lygmenį, apimtį, kokybę, paskirtį ir mokymosi rezultatus. Net jeigu viename iš pagrindinių elementų nustatomas esminis skirtumas, dar reikėtų nustatyti, ar dėl jo taip pat atsiranda esminis skirtumas bendruose kvalifikacijos rezultatuose, ar vis dėlto jį kompensuoja kitas esminis kvalifikacijos elementas. Vertinant kvalifikaciją dėmesį reikėtų sutelkti į mokymosi rezultatus.

Vertinant kvalifikaciją gali būti naudinga kelti šiuos klausimus:

- a. Koks yra kvalifikacijos lygmuo ir ar ji suteikia teisę į tolesnes studijas jos kilmės šalyje?

Kvalifikacijos lygmuo reiškia jos vietą nacionalinėje švietimo sistemoje ir (arba) kvalifikacijų sandaroje (žr. 15 skyrių „Kvalifikacijų sandaros“). Dažniausiai skirtingų lygmenų kvalifikacijos (pavyzdžiui, bakalauro, magistro ir daktaro laipsnių) turi esmingai skirtingus rezultatus.

- b. Kokia programos apimtis?

Kvalifikacijos apimtis dažniausiai išreiškiama kreditais (žr. 8 skyrių „Kreditai, pasiekimų įvertinimai, kreditų kaupimas ir perkėlimas“) ir jie gali būti naudojami kaip pasiektų mokymosi rezultatų rodiklis. Pabrėžtina, kad skirtingose šalyse ir tos pačios šalies viduje kreditų sistemos skiriasi. Taigi, sprendimai dėl skirtumų turėtų būti pagrįsti išsamia naudojamos kreditų sistemos konteksto analize. Esminis skirtumas gali atsirasti, jeigu dėl skirtingos apimties atsiranda bendro kvalifikacijos rezultato skirtumas. Jeigu taip nėra, kvalifikacija turėtų būti pripažinta. Žr. 9.4 pavyzdį.

- c. Kokia yra kvalifikaciją suteikusios institucijos arba programos kokybė?

Jeigu programos kokybė užtikrinama arba ją yra akreditavusi kompetentinga institucija, turėtumėte tikėti, kad ji atitinka minimalius kokybės standartus (žr. 3 skyrių „Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“). Jeigu nacionalinės įgalios institucijos savo švietimo sistemoje aiškiai atskiria skirtingos kokybės institucijas ir (arba) kvalifikacijas, vertindami galite į šią informaciją atsižvelgti. Tačiau kvalifikacijos pripažinimas neturėtų priklausyti nuo to, ar ją suteikė viename iš daugelio šiandien skelbiamų tarptautinių reitingų aukštą poziciją užimanti institucija.

- d. Kokia programos paskirtis?

Ar programa skirta parengti studentą darbui pagal konkrečią profesiją ar tiriamajai veiklai? Ar tai plati programa, kurioje studijuojama daug tarpusavyje nesusijusių dalykų, ar tai specializuota programa? Ar tai vienadisciplininė, daugiadisciplininė ar tarpdisciplininė programa?

Esminis skirtumas gali atsirasti, jeigu kvalifikacijos paskirtis labai skiriasi nuo kvalifikacijos, kurią įgyja vietos studentai, paskirties, nes kvalifikacijai gali trūkti

kai kurių esminių kvalifikacijos elementų. Žr. 9.5 pavyzdį.

e. Kokie yra programos mokymosi rezultatai?

Mokymosi rezultatai apibrėžia, ką įgijęs konkrečią kvalifikaciją absolventas žino, supranta ir geba padaryti (žr. 7 skyrių „Mokymosi rezultatai“). Iš esmės jie turėtų suteikti tiesioginę informaciją, kuria remiantis nustatoma, ar esminių skirtumų yra, ar ne, tačiau informacija apie kvalifikacijų mokymosi rezultatus vis dar yra negausi ir kartais ją sunku interpretuoti.

9.1 pavyzdys – Aktualūs rezultatai turėtų atitikti

Pareiškėjas įgijo inžinerijos kvalifikaciją, kuri parengia stojimui į inžinerijos doktorantūros programas bei teikia profesines teises inžinerijos srityje. Pareiškėjas siekia stoti į inžinerijos doktorantūros programą jūsų institucijoje. Turėtumėte įvertinti jo kvalifikaciją remdamiesi ne profesinėmis teisėmis, o tik rezultatais, kurių reikalaujama stojant į doktorantūros programą.

2. Nustatykite ar užsienio kvalifikacijos rezultatai pakankamai atitinka pagrindinius priėmimo į programą reikalavimus.

Reikėtų palyginti užsienio kvalifikaciją su atitinkama nacionaline kvalifikacija (arba kvalifikacijų deriniu), kurios reikalaujama priimant į programą. Ši nacionalinė kvalifikacija apima daug įvairių rezultatų nuo grynai teorinių žinių iki praktinių gebėjimų. Praktiškai visais atvejais užsienio kvalifikacija apima kitokio diapazono rezultatus. Ne visi rezultatai turi sutapti, o tik tie, kurie yra esminiai sėkmingai studijuoti studijų programoje.

a. Nustatę neesminius skirtumus, kvalifikaciją pripažinkite.

Jeigu nenustatėte esminių skirtumų, kurie galėtų tapti pagrindine kliūtimi sėkmingai studijuoti konkrečioje programoje, turėtumėte kvalifikaciją visiškai pripažinti.

9.2 pavyzdys – Priimkite (neesminius) skirtumus dėl programos rezultatų

Jeigu pareiškėjas pateikė kvalifikaciją, kuri mokymosi rezultatų požiūriu yra tinkama priimti į kitą studijų lygmenį (pavyzdžiui, priimti į istorijos magistro studijų programą įgijus istorijos bakalauro laipsnį), tikriausiai tarp užsienio ir reikalaujamos kvalifikacijos nebus esminių skirtumų.

Akivaizdu, kad neišvengiamai atsiras skirtumų tarp skirtingose šalyse vykdomų istorijos studijų programų turinio, pavyzdžiui, su nacionaline istorija susijusiuose dalykuose. Tačiau šie skirtumai neturėtų būti laikomi esminiais. Studijuodami pareiškėjai įgis kompetencijų, kurios padės jiems lengvai išplėsti bet kurio laikotarpio arba šalies istorijos žinias.

9.3 pavyzdys – Priimkite (neesminius) skirtumus dėl paskirties

Jeigu pareiškėjas pageidauja tęsti magistro lygmens studijas studijų kryptyje, kuri skiriasi nuo studijuotos bakalauro lygmenyje, tai automatiškai nėra laikoma esminiu skirtumu, jeigu bendri akademiniai abiejų programų tikslai yra susiję. Pavyzdžiui, fizikos bakalauro laipsnis galėtų reikšti atitinkamą pasirengimą priėmimui į istorijos mokslo arba filosofijos mokslo magistro studijų programą. Jeigu pareiškėjas siekia būti priimtas į labiau nutolusios krypties magistro lygmens programą, gali būti sąžiningai reikalaujama, kad jis įvykdytų papildomus reikalavimus, tokius kaip tam tikri būtini kursai. To taip pat būtų reikalaujama iš vietinių studentų, kurie nusprendžia tęsti labiau nutolusios krypties magistro lygmens studijas.

9.4 pavyzdys – Priimkite (neesminius) skirtumus dėl apimties

Daugelyje šalių bendra nuoseklių bakalauro ir magistro studijų programų apimtis yra 300 ECTS (įprastai 180 ECTS bakalauro studijų programoje ir 120 ECTS magistro studijų programoje). Tačiau yra šalių, kuriose bakalauro studijų programą sudaro 180 ECTS, o magistro – 60–90 ECTS. Šių magistro studijų programų tikslai ir mokymosi rezultatai gali būti panašūs į 120 ECTS magistro studijų programų tikslus ir rezultatus, pavyzdžiui, specializacija vienoje iš pagrindinių pasirinktos studijų krypties tyrimų sričių, mokymai atlikti tyrimus ir pasirengimas priėmimui į doktorantūros programas. Todėl 30–60 ECTS skirtumas tarp dviejų magistro studijų programų neturėtų būti automatiškai laikomas esminiu skirtumu.

Reikėtų atsižvelgti į visus magistro laipsnio aspektus (lygmenį, apimtį, kokybę, paskirtį ir mokymosi rezultatus) ir turėtų būti pareikšta tik apie esminius bendrų programos rezultatų skirtumus (kurie neleistų pareiškėjui sėkmingai studijuoti).

- b. Jei esminiai skirtumai buvo nustatyti, praneškite apie juos pareiškėjui ir apsvarstykite kitus kvalifikacijos pripažinimo būdus.
- 1) jei nustatėte esminius skirtumus, kurie yra pagrindinė kliūtis sėkmingoms tolesnėms studijoms konkrečioje programoje, turėtumėte nesuteikti visiško pripažinimo.
 - 2) Praneškite pareiškėjui apie nepripažinimo priežastį ir nustatytų esminių skirtumų pobūdį. Taip pareiškėjas turės galimybę šiuos skirtumus pašalinti arba apeliuoti dėl savo kvalifikacijos vertinimo.

9.5 pavyzdys – Nesuteikite visiško pripažinimo, jei yra esminių skirtumų dėl lygmens ir mokymosi rezultatų

Pareiškėjas, turintis trumpojo ciklo verslo administravimo aukštojo mokslo kvalifikaciją, pateikė paraišką dėl priėmimo į magistro studijų programą. Kvalifikacijos kilmės šalyje šią kvalifikaciją įgijęs pareiškėjas yra pasirengęs dirbti darbo rinkoje ir jam suteikiama teisė būti priimtam į trečiąjį verslo administravimo bakalauro studijų programos kursą. Iš tiesų, kvalifikacijos kilmės šalies NKS ši kvalifikacija priskiriama atskiram lygmeniui, žemesniam negu bakalauro laipsnis.

Studentų priėmimo specialistas praneša apie nustatytus esminius skirtumus dėl užsienio kvalifikacijos lygmens ir mokymosi rezultatų ir nusprendžia, kad pareiškėjo negalima priimti į magistro studijų programą.

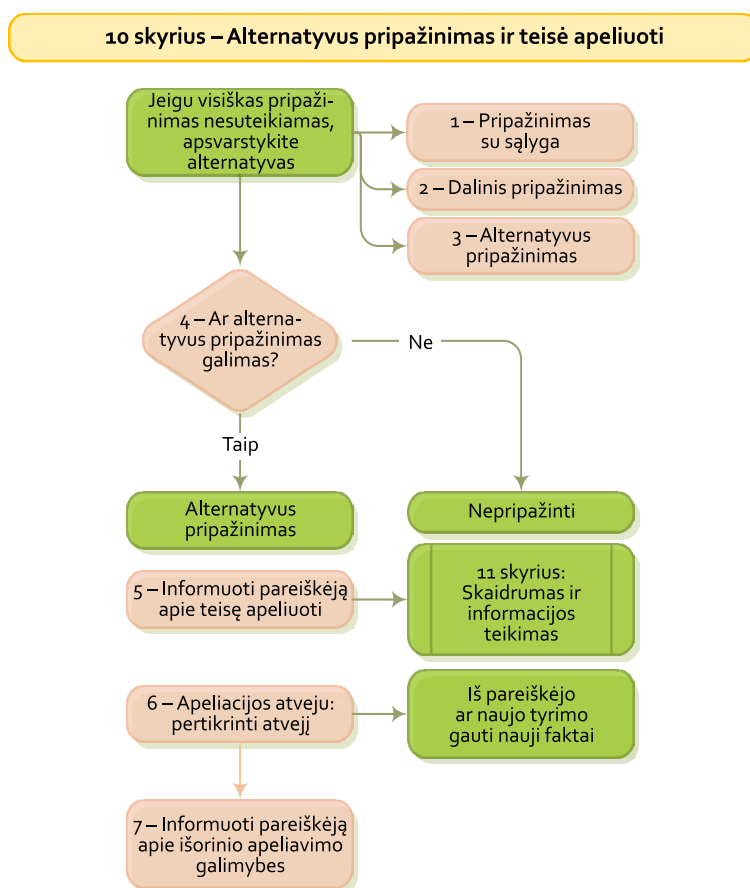
Apsvarstykite alternatyvų, dalinį pripažinimą arba pripažinimą su sąlyga (žr. 10 skyrių „Alternatyvus pripažinimas ir teisė apeliuoti“).

10. Alternatyvus pripažinimas ir teisė apeliuoti

Santrauka

Išanalizavę užsienio kvalifikaciją, galite padaryti išvadą, kad jūsų institucija negali jos pripažinti taip, kaip to tikisi pareiškėjas. Šiame skyriuje pristatomi alternatyvūs pripažinimo tipai. Čia Jums suteikiama išsamesnė informacija apie pareiškėjų teisę apeliuoti dėl pripažinimo sprendimo.

Struktūrinė schema

Ižanga

Nustatęs esminius skirtumus tarp užsienio ir reikalaujamos kvalifikacijos, studentų priėmimo specialistas turėtų nuspręsti, kokių galimybių turi pareiškėjas. Jų gali būti įvairių: nuo visiško nepripažinimo (kuris yra tinkamas diplomų malūnų suteiktų kvalifikacijų atveju)

iki alternatyvaus pripažinimo (kuris daugeliu atvejų reiškia priėmimą į kitą priimančiosios institucijos programą) ir patarimo, kaip pašalinti esminius skirtumus (pavyzdžiui, nukreipiant pareiškėją į tas programas ir kvalifikacijas, kurios suteiktų teisę studijuoti pasirinktoje programoje).

Jeigu pareiškėjas su rezultatu sutinka, procedūra baigiama. Tačiau, jeigu pareiškėjas su juo nesutinka, jis turi teisę apeliuoti. Apeliavimo procedūrą dažniausiai reglamentuoja nacionaliniai teisės aktai.

Rekomendacijos

Alternatyvus pripažinimas

Jeigu dėl esminių skirtumų kvalifikacijos negalima visiškai pripažinti, reikėtų įvertinti alternatyvius jos pripažinimo būdus. Alternatyvūs pripažinimo būdai turėtų būti aiškiai pagrįsti nustatytais esminiais skirtumais ir gali būti taikomi taip:

1. Pripažinti kvalifikaciją su sąlyga, kad pareiškėjas vėliau turės įvykdyti tam tikrus reikalavimus (pripažinimas su sąlyga), pavyzdžiui, leisti įtraukti pareiškėją į programos studentų sąrašus su sąlyga, kad jis pirmiausiai įvykdys tam tikrus reikalavimus, pavyzdžiui, surinks tam tikrą kreditų skaičių iš privalomų kursų. Šie kursai programai turėtų būti būtini ir jų neturėtų būti pareiškėjo jau baigtoje programoje.

10.1 pavyzdys – Pripažinimas su sąlyga

Fizikos bakalauro laipsnio turėtojas nori stoti į matematikos magistro studijų programą. Fizikos programoje trūksta tam tikrų mokymosi rezultatų, priskirtų pirmosios pakopos matematikos laipsniui. Tačiau esminiai jos elementai atitinka matematikos laipsnio programai nustatytuosius. Kadangi pareiškėjas buvo labai pažangus sudėtingoje pirmosios pakopos fizikos studijų programoje, pagrįstai galite tikėtis, kad pareiškėjui tikriausiai seksis studijuoti matematiką magistro lygmenyje. Jūsų aukštoji mokykla gali apsvarstyti galimybę priimti šį asmenį į magistro studijų programą su sąlyga, kad jis pasieks mokymosi rezultatus, kurių iš pradžių trūko.

2. Suteikite dalinį pripažinimą. Pavyzdžiui, pripažinkite kai kuriuos pareiškėjo studijuojant užsienio programoje gautus kreditus. Pareiškėjas tuomet turės galimybę užsiregistruoti į atitinkamą jūsų institucijos programą ir būti atleistas nuo pakartotino kreditų, kurie buvo pripažinti, surinkimo.

10.2 pavyzdys – Dalinis pripažinimas

Pirmosios pakopos kvalifikacijos turėtojas nori stoti į antrosios pakopos programą. Kvalifikacijai trūksta kai kurių esminių priimančiosios šalies atitinkamo pirmosios pakopos laipsnio mokymosi rezultatų, dėl to pareiškėjui būtų labai sunku sėkmingai studijuoti antrosios pakopos programoje. Studentų priėmimo specialistas gali pasiūlyti pareiškėjui priimti jį į atitinkamą pirmosios pakopos programą įskaitant užsienio programoje jau gautus kreditus.

3. Taikykite alternatyvias pripažinimo formas:

- a. Įvertinkite pareiškėjo kvalifikaciją lygiaverte kito, nei siekiama, jūsų šalies švietimo sistemos lygmens kvalifikacijai;

10.3 pavyzdys - Pripažinkite kvalifikaciją kitame lygmenyje

Bachelor of Arts laipsnio turėtojas pateikė paraišką priimti į PhD programą. Priėmimo reikalavimas – magistro laipsnis. Užuoat priėmus pareiškėją į PhD programą, jam pasiūlyta jį priimti į magistro programą.

- b. Įvertinkite, kad pareiškėjo kvalifikacija lygiavertė pageidaujamo lygmens, tačiau kitokios paskirties, programai;

10.4 pavyzdys – Priėmimas į kitos paskirties programą

Pareiškėjas siekia būti priimtas į tiriamojo pobūdžio chemijos magistro programą, kurioje reikalaujama būti įgijus tiriamojo pobūdžio bakalauro laipsnį. Pareiškėjas turi taikomosios srities cheminių technologijų bakalauro laipsnį, kuris studentui nesuteikia pakankamo pasirengimo tyrimų metodologijos srityje, kas yra esminis tiriamojo pobūdžio magistro studijų programos elementas. Studentų priėmimo specialistas įvertina užsienio kvalifikaciją alternatyvaus pripažinimo būdu kaip lygiavertę cheminių technologijų profesinio bakalauro laipsniui. Taip pareiškėjui tampa aišku, kokią vietą jo užsienio kvalifikacija užima priimančiosios šalies švietimo sistemoje. studentų priėmimo specialistas tokiu būdu gali pasiūlyti pareiškėją priimti į jam tinkamesnę, į profesinį parengimą orientuotą cheminių technologijų magistro programą.

- c. Pasiūlykite pareiškėjui papildomas studijas esminiems skirtumams pašalinti;

10.5 pavyzdys – Priėmimas į papildomųjų studijų programą

Technikos universitetas rengia parengiamąjį kursą vietos studentams, pageidaujantiems pagilinti matematikos, fizikos ir chemijos žinias, prieš stojant į inžinerijos bakalauro studijų programą. Jeigu šio technikos universiteto studentų priėmimo specialistas užsienio kvalifikacijoje nustato esminius šių dalykų skirtumus, pareiškėjas gali būti priimtas į parengiamąjį kursą, kad vėliau galėtų įstoti į bakalauro programą.

4. Kai nerandate jokios alternatyvios pripažinimo formos (alternatyvus, dalinis pripažinimas arba pripažinimas su sąlyga), galite pareiškėjo kvalifikacijos nepripažinti. Paaiškinkite, kodėl kvalifikacijos negalima pripažinti ir kaip pareiškėjas gali įgyti priėmimo reikalavimus atitinkančią kvalifikaciją.

Kai nesuteikiamas joks pripažinimas, tai taip pat gali būti laikoma „teisingo pripažinimo“ forma, ypač, kai pareiškėjas pateikė apgavikiškus dokumentus arba kvalifikaciją suteikė diplomų malūnas, arba laipsnį suteikė nepripažinta institucija.

10.6 pavyzdys – Nerripažinti – diplomų malūnas

Paraiškoje priimti į magistro studijų programą pareiškėjas pateikė bakalauro laipsnį. Nustatyta, kad norint įgyti kvalifikaciją nereikėjo studijuoti ir kad kvalifikaciją suteikusi „aukštoji mokykla“ yra diplomų malūnas. Šiuo atveju neturėtumėte svarstyti apie jokiais alternatyvias pripažinimo formas. Turėtumėte kvalifikacijos nepripažinti ir nurodyti pareiškėjui tokio sprendimo priežastis.

Teisė apeliuoti

5. Visais atvejais, kai pareiškėjai nesutinka su jūsų institucijos sprendimu dėl bet kurio pripažinimo proceso aspekto, jie turėtų turėti galimybę apeliuoti. Jūsų institucija turėtų informuoti pareiškėją apie sprendimo priežastį ir galimybę apeliuoti.

10.7 pavyzdys – Informuoti apie galimybę sprendimą apskųsti

Vienerių metų trukmės pirmosios pakopos lygmens programos absolventas pateikia paraišką perkelti jį į ketvirtą pirmosios pakopos programos semestrą. Studentų priėmimo specialistas nusprendžia priimti asmenį į trečią semestrą, paaiškina tokį sprendimą rašte pareiškėjui ir pateikia informaciją apie galimybę apeliuoti.

6. Apeliacijos atveju, jūsų institucija turėtų pakartotinai įvertinti pirmiau pateiktą informaciją. Prireikus, galite paprašyti pareiškėjo pateikti įrodymų, kurie dar nebuvo pateikti (arba buvo nepakankami), arba atlikti išsamesnį tyrimą.

Šioje rekomendacijoje aprašomas apeliacijos teikimas pirmajai instancijai (kuris dažniausiai yra institucijos vidinė procedūra). Apeliacijos teikimas antrajai instancijai

dažniausiai reglamentuojamas įstatymais (pavyzdžiui, Administracinės teisės pažeidimų kodeksas).

10.8 pavyzdys – Apeliacijos atveju: pakartotinai įvertinkite paraišką

Pareiškėjas, siekiantis būti priimtas į magistro programą, nesutinka su švietimo įstaigos sprendimu. Pareiškėjas pateikia apeliaciją, išdėstydamas argumentus savo naudai ir pridėda naujus dokumentus (išsamų studijų programos aprašą, kurį išdavė bakalauro laipsnio suteikėjas, Švietimo ministerijos raštą, kuriame pateikiama informacija apie šio tipo kvalifikaciją). Švietimo įstaiga išnagrinėja skundą pagal galiojančias taisykles. Ji apsversto pareiškėjo pateiktus argumentus, išnagrinėja naujus dokumentus ir pakartotinai įvertina kvalifikaciją. Jeigu pirminis sprendimas patvirtinamas, švietimo įstaiga atsako į pareiškėjo argumentus savo paaiškinime ir patvirtina pirminį sprendimą.

7. Jei galima, pareiškėjas turėtų būti informuotas apie išorinio apeliavimo galimybę. Kai kuriose šalyse veikia išorinė apeliacijų nagrinėjimo institucija, sprendžianti ginčus dėl pripažinimo sprendimų. Ją gali sudaryti įvairių suinteresuotųjų šalių atstovai, pavyzdžiui, Švietimo ministerijos, aukštųjų mokyklų, nacionalinių ENIC ir NARIC, studentų atstovybių, darbdavių ir t. t.

10.9 pavyzdys - Informuokite pareiškėją apie išorinio apskundimo galimybes

Pareiškėjas pateikia paraišką priimti į bakalauro studijų programą X šalyje ir yra priimamas. Anksčiau pareiškėjas baigė du bakalauro studijų programos kursus Y šalyje ir siekia būti priimtas į trečią kursą, kad greičiau baigtų bakalauro studijų programą X šalyje. Universitetas pripažįsta vienus studijų metus ir sutinka priimti studentą į antrą bakalauro studijų programos kursą. Pareiškėjas nesutinka su sprendimu.

Universitetas informuoja pareiškėją apie išorinio apeliavimo galimybes. Pareiškėjas teikia apeliaciją dėl universiteto sprendimo išorinei apeliacijų nagrinėjimo institucijai X šalyje. Išorinė apeliacijų nagrinėjimo institucija nusprendžia, kad turėtų būti pripažintas dar vienas pareiškėjo studijuotas semestras.

III DALIS

-

Institucinio pripažinimo praktika

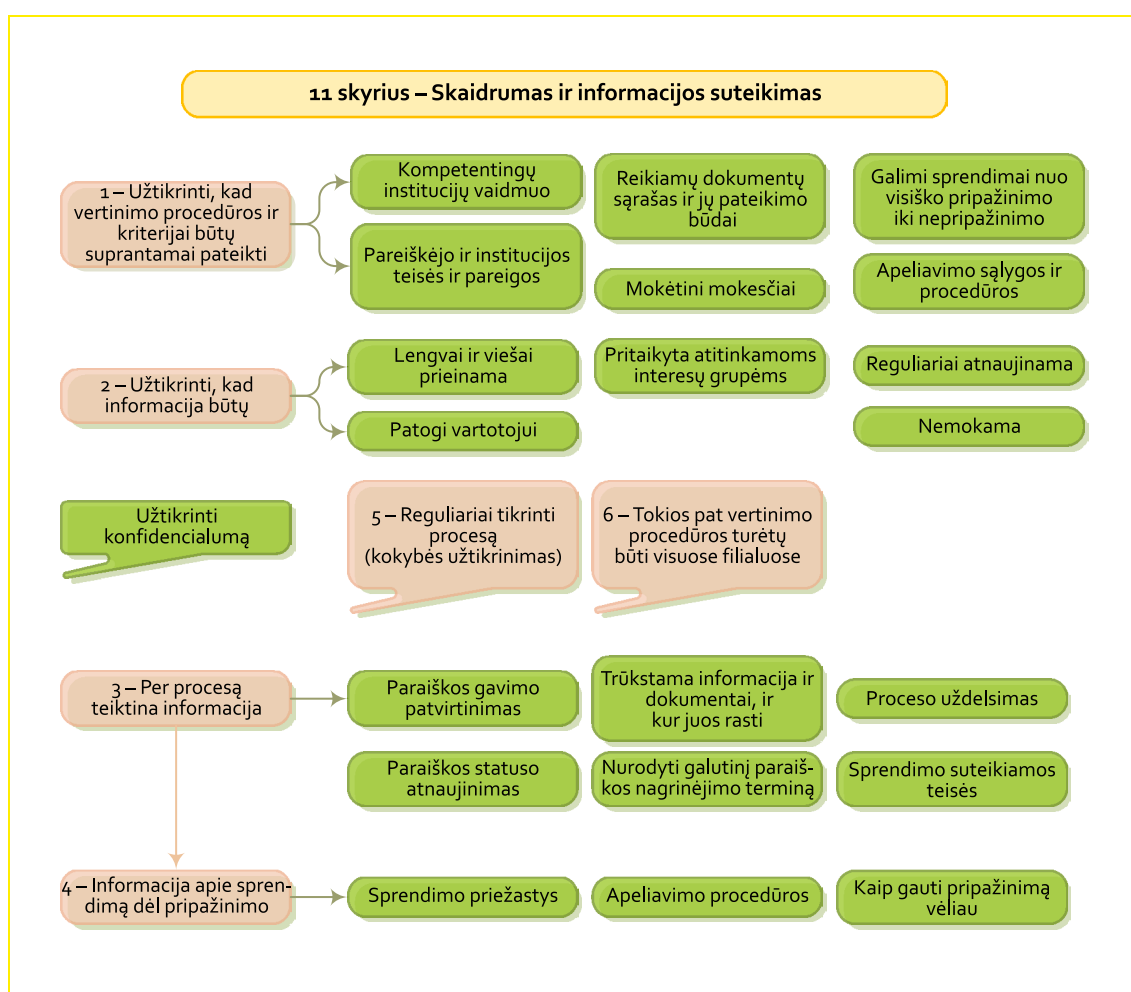
Trečiojoje vadovo dalyje daugiausia dėmesio skiriama sklandų ir teisingą pripažinimo procesą užtikrinantiems dalykams. Apibūdinama „pripažinimo infrastruktūra“, kurios reikia, kad pripažinimo procesas būtų palengvintas, ir procedūros kokybė užtikrinta. Be to, siekiama padėti geriau suprasti institucijos pripažinimo procedūrą nacionaliniuose rėmuose, taip pat pačioje institucijoje (kaip priėmimo procedūros dalį). Dalyje taip pat aptariama institucijos atsakomybė (potencialiems) pareiškėjams dėl skaidrumo ir informacijos suteikimo.

11. Skaidrumas ir informacijos teikimas

Santrauka

Kai studentai kreipiasi į jūsų instituciją, jie ir jūs esate suinteresuoti, kad jie turėtų visą reikalingą informaciją apie paraiškų teikimo ir pripažinimo procedūras. Jeigu ši informacija nėra lengvai prieinama, gali būti švaistomas laikas, žlugti su karjera susiję planai ir kilti rizika institucijos reputacijai. Nepamirškite, kad ne tik studentai, bet ir potencialūs jų rėmėjai (darbdaviai, finansuojančios institucijos, tėvai) gali norėti tokios informacijos.

Struktūrinė schema

Ižanga

Skaidrumas – vienas iš pagrindinių Lisabonos pripažinimo konvencijos (LPK) principų. Jis užtikrina, kad pareiškėjai gautų tiksliausią, aiškiausią ir patikimiausią informaciją apie

pripažinimo procedūras ir kriterijus, taikomus priimančioje šalyje. Jis yra būtina teisingo visų paraiškų nagrinėjimo sąlyga.

Studentų priėmimo specialistui skaidrumas turėtų būti svarbiausias prioritetas nuo paraiškos gavimo, per atrankos procesą iki galutinio sprendimo priėmimo momento. Tuo pačiu metu privalote apsaugoti pareiškėjų asmens duomenis. Skaidrumo procedūra ir asmens duomenų apsauga viena kitai neprieštarauja.

Šiame skyriuje aptariamas ne tik skaidrumas, bet ir teikiamos rekomendacijos dėl jūsų institucijos teikiamos informacijos, nes ji yra itin svarbi kuriant ir įtvirtinant skaidrumą. Apskritai reikėtų pabrėžti ne informacijos kiekį, o jos tinkamumą, aiškumą ir prieinamumą.

Be to, skaidrumas ir informacijos suteikimas yra susiję su pareiškėjo teise apeliuoti dėl aukštosios mokyklos pripažinimo sprendimų (žr. 10 skyrių „Alternatyvus pripažinimas ir teisė apeliuoti“).

Pareiškėjas gali šia teise veiksmingai pasinaudoti tik, jeigu jis gali tiksliai nustatyti aukštosios mokyklos padarytus procedūrinius pažeidimus. Gera organizuoti skaidrumą ir informacijos suteikimą svarbu taip pat ir dėl šios priežasties.

Šiame skyriuje pateikiamos rekomendacijos papildo jūsų nacionalinės pripažinimo agentūros rekomendacijas. Su ja raginame susisiekti, jeigu prireiktų konkretaus patarimo.

Rekomendacijos

Siekdama skaidrumo pripažinimo procese, jūsų institucija turėtų:

1. Užtikrinti, kad užsienio kvalifikacijų ir dalinių studijų vertinimo procedūros ir kriterijai būtų lengvai suprantami. Tai turėtų apimti bent šiuos elementus:
 - a. apžvalgą, kaip institucija reguliuoja užsienio kvalifikacijų pripažinimą;
 - b. kompetentingos valdžios institucijos ir sprendimų priėmimo organo vaidmenį pripažinimo procese;
 - c. kiekvienos šalies (institucijos ir pareiškėjo) teises ir pareigas;
 - d. reikiamų dokumentų sąrašą ir jų pateikimo tvarką;
 - e. galimų sprendimų variantus: visiškas pripažinimas, dalinis pripažinimas, nepripažinimas ir t. t.;
 - f. sprendimo statusą: rekomendacija arba teisiškai įpareigojantis sprendimas;
 - g. apytikslį laiką, kurio reikia paraiškai išnagrinėti (turėtų būti įsipareigojama, kad į visus paklausimus dėl informacijos bus atsakyta per pagrįstą laikotarpį);
 - h. bet kuriuos mokesčius, nustatytus paraiškos nagrinėjimui;
 - i. nuorodas į atitinkamus teisės aktus (nacionalinius, tarptautinius ir pan.);
 - j. sprendimo dėl pripažinimo apskundimo sąlygas ir procedūras;
 - k. nuorodas į kitus naudingus lokalinius, nacionalinius arba tarptautinius informacijos apie pripažinimą šaltinius (pavyzdžiui, nacionalinį ENIC ir NARIC biurą).

11.1 pavyzdys – Reikalaujamų dokumentų sąrašo paskelbimas jūsų institucijos interneto svetainėje

Reikalaujamų dokumentų, kuriuos pareiškėjas turi pateikti, sąrašas gali skirtis priklausomai nuo šalies, kurioje kvalifikacija buvo įgyta. Reikalaujami dokumentai gali būti šie:

- kvalifikacijos originalo kalba kopija;
- patvirtintas kvalifikacijos vertimas (jei vartota ne plačiai paplitusi kalba);
- diplomo priedėlio arba panašaus informacijos šaltinio kopija (pavyzdžiui, studijų išrašas);
- gyvenimo aprašymas;
- paso arba tapatybės kortelės kopija.

2. Užtikrinkite, kad apie pripažinimo procesą ir procedūrą pateikta informacija būtų:
- a. lengvai ir viešai prieinama;
 - b. lengva naudoti (pavyzdžiui, tinkama ir parengta ne specialistams turinio ir kalbos požiūriu);
 - c. papildyta kontaktine informacija, kur galima teikti tolesnius paklausimus (telefono numeriai ir elektroninio pašto adresai);
 - d. skirta visoms atitinkamoms interesų grupėms (pavyzdžiui, kvalifikacijos turėtojams ir, prireikus, kitiems asmenims, tokiems kaip pabėgėliai, darbdaviai ir pan.);
 - e. pateikiama įvairiomis formomis (pavyzdžiui, elektroniniu būdu, telefonu, paštu, asmeniškai ir (arba) dokumente ir pan.);
 - f. pateikiama ne tik valstybine kalba, bet ir kita plačiai vartojama kalba, geriausia angliškai;
 - g. reguliariai atnaujinama;
 - h. nemokama.

11.2 pavyzdys – Paprasta naudoti informacija: vertinimo rezultatų apžvalga

Interneto svetainėje aukštoji mokykla skelbia trumpą ankstesnių vertinimų rezultatų apžvalgą. Vertinimus atliko jos priėmimo į studijas specialistai, vykdę užsienio kvalifikacijų, kurias pareiškėjai reguliariai jiems pateikia, atranką. Ši apžvalga gali būti kaip gairės pareiškėjams, kad jie suprastų, kokio rezultato galima tikėtis pateikus priėmimo paraišką šiai aukštajai mokyklai.

Apžvalga reguliariai atnaujinama ir į ją įtraukiami tik tie rezultatai, kurie atitinka galiojančius vertinimo standartus. Interneto svetainėje aiškiai nurodoma, kad pateikta informacija yra tik bendro orientacinio pobūdžio.

3. Per paraiškos nagrinėjimo procedūrą pareiškėjui suteikite šią informaciją:
- a. patvirtinkite, kad gavote paraišką;

- b. prireikus, nurodykite, kokių dokumentų ir (arba) informacijos trūksta, vartodami pareiškėjo šalyje vartojamą terminiją;
- c. suteikite neformalų patarimą pareiškėjui, kaip gauti reikiamus dokumentus ir (arba) informaciją;
- d. informuokite pareiškėją apie visus paraiškos statuso pasikeitimus;
- e. nurodykite galutinį paraiškos terminą;
- f. informuokite pareiškėjus apie vėlavimus arba apie nagrinėjant paraišką kilusias problemas;
- g. užtikrinkite, kad informacija pareiškėjams visada būtų prieinama įvairiomis priemonėmis (spausdinta arba elektronine forma ar telefonu);
- h. bendradarbiaukite su pareiškėjais ir suteikite visą reikiamą informaciją savo kompetencijos ribose;
- i. užtikrinkite paraiškos konfidencialumą ir neatskleiskite jokių asmens duomenų be pareiškėjo sutikimo.

11.3 pavyzdys – Informavimas ir bendradarbiavimas su pareiškėju

Jūsų institucija siekia išnagrinėti visas paraiškas per 25 darbo dienas. Šiuo metu nagrinėjate iš Z šalies gautą paraišką. Kad galėtumėte baigti vertinimą, Jums reikia kvalifikacijos suteikėjo statuso patvirtinimo. Susisiekiate su atitinkamomis įgaliotomis institucijomis Z šalyje, kad ištirtumėte institucijos statusą, tačiau gauti atsakymą užtrunka ilgiau, negu tikėjotės. Susisiekiate su pareiškėju ir paaiškinate, kad institucijos statusas turi būti patvirtintas. Paaiškinate, kokio patvirtinimo jūs prašote (pavyzdžiui, kompetentingos įgalios institucijos rašto). Gali būti, kad pareiškėjas galės su Jumis bendradarbiauti ir palengvins reikiamos informacijos iš kompetentingos įgalios institucijos pateikimą.

- 4. Informuokite pareiškėją apie sprendimą dėl pripažinimo ir papildomai suteikite šią informaciją:
 - a. pripažinimo tikslą;
 - b. sprendimo priežastis (-ys);
 - c. sprendimo dėl pripažinimo suteikiamas teisės šalyje, kurioje siekiama pripažinimo;
 - d. neigiamo sprendimo atveju informaciją apie apeliavimo procedūrą, įskaitant tvarką ir galutinį terminą (žr. 10 skyrių „Alternatyvus pripažinimas ir teisė apeliuoti“).
 - e. prireikus, duokite patarimą dėl alternatyvių pripažinimo formų arba priemonių, kurių pareiškėjas gali imtis, kad jo kvalifikacija būtų pripažinta vėliau

11.4 pavyzdys - Sprendimų dėl pripažinimo nuoseklumas

Kai kurie studentų priėmimo specialistai parengia apžvalgą, kurioje pateikiamos gairės ir paaiškinimai, dėl kokių standartinių priešasčių kvalifikacija visiškai nepripažįstama, ir kuri naudojama, kai nustatomi esminiai skirtumai dėl pareiškėjo kvalifikacijos. Šios priešastys susijusios su aukštosios mokyklos vertinimo kriterijais, paremtais LPK. Pateikdami pareiškėjui neigiamą sprendimą dėl pripažinimo, studentų priėmimo specialistai gali pasirinkti atitinkamas frazes įžangai. Apžvalginis dokumentas padeda užtikrinti, kad atvejai bus nagrinėjami nuosekliai ir veiksmingai.

5. Reguliariai peržiūrėkite užsienio kvalifikacijų ir dalinių studijų vertinimo procedūras ir kriterijus, kad pritaikytumėte juos pokyčiams aukštojo mokslo srityje bei išplėtotiems pripažinimo gerosios praktikos modeliams, tuo pat metu užtikrinant, kad jie nebūtų diskriminuojantys.

11.5 pavyzdys – Procedūrų ir kriterijų peržiūra (1)

Logiškiausias būdas šiai rekomendacijai įgyvendinti būtų įtraukti tokią peržiūrą į jūsų institucijos kokybės užtikrinimo sistemą. Tai būtų galima padaryti valdymo metinės peržiūros metu, kai analizuojate savo procedūrų efektyvumą ir pagrindinius rezultatus. Peržiūrą gali sudaryti vidaus ir išorės auditas, ataskaitos dėl vadybos, klientų pasitenkinimo apžvalgos, rezultatų vertinimai ir pareiškėjų bei suinteresuotųjų šalių nusiskundimai.

Persvarsčius turėtų būti įgyvendinami veiksmai ir priemonės, skirtos procedūroms ir kriterijams tobulinti, kurių reikėtų laikytis kitais metais.

6. Jūsų institucija turėtų užtikrinti, kad kai studentų priėmimo procedūros ir (arba) sprendimai dėl pripažinimo yra perduoti filialams arba institucijoms, su kuriomis sudarytos sutartys, turi būti toks pat skaidrumas, laikomasi tų pačių procedūrų ir kokybės užtikrinimo specialistai vykdo tokią pat peržiūrą.

11.6 pavyzdys - Procedūrų ir kriterijų peržiūra (2)

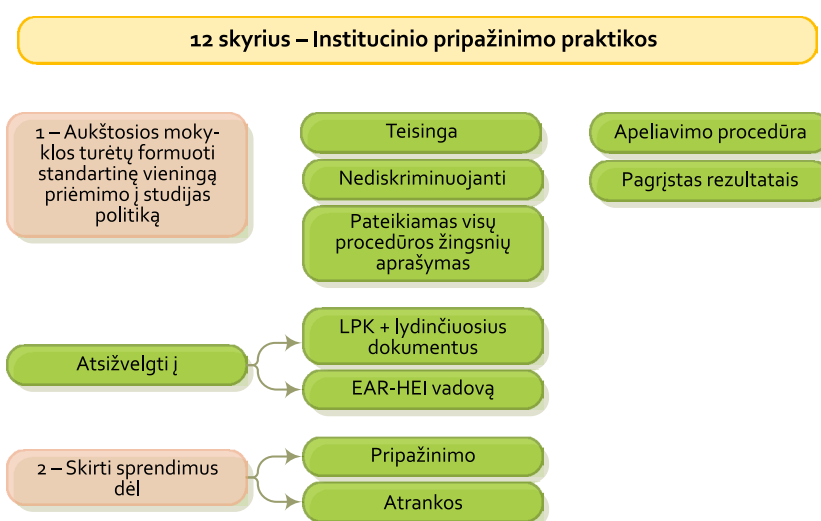
Jūsų institucija gali būti išsidėsčiusi dviejose ar daugiau vietų (galbūt skirtingose šalyse), kuriose veikia atskiros studentų priėmimo tarnybos. Studentų priėmimą į jūsų institucijos programas taip pat gali atlikti tarpininkai. Tokiais atvejais labai svarbu turėti centralizuotą informacijos suteikimo visoms susijusioms šalims sistemą ir užtikrinti, kad pripažinimo kriterijai būtų taikomi nuosekliai (galbūt naudojant centrinę vertinimo duomenų bazę).

12. Institucinio pripažinimo praktikos

Santrauka

Šiame skyriuje aprašoma geroji pripažinimo praktika aukštosiose mokyklose ir pateikiamos rekomendacijos, kaip tobulinti institucines procedūras. Pripažinimo procedūros kokybės užtikrinimas – svarbi priemonė sprendimų dėl pripažinimo kokybei ir nuoseklumui gerinti. Aptariami ENIC ir NARIC centrų bei studentų priėmimo tarnybų bendradarbiavimo modeliai.

Struktūrinė schema

Institucinio pripažinimo praktika

Remiantis EUA paskelbta 2010 m. Krypčių ataskaita, kuo centralizuotesnė pripažinimo procedūra aukštojoje mokykloje, tuo mažiau tikėtina, kad studentai susidurs su pripažinimo problemomis. Todėl ataskaitoje rekomenduojama institucijoms įsteigti centralizuotą pripažinimo padalinį, kad būtų užtikrintas efektyvus ir aiškus užsienio dalinių studijų ir užsienio laipsnių pripažinimas, ir kad šis padalinys turėtų būti priskirtas studentų aptarnavimo funkcijoms.

Toks centralizuotas pripažinimo padalinys gali parengti vienodas procedūras ir suteikti visą aktualią informaciją apie pripažinimą susijusiam akademiniam personalui. Taip pat gerosios praktikos pavyzdys būtų universitetų interneto svetainėse skirti tinklalapį pripažinimo procedūroms, pateikiant struktūrinę schemą, kriterijų sąrašą, nuorodą į Lisabonos pripažinimo konvenciją (LPK), pastabas, kaip naudoti mokymosi rezultatus, studentų priėmimo ir nepriėmimo raštų šablonai bei nuoroda į EAR vadovą.

Procedūros

Kad jūsų institucijoje būtų užtikrintas teisingas pripažinimas, rekomenduojama nustatyti procedūras ir kriterijus:

- bendravimui su pareiškėjais (kaip nurodyta 11 skyriuje „Skaidrumas ir informacijos teikimas“);
- užsienio kvalifikacijų vertinimui (remiantis vertinimo procesu, kaip apibūdinta šio vadovo II ir V dalyse);
- apeliavimo procedūrai (remiantis 10 skyriumi „Alternatyvus pripažinimas ir teisė apeliuoti“).

Jūsų institucija turėtų šias procedūras ir kriterijus paviešinti.

Informacijos valdymas

Informacijos valdymas, apimantis duomenų bazių sukūrimą ir informacijos šaltinių organizuotumą, yra kita būtina teisingų sprendimų dėl pripažinimo sąlyga.

Duomenų bazės

Rekomenduojama sukurti ir naudoti šias duomenų bases (kurias galima sujungti į vieną sistemą):

- nuoseklumui užtikrinti skirta duomenų bazė, į kurią būtų įtraukti visi ankstesnių pripažinimų jūsų institucijoje rezultatai. Galimybė susipažinti su ankstesniais sprendimais dėl pripažinimo sumažina savivalę ir didina jūsų institucijos sprendimų dėl pripažinimo nuoseklumą. Ji taip pat padeda sutaupyti daug laiko, jeigu ankstesnius sprendimus galima lengvai pritaikyti naujoms paraiškoms;
- patikroms skirtą duomenų bazę, apimančią pateikiamų kvalifikacijų pavyzdžius, kurios buvo patikrintos ir nustatyta, kad jos tikros, apgavikiškų dokumentų pavyzdžiai, bendrų sąvokų žodynėliai užsienio kalbomis (žr. 5 skyrių „Autentiškumas“) ir diplomų malūnų (žr. 4 skyrių „Diplomų ir akreditavimo malūnai“) suteiktų kvalifikacijų pavyzdžiai. Tokią duomenų bazę galima naudoti lyginant pateiktas kvalifikacijas ir ji padeda nustatyti, ar jos tikros, ar galimai apgavikiškos.

Atkreiptinas dėmesys, kad tam, jog šios duomenų bazės būtų naudingos, jos turėtų būti ne tik sukurtos, bet ir atnaujintos. Vienas iš būdų tai užtikrinti – paversti šias duomenų bases esmine jūsų vertinimo proceso dalimi. Nepamirškite, kad visada turėtų būti užtikrintas į duomenų bazę įtrauktų pareiškėjų privatumas.

12.1 pavyzdys – Veiksminga pripažinimo duomenų bazė

Studentų priėmimo tarnyba sukūrė savo poreikiams pritaikytą duomenų bazę su šiais ypatumais:

- Pareiškėjai gali užpildyti savo paraiškos formą ir į duomenų bazę per interneto svetainę įkelti reikiamus dokumentus.
- Iš duomenų bazės pareiškėjui siunčiamos elektroninės žinutės (automatiškai arba tai daro studentų priėmimo specialistas) apie paraiškos statusą (pavyzdžiui, gavimo patvirtinimas, pateikti visi dokumentai, reikalingi papildomi dokumentai, sprendimas dėl pripažinimo).
- Pateikiama standartinė vertinimo forma, kurią pildo studentų priėmimo specialistas ir kurioje nurodomi atitinkami kriterijai (kokybė, lygmuo, apimtis, paskirtis, mokymosi rezultatai), kuriais remiantis priimamas sprendimas dėl pripažinimo, priklausomai nuo esminių skirtumų.
- duomenų bazėje teikiamas siūlymas dėl įvertinimo, paremtas ankstesniais panašių kvalifikacijų įvertinimais, siekiant užtikrinti nuoseklumą.
- Studentų priėmimo specialistas gali taip pat duomenų bazėje ieškoti ankstesnių vertinimų, naudodamas atitinkamą paieškos funkciją (kurioje naudojami tokie parametrai kaip šalis, lygmuo, institucijos pavadinimas, kvalifikacijos pavadinimas, programos pavadinimas).
- Duomenų bazėje pateikiamas vertintų paraiškų, rūšiuojamų pagal galutinį terminą, sąrašas, kurį galima naudoti skirstant darbus studentų priėmimo specialistams ir stebint, ar laikomasi terminų.

Iš duomenų bazės galima atsisiųsti įvairių valdymo ataskaitų tipų (apie vertinimų skaičių, paraiškų nagrinėjimo trukmę, kvalifikacijas pagal šalį ir pan.).

Šaltiniai

Rekomenduojama susisteminti šaltinius ir nuorodas, nes tai padidins viso pripažinimo proceso veiksmingumą jūsų institucijoje. Daug šaltinių ir nuorodų į šaltinius pateikiama 4 dalyje „Informaciniai instrumentai“.

Pripažinimo procedūros kokybės užtikrinimas

2012 metų EAME Bukarešto komunikate aukštosios mokyklos ir kokybės užtikrinimo agentūros raginamos įtraukti institucinio pripažinimo procedūras į vidaus ir išorės kokybės užtikrinimą.

Ši rekomendacija grindžiama tuo, kad kai kurios šalys tvirtina, jog valstybė negali užtikrinti, kad aukštosios mokyklos laikytųsi LPK principų, nes jos yra autonomiškos.

Šią problemą galima išspręsti įtraukiant pripažinimo procedūras į vidinio kokybės užtikrinimo mechanizmus, tinkamai jas stebint išorinei kokybės užtikrinimo tarnybai. Toks sprendimas padėtų išvengti nacionalinių pripažinimo procedūrų nustatymo ir leistų pačioms aukštosioms mokykloms rasti tinkamiausias procedūras, leidžiančias užtikrinti, kad išlaikant savo akademinę

autonomiją laikomasi LPK teisinių nuostatų.

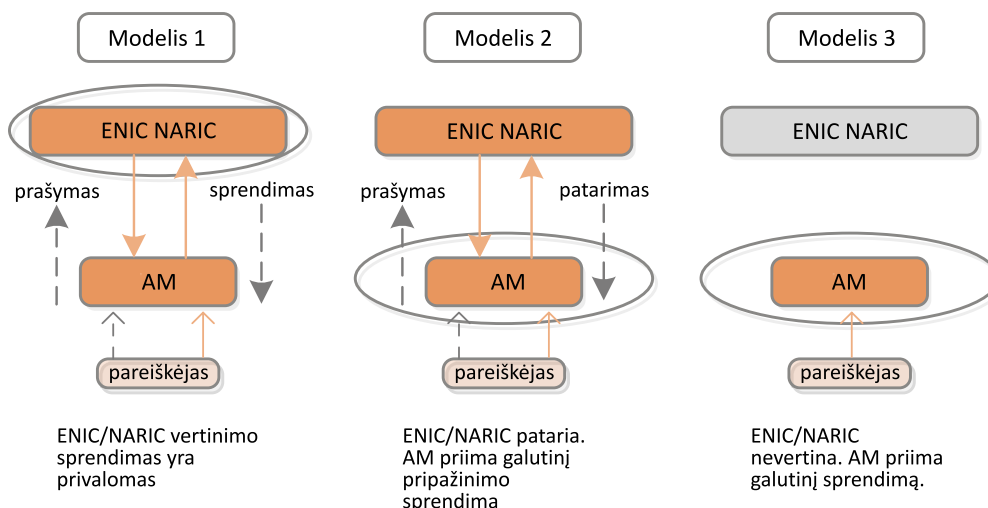
Šiame EAR HEI vadove apibrėžti principai ir rekomendacijos gali būti naudojami tokiai vidaus kokybės užtikrinimo procedūrai nustatyti, kadangi yra pagrįsti LPK ir bendrai pripažįstami gerąja praktika.

Institucinis pripažinimas nacionalinėje erdvėje

Institucinio pripažinimo praktiką lemia tai, kaip pripažinimas organizuojamas kiekvienoje šalyje. Jį dažniausiai reglamentuoja nacionalinis švietimo įstatymas. Vienas svarbus nacionalinės erdvės veiksnys yra tas, kaip aukštoji mokykla bendradarbiauja su nacionaliniu ENIC ir NARIC centru, o konkrečiau, ar ENIC ir NARIC centro vertinimai yra teisiškai įpareigojantys, ar tik rekomendacijos. Bendrai gali būti išskiriami trys situacijų tipai:

1. Nurodomasis modelis. ENIC ir NARIC centras priima įpareigojančius sprendimus dėl pripažinimo. Šiuo atveju aukštoji mokykla turi laikytis ENIC ir NARIC priimto sprendimo dėl pripažinimo.
2. Konsultacinis modelis. ENIC ir NARIC centras pateikia rekomendacijas. Šiuo atveju aukštoji mokykla priima sprendimą dėl pripažinimo remdamasi rekomendacija, bet gali būti, kad ir ne pagal ją.
3. Metodinių rekomendacijų modelis. ENIC ir NARIC centras nevertina užsienio kvalifikacijų, bet pateikia bendro pobūdžio informaciją apie jas. Šiuo atveju aukštoji mokykla atlieka vertinimą ir priima sprendimą dėl pripažinimo. Kai kurios aukštosios mokyklos taip pat gali paprašyti su nacionaliniu ENIC ir NARIC centru nesusijusios išorinės vertinimo tarnybos įvertinti užsienio kvalifikacijas.

Trys įprastiniai ENIC ir NARIC centrų bei aukštųjų mokyklų bendradarbiavimo priimančios sprendimus dėl pripažinimo modeliai: nurodomasis, konsultacinis ir metodinių rekomendacijų.

Gali būti, kad kai kuriais atvejais aspektai, į kuriuos kreipia dėmesį aukštosios mokyklos bei ENIC ir NARIC centras gali skirtis. ENIC ir NARIC centro atlikti vertinimai dažniausiai bus standartizuoti užsienio kvalifikacijos palyginimai su atitinkama nacionaline kvalifikacija. Šiuo

atveju ne taip nuodugniai atsižvelgiama į specifinės programos reikalavimus arba specifinius pareiškėjo gebėjimus ar kompetenciją.

Kai sprendimą dėl pripažinimo priima pati aukštoji mokykla, remdamasi iš nacionalinio ENIC ir NARIC centro gautu vertinimu, ji gali atsižvelgti į savo dalykinę specifinę kompetenciją ir žinias dėl programos reikalavimų. Dėl to galutinis sprendimas gali nevisiškai sutapti su pradiniu vertinimu. Sprendimas gali būti palankesnis arba mažiau palankus negu bendras ENIC ir NARIC centro vertinimas. Tačiau, jeigu aukštosios mokyklos sprendimas atitinka LPK ir gali būti pagrįstas, toks nukrypimas nėra problema. Vis dėlto svarbu, kad aukštosios mokyklos bei ENIC ir NARIC centras suprastų ir gerbtų vienas kito vaidmenį ir turėtų aiškiai paskirstytas užduotis ir atsakomybę. Pareiškėjams taip pat turėtų būti aišku, kurios organizacijos jie turi klausti dėl vertinimo ir kuriai institucijai turėtų apskųsti sprendimą dėl pripažinimo.

Laikoma gera praktika, kai aukštosios mokyklos bei ENIC ir NARIC centrai bendradarbiauja nagrinėdami probleminius pripažinimo atvejus ir kai pateikia atsiliepimus dėl atvejų, kai vertinimai skiriasi. ENIC ir NARIC centras gali vėliau į tokius atsiliepimus atsižvelgti persvarstydamas konkrečių kvalifikacijų arba aukštojo mokslo sistemų vertinimo praktiką ir atitinkamai pritaikyti savo vertinimus.

Toliau pateikti pavyzdžiai iliustruoja galimus skirtingus studentų priėmimo specialistų ir ENIC bei NARIC centrų požiūrius šalyje.

12.2 pavyzdys – Akademinis turinys ir mokymosi rezultatai

Sociologijos bakalauro laipsnį turintis pareiškėjas iš A šalies siekia būti priimtas į sociologijos magistro studijų programą B šalyje. Aukštosios mokyklos B šalyje studentų priėmimo tarnyba susisiekė su ENIC ir NARIC centru ir gavo vertinimą, kuriame nustatytas esminis skirtumas dėl paskirties, nes kvalifikacija apima gana daug kreditų, nesusijusių su pagrindiniu studijų dalyku. Studentų priėmimo tarnyba taip pat pasikonsultavo su sociologijos fakulteto personalu, kuris įsitikinęs, kad pareiškėjas tinkamas stoti į magistro programą. Taip yra todėl, kad jie susipažinę su A šalies bakalauro laipsniu bei pastebėję, kad iš kitų dalykų gauti kreditai yra tinkami juos laikyti kaip pasirengimą aukštesnio lygmens sociologijos studijoms.

Studentų priėmimo tarnyba nusprendė priimti sociologijos fakulteto vertinimą, nes jis labiau pagrįstas kvalifikacijos mokymosi rezultatais. Taigi, jis atmetė galimą esminį skirtumą dėl paskirties bei informavo ENIC ir NARIC centrą apie priežastis, dėl kurių bakalauro kvalifikaciją jis pripažino savo akademine nuožiūra.

12.3 pavyzdys - ENIC ir NARIC patarimas

Pareiškėjas iš X šalies siekia būti priimtas į inžinerijos krypties magistro studijų programą Y šalyje. Pareiškėjas iš X šalies baigė taikomųjų mokslų universiteto, o ne į tiriamąją veiklą orientuoto universiteto programą. Y šalies mokykla, kurioje siekiama pripažinimo, yra į tiriamąją veiklą orientuotas universitetas. Studentų priėmimo tarnyba susisiekė su nacionaliniu ENIC ir NARIC centru, kuris rekomendavo sąlyginį pripažinimą. Jo patarimas pagrįstas tuo, kad X šalyje buvo įvykdytos švietimo reformos, kurios leido studentus perkelti iš labiau taikomųjų mokslų srityje veikiančių aukštųjų mokyklų į mokyklas, kuriose daugiausia dėmesio skiriama tyrimams. Pripažinimo sąlygos pagrindas – taikomojo pobūdžio bakalauro programos paskirtis. Pareiškėjui nurodoma baigti privalomą tyrimų metodikos modulį prieš jį įtraukiant į magistro studijų programos studentų sąrašus.

Susisiekęs su inžinerijos fakultetu, studentų priėmimo tarnyba sužinojo skirtingų nuomonių. Kai kurie dėstytojai mano, kad kvalifikaciją reikia pripažinti, kiti labai prieštaravo tam, kad būtų priimtas pareiškėjas iš taikomojo pobūdžio universiteto. Studentų priėmimo tarnyba nusprendžia pasinaudoti ENIC ir NARIC patarimu dėl sąlyginio pripažinimo, nes toks sprendimas atitinka LPK ir suteikia pareiškėjui tinkamą progą sėkmingai studijuoti.

Priėmimas: pripažinimas ir atranka

Pripažinimas ir atranka yra du skirtingi, bet kartais susiję dalykai, kurie gali iš dalies sutapti, kadangi yra to paties proceso integralia dalimi. Jie abu yra užsienio kvalifikacijas turinčių kandidatų priėmimo žingsniai. Tačiau pripažinime siekiama nustatyti, ar pareiškėjo kvalifikacija pakankama, kad jį būtų galima priimti į programą, o atrankoje daugiausia dėmesio skiriama kitiems, t. y. papildomiems reikalavimams, kurie keliami būsimiems studentams.

Skirtingose šalyse taikomi įvairūs studentų priėmimo sistemų tipai. Jos gali būti atviros arba atrankinio priėmimo, centralizuotos arba valdomos fakulteto lygmenyje. Toje pačioje šalyje arba net tame pačiame universitete gali būti naudojamos skirtingos studentų priėmimo sistemos. Tai, kiek aukštoji mokykla yra laisva nustatyti savo priėmimo reikalavimus, taip pat priklauso ir nuo nacionalinės aplinkos. Taigi, priėmimo reikalavimai gali būti nustatomi ir nacionaliniu lygmeniu. Pavyzdžiui, gali būti reikalaujama, kad visi kandidatai laikytų centralizuotą stojimo egzaminą. Kitais atvejais aukštosios mokyklos gali turėti autonomiją atrinkti kandidatus lankstesniu būdu. Kai kuriose šalyse gali būti naudojami abiejų sistemų elementai, priklausomai nuo programos ir (arba) finansavimo šaltinio.

Nepriklausomai nuo studentų priėmimo sistemos, šiame procese įprastai yra bendrų žingsnių.

Pripažinimas studentų priėmimo kontekste

Studentų priėmimo procese, remiantis kandidato akademinėmis kvalifikacijomis, nustatoma, ar jis tinkamas priimti į konkrečias studijų programas ir (arba) programų tipus. Pripažinimas studentų priėmimo tikslais apima:

1. Bendros teisės į aukštąjį mokslą nustatymą, kuris lemia, ar pareiškėjas turi reikiamas akademinės kvalifikacijos, kad būtų priimtas į tam tikro lygmens programas (pavyzdžiui, kvalifikaciją, kuri suteiktą teisę studijuoti bakalauro programose);
2. Teisės į konkrečias programas nustatymą, kuris lemia, ar pareiškėjas atitinka specialiuosius priėmimo reikalavimus, tokius kaip kvalifikacijos paskirtis, kompetencija tam tikruose studijų dalykuose arba dalykų grupėse, jeigu tokius numato priimanči institucija (pavyzdžiui, tam tikrų dalykų grupė, kuri suteiktą teisę stoti į medicinos bakalauro studijų programą).

Kai priimamas teigiamas sprendimas dėl pripažinimo, kandidatas, atitinkantis kitus tinkamumo reikalavimus, tokius kaip kalbos žinios:

1. yra priimamas į studijų programą atvirojo priėmimo sistemoje arba
2. gauna leidimą dalyvauti atrankinio priėmimo sistemoje.

Atvirojo priėmimo sistemose teisė į aukštąjį mokslą ir priėmimas iš dalies sutampa, nes visi tinkami kandidatai yra priimami. Tačiau yra atrankinio priėmimo sistemų. Atranka (pavyzdžiui, taikant numerus clausus principą) gali būti būdinga visai sistemai arba ji gali būti naudojama tik, kai konkrečiose programose yra daugiau pareiškėjų negu studijų vietų.

Atrankos procese visi tinkami kandidatai reitinguojami pagal tam tikrus kriterijus, siekiant į konkrečią programą atrinkti tam tikrą studentų skaičių. Atrankos kriterijai gali skirtis priklausomai nuo institucijos politikos ir apimti akademinis ir kitus kriterijus, tokius kaip pasiekimų įvertinimų vidurkis (žr. 8 skyrių „Kreditai, pasiekimų įvertinimai, kreditų kaupimas ir perkėlimas“), atrankos testai, su asmens charakteristika susiję kriterijai (motyvaciniai laišškai, rekomendacijos, pokalbiai ir pan.), kaip būtiną priėmimo sąlygą.

Rekomendacijos

1. Pripažinimo ir atrankos politika

Aukštosios mokyklos turėtų parengti standartinę kompleksinę studentų priėmimo politiką, kurioje būtų nustatytos teisingo ir nediskriminuojančio pripažinimo ir atrankos procedūros bei kriterijai, taip pat atskiri priėmimo proceso žingsniai, jų rezultatai, apeliavimo procedūros ir t. t. Patvirtintos pripažinimo procedūros ir kriterijai turėtų būti sulig LPK, ją lydinčius dokumentus ir šį vadovą. Studentų priėmimo politika turėtų būti viešai prieinama ir nuosekliai taikoma (žr. 11 skyrių „Skaidrumas ir informacijos suteikimas“).

Aukštosios mokyklos turėtų skirti pripažinimą nuo atrankos. Tai turėtų atspindėti studentų priėmimo politikoje ir ją taikant:

- a. Nors bendri studentų priėmimo politikos ir atrankos kriterijai įvairiose institucijose ir tos pačios institucijos fakultetuose gali labai skirtis priklausomai nuo institucijos politikos ir nacionalinės aplinkos, teisingo pripažinimo principais pagrįstos pripažinimo procedūros ir kriterijai turėtų būti nuoseklūs instituciniu ir

nacionaliniu lygmenimis.

- b. Nors per atranką aukštosios mokyklos gali atsižvelgti ne tik į akademines kvalifikacijas, bet ir kontekstinius veiksnius, tokius kaip su charakteriu susijusios savybės, kalbiniai gebėjimai ir tam tikrais atvejais netgi pilietybė, sprendimo dėl pripažinimo neturėtų veikti su kandidato akademinė kvalifikacija nesusijusios aplinkybės.

12.4 pavyzdys - Skirkite sprendimus dėl pripažinimo ir atrankos

Kandidatas pateikia paraišką į politinių mokslų studijų programą A ir B institucijose toje pačioje šalyje ir jose taikomi tie patys bendrieji teisės į aukštąjį mokslą reikalavimai. A institucijoje, kurioje taikoma atvirosi studentų priėmimo sistema, priimamas teigiamas sprendimas dėl priėmimo. B institucija, kuri atranka kandidatus pagal pasiekimų įvertinimų vidurkį, priima neigiamą sprendimą dėl priėmimo. Tačiau abi institucijos priima tokį pat sprendimą dėl pripažinimo, nes jose taikomi panašūs reikalavimai dėl teisės į aukštąjį mokslą ir teisingo pripažinimo praktika. A institucijoje teigiamas sprendimas dėl pripažinimo garantuoja priėmimą, o B institucijoje jis užtikrina teisę į atrankos procedūrą.

2. Pripažinimo ir atrankos praktika

Rekomenduojama, kad pripažinimo ir atrankos požiūriu studentų priėmimo procese aukštosios mokyklos turėtų imtis šių veiksmų:

- a. nustatyti bendrą kandidato tinkamumą;
- b. nustatyti, ar kandidatas atitinka specialiuosius reikalavimus;
- c. priimti reikalavimus atitinkantį kandidatą arba iš reikalavimus atitinkančių kandidatų atrinkti tam tikrą skaičių tų, kurie bus priimti.

Aukštosios mokyklos turėtų būti lanksčios nustatydamos ir vertindamos reikalavimus teisei į aukštąjį mokslą ir atrankos kriterijus užsienio kvalifikaciją turintiems kandidatams, jos taip pat turėtų atsižvelgti į nacionalinių švietimo sistemų skirtumus. Aukštosios mokyklos neturėtų kelti reikalavimų, kuriuos sunku arba neįmanoma įvykdyti.

12.5 pavyzdys - Atsižvelgti į skirtingą nacionalinę aplinką

A šalyje, kurioje vykdomi centralizuoti nacionaliniai brandos egzaminai, pagal specialiuosius medicinos bakalauro studijų programos priėmimo reikalavimus reikalaujama, kad atranka būtų pagrįsta biologijos, chemijos ir matematikos egzaminų rezultatais. Pareiškėjas, kuriam suteikta vidurinio išsilavinimo kvalifikacija B šalyje, kurioje netaikoma centralizuota brandos egzaminų sistema, pateikia paraišką į šią programą. Kandidatas baigė reikiamus kursus, kurie buvo vidurinio ugdymo programos, kurios kokybė užtikrinta, dalis ir kiekvieno dalyko pasiekimų įvertinimai pateikti brandos atestate. Priimančioji aukštoji mokykla turėtų atsižvelgti į tai, kad pareiškėjas neturėjo galimybės laikyti brandos egzaminų B šalyje, ir turėtų įvertinti gautus reikiamų dalykų pasiekimų įvertinimus vietoje egzaminų rezultatų.

Aukštosios mokyklos turėtų suteikti aiškią ir skaidrią informaciją apie reikalavimus teisei į aukštąjį mokslą ir atrankos kriterijus. Rekomenduojama, kai įmanoma, nustatyti ir paskelbti tinkamumo reikalavimus pagal pareiškėjo kilmės šalį. Taip kiekvienas pareiškėjas galės iš anksto įvertinti savo galimybes ir neturės nepagrįstų lūkesčių.

12.6 pavyzdys - Kai įmanoma, suteikite informaciją apie reikalavimus teisei į aukštąjį mokslą pagal šalį

Toliau pateikiami informacijos apie bendruosius tinkamumo reikalavimus pagal šalį suteikimo pavyzdžiai:

- Kalgario universiteto informacija abiturientams iš užsienio.
- Pareiškėjams iš užsienio taikomi priėmimo reikalavimai, kuriuos teikia [Danijos universitetų ir tarptautiškumo agentūra](#).

Kadangi teigiamas sprendimas dėl pripažinimo ne visada reiškia, kad kandidatas bus priimtas, rekomenduojama, kad neigiamas sprendimas dėl pripažinimo irgi ne visada reikštų atsisakymą priimti, nes aukštosios mokyklos taip pat gali apsvarstyti galimybę priimti remiantis kitais pasiekimais ir atsižvelgiant į neformalų mokymąsi bei savišvietą, kai pripažįstamas ankstesnis mokymasis (žr. 17 skyrių „Lanksčiais mokymosi būdais įgytos kvalifikacijos“). Kai priimamas neigiamas sprendimas dėl priėmimo, pareiškėjas turi būti aiškiai informuotas apie skirtingų priėmimo proceso etapų rezultatus ir priežastis, dėl kurių jis nebuvo priimtas ir kuriame etape taip nuspręsta. Taip pareiškėjui sudaroma sąžininga galimybė apsispręsti dėl apeliavimo.

12.7 pavyzdys - Atsižvelkite į neformalų mokymąsi arba savišvietą

Priėmimo į bakalauro studijų programas reikalavimai Malmės universitete, kuriame numatoma galimybė pripažinti ankstesnį mokymąsi asmenų, kurie neatitinka formalių priėmimo reikalavimų.

IV DALIS

-

Informaciniai instrumentai

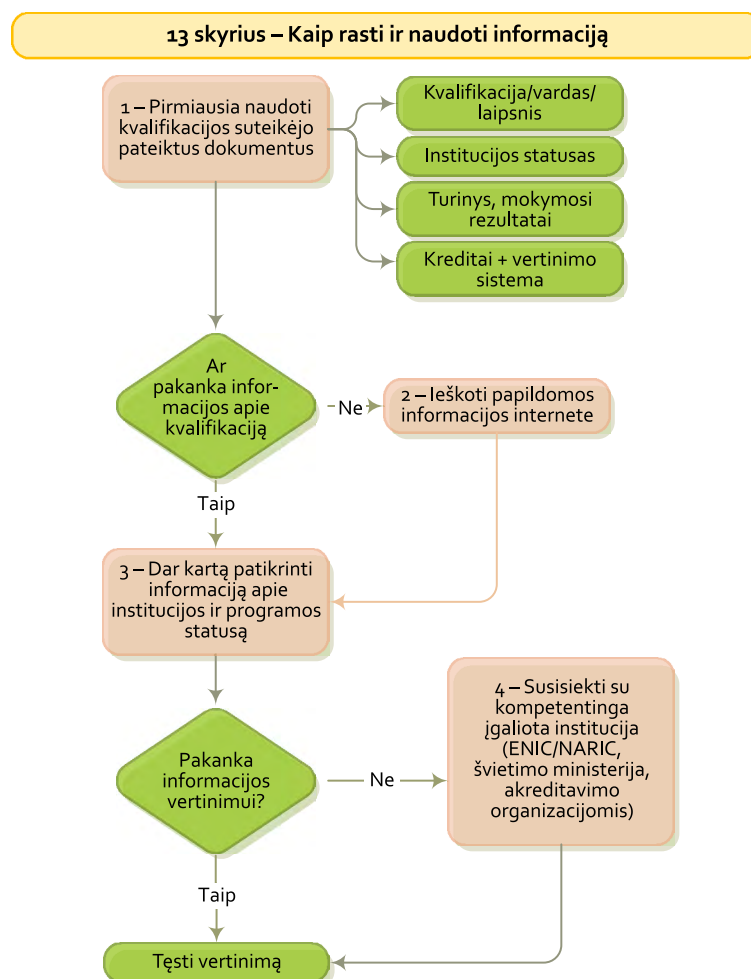
Ketvirtoje vadovo dalyje pateikiami vertinimo procese naudotini šaltiniai. Aptariama, kaip ir kur rasti patikimus informacijos šaltinius, taip pat kaip naudingos informacinės priemonės konkrečiai pristatomi diplomo priedėlis ir kvalifikacijų sandaros.

13. Kaip rasti ir naudoti informaciją

Santrauka

Šiame skyriuje pateikiami naudingi užsienio kvalifikacijų vertinimui skirti informacijos šaltiniai ir rekomendacijos, kaip juos naudoti.

Struktūrinė schema

Ižanga

Siekiant teisingai įvertinti užsienio kvalifikaciją, reikia nustatyti kvalifikacijos suteikėjo statusą, patikrinti pareiškėjo pateiktų dokumentų autentiškumą ir įvertinti pačią kvalifikaciją, t. y. patikrinti išsilavinimo lygmenį, apimtį, teisę į tolesnes studijas, programos paskirtį ir mokymosi

rezultatus.

Tam reikalinga tinkama, tiksli ir patikima informacija apie visus pirmiau nurodytus aspektus. Šią informaciją galima rasti:

1. Kvalifikaciją suteikusios aukštosios mokyklos dokumentuose

- Kvalifikacija;
- Raštas arba pažymėjimas, išduotas kaip laikinas baigimo įrodymas (kai tikrasis kvalifikaciją patvirtinantis dokumentas išduodamas vėliau);
- Studijų išrašas;
- Diplomo priedėlis (žr. 14 skyrių „Diplomo priedėlis (ir kitos informacinės priemonės)“);
- Laipsnį suteikiančios programos aprašas (jeigu yra);
- Institucijos interneto svetainė.

2. Oficialiuose nacionaliniuose šaltiniuose

- Švietimo ministerijos interneto svetainė;
- Oficialūs nacionaliniai leidiniai apie švietimo sistemą;
- Akreditavimo arba kokybės užtikrinimo tarnybų interneto svetainės;
- Nacionalinių akreditavimo arba kokybės užtikrinimo tarnybų asociacijų interneto svetainės;
- Nacionalinio ENIC ir NARIC biuro interneto svetainė.

3. Oficialiuose tarptautiniuose šaltiniuose

- Kvalifikacijų vertintojų tinklų, tokių kaip ENIC ir NARIC tinklų, interneto svetainės (www.enic-naric.net);
- Tarptautinių organizacijų, tokių kaip UNESCO, interneto svetainės (www.unesco.org/en/education);
- Leidiniai, kuriuose pateikiama informacija apie nacionalinę švietimo sistemą arba akreditavimą ir pripažinimą.

Rekomendacijos

1. Pirmiausia naudokite kvalifikacijos suteikėjo išduotus dokumentus

Pareiškėjo pateikti dokumentai gali suteikti informacijos apie:

- suteiktą kvalifikaciją (įskaitant laipsnį arba vardą);
- institucijos statusą;
- studijų turinį;
- kreditų sistemą;
- pasiekimų vertinimo sistemą;
- įgytą kvalifikaciją pagrįstą teisę į tolesnes studijas;
- mokymosi rezultatus;
- švietimo sistemos aprašą.

13.1 pavyzdys – Aukštosios mokyklos suteikta informacija: diplomo priedėlis (DP)

Pareiškėjas siekia būti priimtas į magistro programą. Studentų priėmimo specialistas nori išsiaiškinti, ar studento kvalifikacija suteikia teisę stoti į magistro programas šalyje, kurioje ji buvo įgyta. Tarp pareiškėjo pateiktų dokumentų yra ir DP. Pagal DP 5.1 punktą kvalifikacija suteikia bendrą teisę į tolesnes studijas, įskaitant magistro programas. Patikrinęs institucijos statusą, studentų priėmimo specialistas nusprendžia šia informacija pasikliauti.

2. Esant poreikiui: ieškoti trūkstamos informacijos

Jeigu trūksta labai svarbios informacijos apie pareiškėjo įgytą kvalifikaciją (pagal Jūsų studentų priėmimo procedūros reikalavimus), turėtumėte prašyti, kad pareiškėjas trūkstamą informaciją pateiktų. Tačiau, jei techniškai paraiškos byla yra pilna, bet Jums reikia daugiau informacijos apie kai kuriuos kvalifikacijos aspektus, galite pamėginti šią informaciją rasti patys, dažniausiai kvalifikaciją suteikusių aukštosios mokyklos interneto svetainėje. Paieškos internete pranašumas tas, kad ten taip pat galite patikrinti pareiškėjo ir aukštosios mokyklos pateiktą informaciją.

13.2 pavyzdys – Papildomos informacijos paieška

Išanalizavęs pareiškėjo pateiktus dokumentus, studentų priėmimo specialistas negali nustatyti pasiektų mokymosi rezultatų ir reikia papildomos informacijos siekiant nuspręsti, ar pareiškėją galima priimti į magistro programą. Kvalifikaciją suteikusių aukštosios mokyklos interneto svetainėje pateikiama išsami informacija apie programą, kuri padeda studentų priėmimo specialistui nuspręsti, ar pasiektų mokymosi rezultatų pakanka priimti pareiškėją į programą.

3. Dar kartą patikrinkite aukštosios mokyklos pateiktą informaciją apie institucijos ar programos statusą arba švietimo sistemą kituose oficialiuose šaltiniuose.

Pavyzdžiui, diplomų malūnai arba kitos neteisėtos institucijos savo dokumentuose pateikia informaciją, iš kurios gali atrodyti, kad mokykla teisėtai vykdo veiklą (daugiau informacijos pateikiama 4 skyriuje „Diplomų ir akreditavimo malūnai“). Todėl rekomenduojama:

a. Patikrinkite oficialius nacionalinius šaltinius.

Švietimo ministerija ir akreditavimo arba kokybės užtikrinimo tarnybos yra labai patikimi šaltiniai, kurie gali patikrinti institucijos statusą ir daugeliu atvejų rasti bendrą informaciją apie švietimo sistemą, įskaitant pripažintų aukštųjų mokyklų sąrašą.

13.3 pavyzdys - Informacijos apie švietimo sistemą patikrinimas oficialiuose nacionaliniuose šaltiniuose

Pareiškėjas, siekiantis būti priimtas į PhD programą, pateikia magistro laipsnį ir studijų išrašą. Vienas iš priėmimo reikalavimų yra geri pasiekimų įvertinimai. Atlikus išsamią pateiktų dokumentų analizę, neaišku, kokią vietą kvalifikacija užima nacionalinėje švietimo sistemoje ir kaip interpretuoti studento pasiekimų įvertinimų vidurkį. Atsakymas į šiuos klausimus randamas Švietimo ministerijos interneto svetainėje, kurioje pateikiamas išsamus švietimo sistemos aprašymas ir skelbiamas pasiekimų vertinimo skalės paaiškinimas.

b. Patikrinkite oficialius tarptautinius informacijos šaltinius

Jie yra naudingi, kai reikia patvirtinti institucijos statusą ir rasti bendros informacijos apie švietimo sistemą. Tarptautinėse duomenų bazėse arba leidiniuose galite rasti informacijos apie švietimo sistemas ir (arba) pripažintų institucijų iš daugelio šalių sąrašus;

13.4 pavyzdys - Patikrinti informaciją apie švietimo sistemą oficialiuose tarptautiniuose šaltiniuose

Studentų priėmimo specialistas, tvarkantis paraišką dėl priėmimo į bakalauro programą, prie kurios pridėti užsienio šalyje išduoti pažymėjimai, nėra susipažinęs su tos šalies švietimo sistema. Vienintelė nacionalinė informacija pateikiama tik originalo, plačiai nevartojama kalba Švietimo ministerijos interneto svetainėje. Studentų priėmimo specialistas patikrina oficialius tarptautinius šaltinius (žr. toliau) ir randa naudingos informacijos, kuri padeda priimti teisingą sprendimą.

c. Visada įsitikinkite, kad informacijos šaltinis yra oficialus ir tiksliai apibūdina kvalifikacijos suteikimo laikotarpį (kuris gali būti pastaras arba bet koks praeities laikotarpis), nes švietimo sistemos ir institucijų statusas gali keistis.

Taip pat pamėginkite patikrinti, ar autorius arba už informacijos paskelbimą atsakinga organizacija turi tinkamą kompetenciją šioje srityje.

Nepamirškite, kad apie švietimo sistemas ir pripažintas institucijas bei programas internete pateikta informacija gali būti laikoma tikslia tik, kai ji susijusi su esamomis arba neseniai baigtomis studijomis. Jeigu vertinate senesnę kvalifikaciją, gali tekti pažiūrėti kitus šaltinius. Jeigu naudojate leidinius (popierinius arba elektroninius), patikrinkite, ar jie apima tą laikotarpį, kai kvalifikacija buvo suteikta.

4. Jeigu reikiamos informacijos negalite rasti turimuose šaltiniuose, susisiekite su kompetentinga valdžios institucija atitinkamoje šalyje, pavyzdžiui, ENIC ir NARIC centru, Švietimo ministerija, akreditavimo tarnyba ir (arba) kvalifikaciją suteikusia institucija. Prireikus, taip pat galite susisiekti su ENIC ir NARIC centru savo šalyje ir paprašyti jo pagalbos.

13.5 pavyzdys – Patikimų kontaktų sąrašo sudarymas

Gerąją praktiką laikoma surinkti visų tinkamų ir patikimų kontaktų ir jų organizacijų informaciją, surūšiuotą pagal šalį ir pateiktos informacijos tipą, į dokumentą, kuriame lengva atlikti paiešką ir kuriuo gali naudotis visi jūsų kolegos iš studentų priėmimo tarnybos. Šį dokumentą reikėtų atnaujinti kaskart, kai kontaktinė informacija pasikeičia, ir į jį turėtų būti įtraukti nauji kontaktai, kai tik užmezgamas ryšys.

Šaltiniai ir literatūra

Regioninių pripažinimo tinklų interneto svetainės

- ENIC ir NARIC tinklai. Interneto svetainė: www.enic-naric.net
- Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių akademinio pripažinimo tinklas. Interneto svetainė: www.aparnet.org/country_reports.htm.

Leidiniai, kuriuose pateikiama informacija apie nacionalines švietimo sistemas

Pasauliniai

- Du UNESCO portalai:
 - o Pripažintų aukštųjų mokyklų portalas. Nuoroda: www.unesco.org/new/en/education/resources/unesco-portal-to-recognized-higher-education-institutions;
 - o Šalių dosjė. Nuoroda: www.ibe.unesco.org/en/worldwide.html;
 - o Du International Association of Universities (IAU) portalai:
 - o Aukštojo mokslo sistemų visame pasaulyje duomenų bazė. Nuoroda: <http://www.iau-aiu.net/content/whed-portal-ihu>;
 - o Pasaulio universitetų sąrašas.
Nuoroda: <http://www.iau-aiu.net/content/whed-portal-ihu>;
- World Education Services (WES) iš Kanados skelbia Pasaulio šalių švietimo aprašymus. Šalių aprašymuose pateikiama informacija apie visus švietimo lygmenis ir pasirinktų šalių pasiekimų vertinimo sistemas. Nuoroda: www.wes.org/ca/wedb/ecountrylist.htm;
- Anerkennung und Bewertung ausländischer Bildungsnachweise (ANABIN)
- Aukštojo mokslo kvalifikacijų vertinimai, teisę į aukštąjį mokslą suteikiančios kvalifikacijos ir informacija apie daugelio šalių pasiekimų vertinimo sistemas, siekiant stoti į aukštąsias mokyklas Vokietijoje. Informacija apie pripažintas institucijas. Visa informacija pateikiama vokiečių kalba. Interneto svetainė: www.anabin.de;
- NUFFIC šalių moduliai. Informacija apie švietimo sistemas daugiau kaip 60 šalių. Šalių moduluose pateikiami dokumentų pavyzdžiai ir kvalifikacijų vertinimo rekomendacijos jas lyginant su Nyderlanduose teikiamomis kvalifikacijomis. Nuoroda: www.nuffic.nl/en/diploma-recognition/country-modules;
- Quality and Qualifications Ireland (QQI): Kvalifikacijų tarptautinė duomenų bazė. Rekomendacijos dėl įvairių užsienio kvalifikacijų palyginimo su Airijoje teikiamomis

kvalifikacijomis. Nuoroda: www.qualificationsrecognition.ie/qualification-recognition-service-database.html;

- JK NARIC tarptautiniai palyginimai. Pateikiama informacija apie švietimo sistemas, pasiekimų vertinimo sistemas ir įvairių šalių kvalifikacijų palyginimai su Didžiojoje Britanijoje teikiama kvalifikacijomis. Čia taip pat pateikiama grafinė kiekvienos šalies švietimo sistemos apžvalga. Reikalinga prenumerata. Daugiau informacijos pateikiama: www.naric.org.uk (mokama);
- NOOSR šalių švietimo aprašymai. Pateikiama išsami informacija apie švietimo sistemas daugiau kaip 100 šalių ir vertinimo rekomendacijos lyginant su Australijoje teikiama kvalifikacijomis. Reikalinga prenumerata. Nuoroda: <https://aei.gov.au/Services-And-Resources/Services/Country-Education-Profiles/Access-CEP/Pages/default.aspx?ReturnUrl=%2fcep> (mokama).

Europos

- Eurydice's Eurypedia, Europos nacionalinių švietimo sistemų enciklopedijoje pateikiamos švietimo sistemos ir reformos Europoje. Interneto svetainėje pateikiama informacija apie 38 Europos švietimo sistemas. Nuoroda: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php?title=Countries>.

Lotynų Amerikos

- Organisation de Estados Iberoamericanos, pateikianti švietimo sistemų Lotynų Amerikos regione sąrašą. Link: www.oei.es/quipu/.

Interneto svetainės, kuriose pateikiama informacija apie nacionalines akreditavimo arba kokybės užtikrinimo tarnybas ir asociacijas

- Tarptautinis aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų tinklas (INQAAHE) pateikia kokybės užtikrinimo tinklų visame pasaulyje apžvalgą. Šių tinklų narių sąrašus galima naudoti norint rasti nacionalines akreditavimo arba kokybės užtikrinimo tarnybas. Nuoroda: www.inqaahe.org/members/list-networks.php;
- ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) Nuoroda: www.enqa.eu;
- Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registre pateikiama kokybės užtikrinimo tarnybų Europoje duomenų bazė. Nuoroda: www.eqar.eu;
- Grossroads. Duomenų bazė, kurioje pateikiamos kvalifikacijos, suteikiamos Europos regione baigus programas ir institucijas, kurių kokybė užtikrinta ir kurios akredituotos. Informaciją teikia kokybės užtikrinimo ir akreditavimo tarnybos. Nuoroda: www.grossroads.eu.

Kiti šaltiniai

Internetiniai archyvai arba Wayback Machine: suteikia prieigą prie suarchyvuotų interneto svetainių, kai reikia informacijos apie senesnes kvalifikacijas, studijų programas ir pan. Jų prieinamumas priklauso nuo to, ar interneto svetainė buvo suarchyvuota, ar ne, tačiau tai gali būti labai vertingas instrumentas.

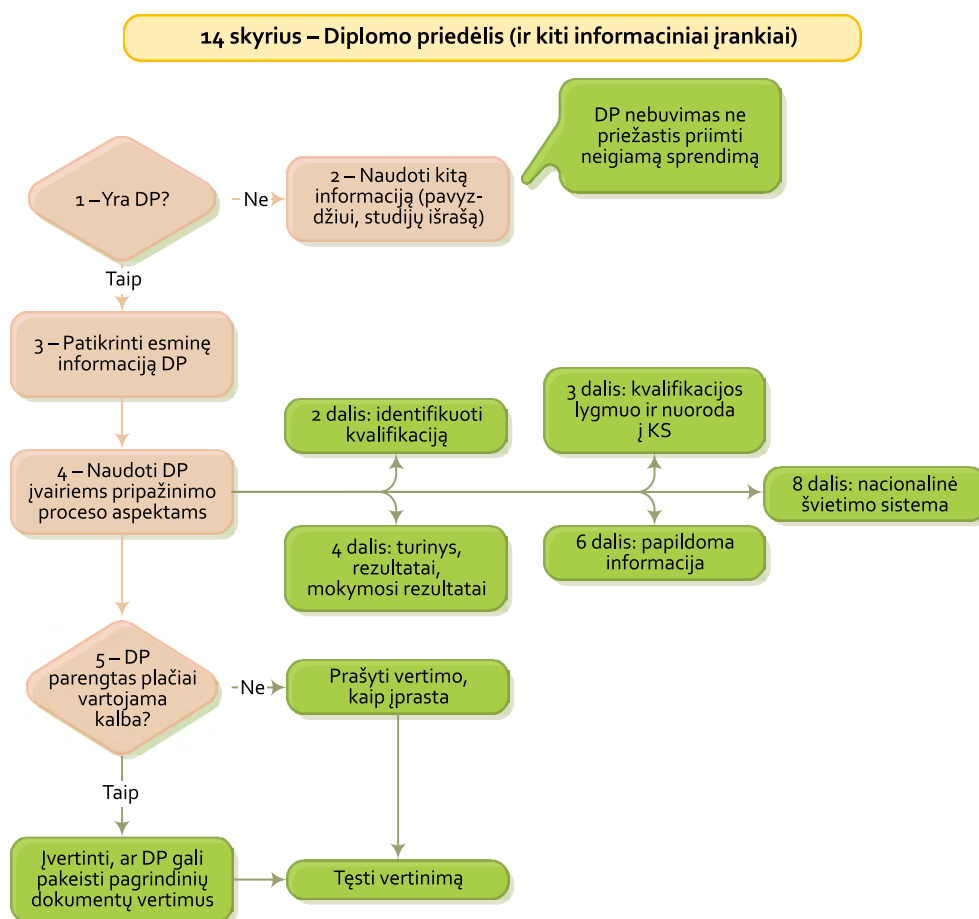
Nuoroda: <http://archive.org/web/>.

14. Diplomo priedėlis (ir kiti informaciniai įrankiai)

Santrauka

Šiame skyriuje pristatomas diplomo priedėlis (DP), kaip užsienio kvalifikacijų pripažinimo palengvinimo įrankis, ir pateikiamos rekomendacijos, kaip jį naudoti (taip pat kitus į DP panašius informacinius instrumentus).

Struktūrinė schema

Įžanga

DP – tai dokumentas, kuriame aprašoma aukštojo mokslo kvalifikacija ir švietimo sistema, kuriai kvalifikacija priklauso. Tai skaidrumo įrankis skirtas palengvinti kvalifikacijų supratimą ir pripažinimą. DP laikomas vienu svarbiausių informacijos apie kvalifikaciją ir sistemą, kurioje ji

suteikiama, šaltinių.

Europos aukštojo mokslo erdvės³ šalyse aukštosios mokyklos DP išduoda automatiškai pabaigus studijas arba vėliau pateikus prašymą. Tačiau DP išduoda ne visos Bolonijos proceso šalys.

DP lydi kvalifikaciją ir jame turėtų būti studijų išrašas, kuriame nurodomi kursai ir kiti baigtos programos elementai (žr. toliau).

Kitas informacinis įrankis, kurios paskirtis panaši į DP, yra pažymėjimo priedėlis, kurį išduoda EAME šalys, siekdamos pateikti informaciją apie profesinio švietimo ir mokymo (PŠM) kvalifikacijas. EAME nepriklausančiose šalyse aukštosios mokyklos taip pat gali išduoti papildomus dokumentus kartu su suteikiama kvalifikacija, siekiant patikslinti kvalifikacijos ypatumus.

Rekomendacijos

1. Reikalaukite, kad pareiškėjai, kuriems kvalifikaciją suteikė EAME aukštosios mokyklos, pateiktų DP.

DP nereikėtų reikalauti iš pareiškėjų, kuriems kvalifikacija buvo suteikta ne EAME, arba, kai kvalifikacija buvo suteikta prieš įvedant DP, nes pareiškėjai jo neturės. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad jei pareiškėjas neturi DP, tai neturėtų būti priežastimi priimti neigiamą sprendimą dėl pripažinimo.

14.1 pavyzdys – Reikalavimas, kad pareiškėjas pateiktų diplomo priedėlį (DP)

Studentų priėmimo specialistas gavo paraiškas iš dviejų pareiškėjų, kurie tais pačiais metais įgijo kvalifikacijas toje pačioje aukštojoje mokykloje. A pareiškėjo paraiškos byloje pateikiama DP kopija, o B pareiškėjo – ne. Studentų priėmimo specialistas nusiuntė elektroninį laišką B pareiškėjui prašydamas pateikti DP kopiją. B pareiškėjas atsakė, kad DP pametė ir aukštoji mokykla kito neišduos. Studentų priėmimo specialistas susisiekė su aukštąja mokykla ir gavo informaciją, kad B pareiškėjas iš tiesų įgijo kvalifikaciją ir aukštoji mokykla neišduoda papildomų DP kopijų. Studentų priėmimo specialistas tęsė abiejų A ir B pareiškėjų kvalifikacijų vertinimą.

2. Jeigu DP nėra, naudokite visą kitą informaciją, pateiktą kartu su kvalifikacija.

Daug aukštųjų mokyklų išduoda papildomus dokumentus, kuriuose pateikiama informacija, kuri bent iš dalies panaši į DP, pavyzdžiui, laipsnių aprašymai, studijų išrašai arba kiekvieno studijuoto dalyko egzaminų išrašai (pavyzdžiui, kreditų knygelės, egzaminų indeksas ir pan.). Vertinant užsienio kvalifikaciją, šiuose dokumentuose pateiktą informaciją reikėtų traktuoti taip pat kaip ir DP pateiktą informaciją.

³ Patikrinimui, kurios šalys priklauso EAME, apsilankykite www.ehea.org

14.2 pavyzdys – Kiti informaciniai įrankiai

Studentų priėmimo specialistas gavo paraišką iš šalies, esančios ne EAME. Be reikiamų dokumentų į paraiškos bylą buvo įtrauktas aukštosios mokyklos išduotas dokumentas, kuriame pateikiama ši informacija:

- aukštosios mokyklos misija;
- programos tikslai;
- tolesnių studijų galimybės;
- absolventų įsidarbinamumas.

Patikrinęs dokumentų tikrumą ir institucijos bei programos statusą, studentų priėmimo specialistas naudojo papildomame dokumente pateiktą informaciją, siekdamas suprasti kvalifikacijos paskirtį ir mokymosi rezultatus, ir vėliau tai panaudoti pripažinimo procese.

3. Naudokite DP kaip antrinį šaltinį ir patikrinkite esminę informaciją.

Turėtumėte žinoti, kad išduotas DP dar negarantuoja institucijos bei jos suteikiamų kvalifikacijų statuso arba pripažinimo nacionalinėje aukštojo mokslo sistemoje. Net jeigu DP tokia informacija pateikiama, reikėtų:

- a. visada kruopščiai, naudojant kitus šaltinius, patikrinti institucijos statusą ir tai, ar kvalifikacija pripažinta ją suteikusioje šalyje (žr. 3 skyrių „Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“).

Patikrinti, ar kvalifikacijos turėtojo tapatybė ta pati, kaip ir nurodytoji DP. Kai kuriose švietimo sistemose kvalifikacijoms priskiriamas numeris, kuris taip pat nurodomas DP. Reikėtų patikrinti, ar šie numeriai sutampa. Jeigu randate neatitikimų, reikėtų tęsti vertinimą taikant 5 skyriuje „Autentiškumas“ numatytas procedūras.

14.3 pavyzdys –Diplomo priedėlio (DP) tikrinimas

Pareiškėjas pateikė E šalyje įgytą kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, taip pat struktūrizuotą DP, kuriame pateikiama aiški informacija apie institucijos ir programos statusą. Pagal šią informaciją instituciją yra pripažinusi E šalies Švietimo ministerija (ŠM), o E šalies Nacionalinė akreditavimo organizacija (NAO) neseniai akreditavo programą 6 metams.

Studentų priėmimo specialistas patikrino šią informaciją E šalies ŠM ir NAO interneto svetainėse. Tačiau jis nerado institucijos arba programos jokiuose ŠM ir NAO pateiktuose sąrašuose ir nusprendė susisiekti su E šalies nacionaliniu pripažinimo informacijos centru. Šie šaltiniai informavo studentų priėmimo specialistą, kad kvalifikaciją suteikė laipsnių malūnas, kuris parduoda fiktyvias kvalifikacijas, išduoda fiktyvius DP, kurie atrodo kaip tikri. Dėl to paraiška buvo atmesta.

4. Jeigu DP pateikiamas, naudokite jame pateiktą informaciją įvairiems pripažinimo proceso aspektams.

DP pateikiama struktūrizuota vertinimo ir pripažinimo procesui reikalingos informacijos apžvalga. Toliau pateiktose DP skyriuose ir poskyriuose pateikiama ypač naudinga informacija:

- a. 2 skyrius. Kvalifikaciją identifikuojanti informacija ir ypač šie punktai:
 - o 2.1 Kvalifikacijos pavadinimas ir (jei teikiama) suteiktas vardas (originalo kalba);
 - o 2.2 Kvalifikaciją suteikusių institucijų pavadinimas ir statusas;
Daugiau informacijos šia tema pateikiama 3 skyriuje „Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“;
 - o 2.3. Studijas administruojančios institucijos (jeigu ji skiriasi nuo nurodytos 2.2) pavadinimas ir statusas.
Tai itin svarbu, kai kvalifikaciją suteikusi institucija nėra studijas administruojanti (-čios) institucija (-os), pavyzdžiui, jungtinės programos arba sienas peržengiančio aukštojo mokslo ar transnacionalinio švietimo atveju. Daugiau informacijos šia tema pateikiama 19 skyriuje „Jungtinių programų kvalifikacijos“.
- b. 3 skyrius. Informacija apie kvalifikacijos lygmenį ir nuoroda į nacionalines ir tarptautines kvalifikacijų sandaras.
Šią informaciją galima naudoti, siekiant nustatyti užsienio kvalifikacijos vietą nacionalinėje švietimo aplinkoje ir tada palyginti ją su kvalifikacija šalyje, kurioje siekiama pripažinimo. Daugiau informacijos šia tema pateikiama 15 skyriuje „Kvalifikacijų sandaros“.
- c. 4 skyrius ir ypač 4.2 punktas. Turinys ir pasiekti rezultatai, kur daugiausia dėmesio skiriama mokymosi rezultatams.
Kai mokymosi rezultatai aiškiai nurodomi dokumente, vertinant kvalifikacijas reikėtų į juos atsižvelgti ir pripažinimą reikėtų grįsti mokymosi rezultatų ir kompetencijų palyginimu. Daugiau informacijos šia tema pateikiama 7 skyriuje „Mokymosi rezultatai“.
- d. 6 skyrius. Papildoma informacija. Informacijos šioje dalyje reikėtų ieškoti kiekvienu atveju atskirai.
- e. 8 skyrius. Informacija apie šalies aukštojo mokslo sistemą.
Šioje dalyje pateikiama informacija apie aukštojo mokslo sistemą: bendrus reikalavimus teisei į aukštąjį mokslą; nacionalinę kvalifikacijų sandarą (jei turima), institucijų tipus ir kokybės užtikrinimo arba akreditavimo sistemą.

14.4 pavyzdys –Diplomo priedėlio (DP) naudojimas

Studentų priėmimo specialistas gavo sudėtingą paraiškos bylą iš X šalies, su kuria studentų priėmimo tarnyba turi mažai patirties. Ji apima mažos privačios agentūros akredituotą jungtinę programą, kurią vykdo dvi skirtingų tipų X šalies mokyklos. Suteiktas laipsnis nevadinamas „bakalauro“ arba „magistro“ laipsniu (arba kitu lengvai suprantamu žodžiu). Studentų priėmimo specialistas nesupranta naudojamos kreditų sistemos arba naudotų pasiekimų vertinimo skalių.

Užuoat parašęs ilgą ir sudėtingą elektroninį laišką su daugybe klausimų X šalies nacionaliniam pripažinimo informacijos centrui, studentų priėmimo specialistas palaipsniui peržiūri reikiamus DP (kuris buvo pateiktas paraiškos byloje) įrašus. DP pateikiama aiški informacija apie jungtinės programos organizavimą, akreditavimo sistemą ir įtrauktas tarnybas, NKS ir EKS lygmenį ir kvalifikacijos mokymosi rezultatus, taip pat švietimo sistemą (įskaitant kreditus ir pasiekimų vertinimus). Jame taip pat nurodomi šaltiniai, kur galima šią informaciją patikrinti. Per kelias minutes studentų priėmimo specialistas gavo visą reikiamą informaciją, kad užpildytų spragas, ir dabar jau gali atlikti reikiamas patikras, po kurių bus galima atlikti vertinimą.

5. Jeigu DP yra išduotas plačiai vartojama kalba, įvertinkite, ar jį būtų galima naudoti vietoje pagrindinių dokumentų vertimo.

Informacija DP turėtų būti pateikta kvalifikaciją suteikusios šalies kalba ir kita plačiai vartojama kalba (dažniausiai anglų). Kai dokumentai išduoti tomis kalbomis, kurių atveju įprastai prašytumėte patvirtinto pagrindinių dokumentų vertimo, galite apsispręsti naudoti išverstą DP informaciją. Taip pareiškėjui nereikia mokėti už vertimą ir pagreitinamas pripažinimo procesas.

14.5 pavyzdys – išverstos DP informacijos priėmimas

Studentų priėmimo specialistas gauna kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, parengtą kalba, kuriai pagal tos aukštosios mokyklos pripažinimo procedūrą paprastai reikalingas patvirtintas vertimas. Paraiškos byla beveik pilna, tačiau oficialus studijuotų dalykų sąrašas (kuris yra įgytos kvalifikacijos dalis) pateikiamas tik valstybine kalba. Paraiškos byloje taip pat pateikiamas DP anglų kalba, kuriame nurodomas dalykų sąrašas. Kadangi nėra abejonių dėl kvalifikacijos autentiškumo, studentų priėmimo specialistas nusprendžia naudoti šį išverstą dalykų sąrašą iš diplomo priedėlio nereikalaudamas, kad pareiškėjas pateiktų patvirtintą oficialų dalykų sąrašo vertimą.

Šaltiniai ir literatūra

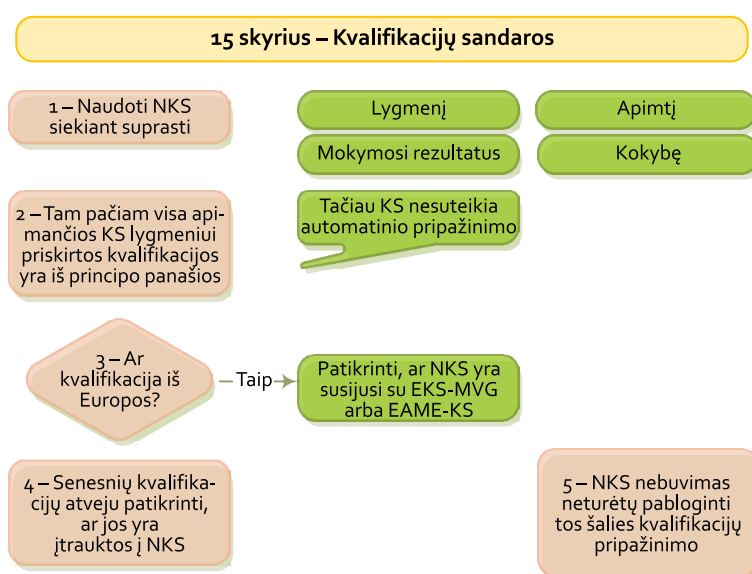
- DP šablonas Europos komisijos interneto svetainėje.
Nuoroda: http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_en.htm;
- Nacionalinių Europass centrų interneto svetainė.
Nuoroda: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/about/national-europass-centres>.

15. Kvalifikacijų sandaros

Santrauka

Kvalifikacijų sandaros – naudingas įrankis vertinant kvalifikacijas skirtingų nacionalinės sistemos lygmenų, apimtį, kokybę ir mokymosi rezultatų požiūriu. Šiame skyriuje pateikiamos rekomendacijos dėl kvalifikacijų sandarų taikymo pripažinime.

Struktūrinė schema

Įžanga

Nacionalinių kvalifikacijų sandarų paskirtis

Nacionalinė kvalifikacijų sandara (NKS) – tai nacionalinės švietimo sistemos kvalifikacijų klasifikavimo įrankis. NKS apibrėžiami ryšiai tarp skirtingų nacionalinės švietimo sistemos lygmenų ir jos kvalifikacijų pagrindinių tipų, pateikiant bendruosius mokymosi rezultatus visiems NKS lygmenims. Visapusiška kvalifikacijų sandara yra tokia, kuri apima visus švietimo lygmenis ir tipus, tiek akademinį, tiek profesinį. Kiti NKS tipai gali apsiriboti tik keliais lygmenimis, pavyzdžiui, aukštojo mokslo. NKS taip pat gali būti rengiama subnacionaliniu lygmeniu.

Nacionalinių kvalifikacijų sandarų naudojimas pripažinime

NKS padeda palyginti kvalifikacijų lygmenį, apimtį, kokybę ir mokymosi rezultatus. NKS taip pat padeda rasti kvalifikacijų panašumus. Šia prasme jas taip pat galima naudoti sienas peržengiančiam kvalifikacijų pripažinimui. Taigi, jos yra naudingas įrankis, padedantis suprasti

užsienio kvalifikacijas, ypač kalbant apie jomis teikiamas tolesnes studijų galimybes.

Visa apimančios kvalifikacijų sandaros ir klasifikavimo sistemos

Yra ne tik nacionalinės kvalifikacijų sandaros, bet ir tarptautinės visa apimančios sandaros, tokios kaip Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandara (EKS-MVG), kurioje pateikiami bendrieji Europos kvalifikacijų metmenys, ir Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandara (dar vadinama Bolonijos sandara arba EAME-KS). EKS-MVG ir EAME-KS yra visa apimančios sandaros, kurių tikslas – palengvinti abipusį kvalifikacijų supratimą Europos ekonominėje erdvėje ir EAME šalyse atitinkamai, kad švietimo sistemas ir lygmenis būtų lengviau palyginti.

NKS gali būti atspindimos šiose tarptautinėse visa apimančiose sandarose, apibūdinant kurie nacionalinės ir visa apimančios sandaros lygmenys atitinka vienas kitą (žr. 15.4 pavyzdį).

Taip pat yra ir bendresnio pobūdžio tarptautinių klasifikavimo sistemų, kurių nereikėtų painioti su kvalifikacijų sandaromis. Pavyzdžiui, ISCED, tarptautinė standartizuota švietimo klasifikacija, kurią galima naudoti kaip skaidrumo užtikrinimo įrankį tam tikros šalies švietimo lygmenims ir kryptims nurodyti. Tokios klasifikacijos gali būti apskritai naudingos, siekiant suprasti įvairius švietimo sistemos lygmenis ir jos kvalifikacijas.

Rekomendacijos

Kvalifikacijų sandarų taikymas kvalifikacijų vertinime

Taikant kvalifikacijų sandaras pripažinime, reikėtų laikytis LPK lydinčiuosiuose dokumentuose nustatytų principų („Rekomendacijos dėl kvalifikacijų sandarų naudojimo užsienio kvalifikacijų pripažinime“). Praktiniame darbe rekomenduojama:

1. Turėtumėte naudoti NKS kaip skaidrumo užtikrinimo įrankius, nustatant užsienio kvalifikacijų lygmenį, mokymosi rezultatus, kokybę ir apimtį.

Kai kvalifikacijos yra susietos ar patvirtintos su tuo pačiu visa apimančios sandaros lygmeniu reikėtų jas laikyti iš principo panašiomis.

15.1 pavyzdys – NKS, kaip skaidrumo užtikrinimo įrankio, naudojimas

Studentų priėmimo specialistas pirmą kartą gavo kvalifikaciją iš Velso. Studentų priėmimo specialistas ieško internete Jungtinės Karalystės NKS ir nustato, kad Velsas yra parengęs atskirą CQFW (Velso kreditų ir kvalifikacijų sandarą). Vaizdingai pateiktoje vėduoklės formos diagramoje parodyti aštuoni CQFW lygmenys (įskaitant pradedančiųjų lygmenį), taip pat mokymosi ir progreso kryptys, o vadove pateikiama išsami informacija apie visų lygmenų mokymosi rezultatus.

Kita vertus, kvalifikacijų sandara neturėtų būti laikoma instrumentu, suteikiančiu automatinį užsienio kvalifikacijų pripažinimą.

15.2 pavyzdys – NKS lygmenų interpretavimas

Vertinti užsienio kvalifikacijas atsižvelgiant tik į jų NKS lygmenį (kas gali atrodyti patraukli ir paprasta „automatinio pripažinimo“ forma) yra nerekomenduojama teisingo pripažinimo praktika dėl kelių priežasčių:

- Kiekvienoje NKS keli kvalifikacijų su skirtingais tikslais ir rezultatais tipai gali būti sugrupuoti konkrečiame lygmenyje, įskaitant trumpalaikius mokymo kursus įmonėse baigus suteiktas kvalifikacijas, kurios NKS gali būti susietos su aukštojo mokslo lygmeniu;
- Net jeigu užsienio kvalifikacija konkrečiame NKS lygmenyje atitinka panašaus lygmens nacionalinę kvalifikaciją, studentų priėmimo specialistas vis tiek turėtų įvertinti, ar užsienio kvalifikacijos paskirtis atitinka konkrečiam pripažinimo tikslui (pavyzdžiui, priėmimui į branduolinės fizikos tiriamojo pobūdžio magistro programą).

EKS ir EAME-KS taikymas Europos kvalifikacijų vertinime

2. Vertinant Europos šalyse įgytas kvalifikacijas, reikėtų patikrinti, ar šalies, kurioje kvalifikacija įgyta, NKS yra susieta su EKS-MVG arba EAME-KS. Europos Komisija sukūrė EKS portalą, kuriame šalių, kurios savo NKS susiejo su EKS, NKS galima palyginti naudojant EKS kaip konvertavimo priemonę (žr. pavyzdį toliau). Todėl patartina stebėti šiuos pokyčius, nes situacija nuolat kinta.

15.3 pavyzdys - Skirtingų nacionalinių kvalifikacijų sandarų lygmenų palyginimas

Šalių sudarytos nacionalinių kvalifikacijų sandaros skiriasi savo struktūra ir lygmenų, tinkamų jų nacionalinėms švietimo sistemoms, skaičiumi. Pavyzdžiui, X šalyje socialinio darbo kvalifikacija gali būti priskirta 5 lygmeniui, o Y šalies sandaroje – 3 lygmeniui. Dviejų skirtingų sandarų lygmenims palyginti galima naudoti EKS-MVG, jeigu abiejų šalių NKS yra susietos su EKS-MVG:

15.4 pavyzdys - Metasandary naudojimas nacionalinių sandarų lygmenims konvertuoti

Didžiosios Britanijos bachelor's honours laipsnis priskiriamas 6 Didžiosios Britanijos nacionalinės kvalifikacijų sandaros lygmeniui, kuris susietas su 6 EKS-MVG lygmeniu. Airijos bachelor's honours laipsnis priskiriamas 8 Airijos NKS lygmeniui, kuris taip pat susietas su 6 EKS-MVG lygmeniu. Todėl, jeigu studentų priėmimo specialistui reikėtų vertinti ir lyginti šias dvi kvalifikacijas, naudinga naudoti EKS-MVG, siekiant suprasti atitinkamus lygmenis.

Pagal ankstesnes struktūras įgytų kvalifikacijų vertinimas

3. Kai kvalifikacijos buvo įgytos pagal ankstesnes struktūras ir todėl nėra įtrauktos į dabartinę NKS, turėtumėte žiūrėti kvalifikacijos statusą jos kilmės šalyje. Jeigu kvalifikacijos kilmės šalyje naudojama NKS, reikėtų nustatyti, ar ankstesnės kvalifikacijos yra į ją įtrauktos.

15.5 pavyzdys - Pagal ankstesnes struktūras suteiktos kvalifikacijos

Kaip į kvalifikacijų sandarą įtraukti senas kvalifikacijas (paveldėtas kvalifikacijas) Studentų priėmimo specialistas turėtų patikrinti, ar jos įtrauktos į atitinkamų šalių nacionalines kvalifikacijų sandaras. Jeigu įtrauktos, studentų priėmimo specialistai turėtų laikyti kvalifikacijos lygmenį vienu svarbiausiu galutinio vertinimo parametru. Jeigu kvalifikacijos neįtrauktos, reikėtų nustatyti, ar pateikti kiti oficialūs dokumentai apie šių kvalifikacijų lygmenį, ir vertinimą grįsti šiais dokumentais.

Kai nėra kvalifikacijų sandaros

4. Jeigu subnacionalinės arba nacionalinės kvalifikacijų sandaros nėra, tai jokių būdu negali pakenkti atitinkamoje šalyje suteiktų kvalifikacijų pripažinimui.

15.6 pavyzdys – NKS neturinčių šalių kvalifikacijos

Studentų priėmimo specialistas B šalyje gavo paraišką dėl priėmimo į profesinio pobūdžio verslo studijų bakalauro programos trečiuosius studijų metus remiantis C šalyje suteikta povidurinio mokymo kvalifikacija. B šalis turi NKS, pagal kurią reikiama kvalifikacija priskiriama 5 lygmeniui (associate degree). C šalis neturi NKS, taigi, studentų priėmimo specialistas išanalizavo C šalies pripažinimo informacijos centro suteiktą informaciją apie nacionalinę švietimo sistemą (įskaitant švietimo sistemos diagramą). Paaiškėjo, kad C šalyje įgyta povidurinio mokymo kvalifikacija turi panašius į 5 lygmens associate degree tikslus ir rezultatus (tai trumpojo ciklo programa, parengianti darbui rinkoje ir perkėlimui į trečiuosius bakalauro programos metus). Todėl studentų priėmimo specialistas nusprendė, kad užsienio kvalifikacijos lygmuo atitinka reikalavimus, nors formaliai ir nėra priskirtas tarpiniam aukštojo mokslo lygmeniui.

Šaltiniai ir literatūra

Rekomenduojama stebėti kvalifikacijų sandarų pokyčius, nes jos gana naujos. EKS naujienlaiškis, kuriame pateikiama atnaujinta informacija, kokios NKS buvo susietos su EKS, ir CEDEFOP interneto svetainė – naudingi informacijos šaltiniai. Pirmąjį galima parsisiųsti iš http://ec.europa.eu/eqf/newsletter_en.htm. Informaciją apie kvalifikacijų sandaras visame pasaulyje galima rasti European Training Foundation interneto svetainėje (www.etf.europa.eu).

Nacionalinės kvalifikacijų sandaros

- Australijos kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.aqf.edu.au/;
- Butano kvalifikacijų sandara
Nuoroda:
<http://www.education.gov.bt/documents/10180/39040/Inside+BQF.pdf/653a0952-567e-4032-b918-1fd9bdfe7349?version=1.0>;
- Kanados kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.cicic.ca/706/Qualifications_Frameworks.canada;
- Europos regionas:
 - o NKS, susietos su KS-EAME:
Nuoroda: <http://enic-naric.net/index.aspx?s=n&r=ena&d=qf>;
 - o NKS, susietos su EKS:
Nuoroda: http://ec.europa.eu/eqf/compare/select_en.htm;
- Honkongo kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.hkqf.gov.hk/guie/hkqf.asp;

- Malaizijos kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.mqa.gov.my/mqr/english/ePengenalanMQF.cfm;
- Naujosios Zelandijos kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.nzqa.govt.nz/studying-in-new-zealand/nzqf/;
- Pietų Afrikos NKS
Nuoroda: www.nqf.org.za/;
- Šri Lankos nacionalinė gebėjimų ugdymo reformos kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.adb.org/publications/national-qualifications-framework-skills-training-reform-sri-lanka;
- Tanzanijos nacionalinė kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.idea-phd.net/files/8113/5773/7871/TCU_NQF_Final_Report_March_2010.pdf;
- Tailando nacionalinė aukštojo mokslo kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews8/NQF-HEd.pdf;
- Jungtinių Arabų Emyratų kvalifikacijų sandara
Nuoroda: http://www.caa.ae/caa/%5Cimages%5CQFEmirates_DrBadr.pdf.

Regioninių kvalifikacijų sandarų pavyzdžiai

- Interneto svetainė EKS-portalas (kvalifikacijų sandarų palyginimui), Europos Komisija.
Nuoroda: http://ec.europa.eu/eqf/home_en.htm;
- Ramiojo vandenyno šalių kvalifikacijų sandara
Nuoroda: www.spbea.org.fj/getattachment/Our-Work/Projects/Pacific-Register-for-Qualifications-Standards/2--PQF-booklet-FINAL.pdf.aspx;
- Karibų sandraugos (CARICOM) kvalifikacijų sandara
Nuoroda: <http://www4.accc.ca/xp/index.php/en/programs/int-partnerships/efe-intro/efe-caricom/inst-partnerships>.

V DALIS

-

Specifinių tipų kvalifikacijos

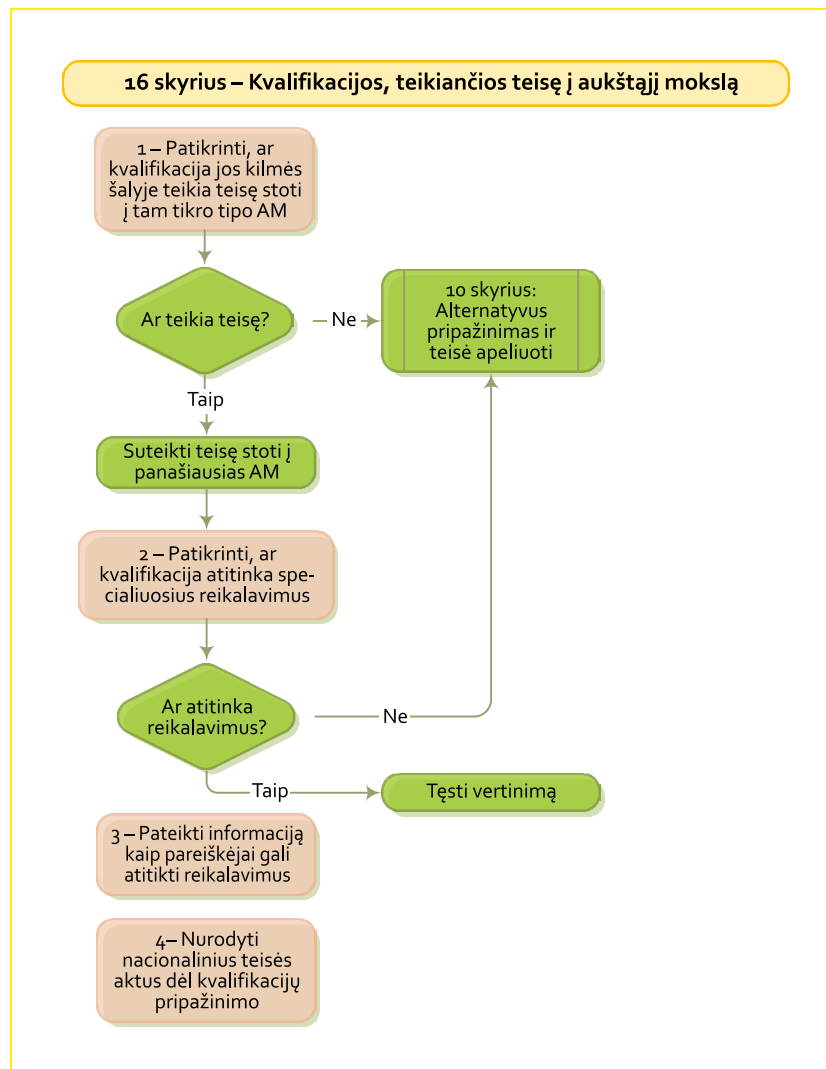
Penktojoje vadovo dalyje pristatomi specifiniai kvalifikacijų tipai, su kuriais galima susidurti pripažinimo procese, pavyzdžiui, jungtiniai laipsniai ir kvalifikacijos, susijusios su lanksčiais mokymosi būdais arba transnacionaliniu švietimu. Tokios kvalifikacijos laikytinos ir traktuotinos „normaliomis kvalifikacijomis“, tačiau vykdant vertinimo procedūrą gali tekti atlikti papildomą tyrimą.

16. Kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą

Santrauka

Šiame skyriuje pateikiama informacija ir rekomendacijos, kaip jūsų institucijos studentų priėmimo procese vertinti kvalifikacijas, teikiančias teisę į aukštąjį mokslą. Reikėtų pradėti nuo Lisabonos pripažinimo konvencijos (LPK) dalies apie kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, pripažinimo.

Struktūrinė schema

Ižanga

Kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą – tai kvalifikacija, kuri suteikia teisę į aukštąjį mokslą šalyje, kurioje ji buvo įgyta.

Yra trys kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, tipai:

1. **Nacionalinės kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą** (šiuose skyriuose vadinamos užsienio kvalifikacijomis, teikiančiomis teisę į aukštąjį mokslą), suteikiamos įgijus vidurinį išsilavinimą atitinkamoje šalyje.
2. **Tarptautinės kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą** suteikiamos baigus vidurinio ugdymo programas, kurios skiriasi nuo nacionalinėms švietimo sistemoms priklausančių programų. Pagal Rekomendacijose dėl tarptautinių kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, pateiktą apibrėžtį tarptautinės kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą, suteikia bendrą teisę į aukštąjį mokslą ir jas administruoja viena arba daugiau nacionalinėms švietimo sistemoms nepriklausančių institucijų. Tarptautinių kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, pavyzdžiai yra International Baccalaureate ir European Baccalaureate.
3. **Kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą** kurios yra kitos nei vidurinis ugdymas nacionalinės švietimo sistemos dalies (pavyzdžiui, profesinio arba techninio mokymo) jungiamoji grandis arba mechanizmas, palengvinantis prieigą prie aukštojo mokslo tam tikroms tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, pabėgėliams arba besimokantiems suaugusiems.

Švietimo sistemų įvairovė visame pasaulyje atspindi reikalavimuose teisei į aukštąjį mokslą suteikimo. Jie taikomi reikalaujami ankstesnio mokymosi trukmei ir įvairioms vidurinio išsilavinimo kvalifikacijoms.

Priėmimui į aukštąjį mokslą, daugelyje šalių reikalaujama 12 mokymosi metų, bet kitose gali būti reikalaujama 11 arba 13 metų. Kai kurios šalys pagrįdę turi įprastines vidurinio išsilavinimo kvalifikacijas, o kitose gali būti suteikiamos labai įvairios profesinės vidurinio išsilavinimo kvalifikacijos ir (arba) vidurinio išsilavinimo kvalifikacijos, kurios apima profesinius ir bendruosius dalykus. Daugelyje šalių reikalaujama laikyti valstybinius stojamuosius egzaminus. Kitos švietimo įstaigos gali pačios organizuoti stojamuosius egzaminus arba stojamųjų egzaminų nebūna.

Vertinant, ar užsienio kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą, teikia teisę į studijas tam tikroje jūsų institucijos studijų programoje, iš pradžių būtų gerai pasižiūrėti, į kokių tipų programas ir aukštąsias mokyklas teisę į aukštąjį mokslą teikianti kvalifikacija, suteikia teisę jos kilmės šalyje.

Be to, svarbu patiems susipažinti su jūsų šalies teisės aktais, reglamentuojančiais studentų priėmimą į aukštąsias mokyklas, ir ar nacionalinės įgaliotos institucijos pateikia informaciją ir rekomendacijas dėl užsienio kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, turėtojų priėmimą. Kai kuriose šalyse nacionalinės pripažinimo įgaliotos institucijos yra aukštosioms mokykloms parengusios bendro pobūdžio užsienio ir tarptautinių vidurinio išsilavinimo kvalifikacijų (angl. upper secondary qualifications) vertinimus arba reikalaujama, kad pareiškėjų vidurinio išsilavinimo kvalifikaciją būtų įvertinusios nacionalinės pripažinimo įgaliotos institucijos.

Rekomendacijos

1. Patikrinkite, ar teisę į aukštąjį mokslą teikianti kvalifikacija teikia teisę tik į tam tikras aukštąsias mokyklas arba studijų programas jos kilmės šalyje.

Jeigu užsienio kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą, suteikia teisę į studijas tik tam tikrose institucijose arba konkrečiose programose kvalifikacijos kilmės šalyje, reikėtų suteikti teisę studijuoti lygiavertėse institucijose arba programose jūsų šalyje, nebent galite įrodyti, kad yra esminis skirtumas (žr. 9 skyrių „Esminiai ir neesminiai skirtumai“).

16.1 pavyzdys –Teisė į specifines institucijas ir programas

Šalys X ir Y turi diferencijuotas vidurinio mokslo sistemas su skirtingą mokymosi trukmę liudijančiomis baigtinėmis kvalifikacijomis ir egzaminais. Kai kurie iš jų teikia teisę į povidurinį mokymą ar studijas bendrąja prasme, kiti – į povidurinį techninį mokymą, o kai kurie – tik į profesinį rengimą. Šios šalys taip pat turi skirtingus aukštųjų mokyklų ir kitų povidurinių mokyklų tipus, paremtus vidurinio mokslo diferencijavimu. Kai tokių sistemų absolventai stoja į šalių, kuriose sistemos yra nediferencijuotos, programas, gali kilti klausimas kurgi priimti tokius studentus. Toks pat klausimas iškyla ir priešingu atveju, kai nediferencijuotų sistemų absolventai nori stoti į povidurinio mokymo programas šalyje, turinčioje diferencijuotą povidurinio mokymo sistemą.

Aukštosios mokyklos turėtų žinoti tokius švietimo sistemų skirtumus ir suformuoti nuostatas ar praktiką, padedančią joms užtikrinti kitokios struktūros sistemų absolventų kvalifikacijų teisingą pripažinimą. Jei pareiškėjui negali būti suteikta bendra teisė į studijas, jis bent turėtų būti laikomas tinkamu priėmimui su sąlyga ar priėmimui į jūsų sistemos programą, panašiausią į tą, į kurią galėtų stoti kilmės šalyje.

2. Patikrinkite, ar kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą, atitinka specialiuosius reikalavimus.

Jeigu jūsų institucijos studijų programoje keliami specialieji reikalavimai teisei į aukštąjį mokslą, reikėtų patikrinti, ar pareiškėjas juos atitinka. Priklausomai nuo to, kaip Jūsų institucijoje organizuojamas studentų priėmimo procesas, tam gali prireikti akademinio personalo pagalbos. Jeigu pareiškėjas neatitinka kai kurių esminių specialiųjų reikalavimų, galite pranešti, kad nustatėte esminių skirtumų (žr. 9 skyrių „Esminiai ir neesminiai skirtumai“).

16.2 pavyzdys – Specialieji priėmimo reikalavimai

Studentų priėmimui į chemijos bakalauro studijų programą C šalyje reikalaujama, kad C šalyje pareiškėjai būtų išlaikę matematikos, fizikos ir chemijos dalykų brandos egzaminus. Studentų priėmimo procedūroje turėtų būti nustatyta, kokie reikalavimai šioms dalykams keliama užsienio studentams. Ugdymo turinio reikalavimai neturėtų būti per griežti ir turėtų būti pripažįstama, kad tarp švietimo sistemų yra neesminių skirtumų.

Jeigu pareiškėjai nėra išlaikę vieno arba kelių šių dalykų egzaminų, jie gali būti nukreipiami į įstaigas, siūlančias kursą, kurį baigus bus įvykdyti priėmimo į chemijos studijų programą reikalavimai.

3. Nurodykite, kaip pareiškėjui atitikti bendruosius ir specialiuosius priėmimo į jūsų aukštosios mokyklos studijų programą reikalavimus.

Reikėtų, kad informacija apie bendruosius ir specialiuosius priėmimo į konkrečią studijų programą reikalavimus būtų lengvai prieinama visiems pareiškėjams. Taip pat reikėtų nurodyti, kaip pareiškėjai gali atitikti bendruosius ir specialiuosius reikalavimus. Jeigu nacionalinė įgaliota institucija yra nurodžiusi minimalius priėmimo į aukštąją mokyklą Jūsų šalyje reikalavimus, reikėtų pateikti į juos nuorodą. Jeigu ne, reikėtų įtraukti jūsų institucijos bendruosius ir specialiuosius reikalavimus į informaciją, kurią teikiate potencialiems studentams. Nepamirškite informuoti potencialių pareiškėjų, ar jūsų institucijoje reikalaujama baigti papildomas studijas, jeigu manote, kad tam tikroje šalyje įgytos kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą, lygmuo nėra panašus į jūsų šalies kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą, lygmenį.

16.3 pavyzdys - Skelbkite priėmimo į studijų programą reikalavimus

Švedijos Universitets- og Högskolerådet paskelbė atrinktų šalių kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, sąrašą, kuriame pateikiama informacija apie bendruosius priėmimo į Švedijos aukštąsias mokyklas reikalavimus. Be to, sąraše pateikiama informacija apie tai, kaip pareiškėjas gali atitikti specialųjį atskiros dalyko lygmeniui keliamą reikalavimą, kad jis atitiktų atitinkamo dalyko lygmenį Švedijos bendrojo vidurinio ugdymo sistemoje.

4. Pateikite nuorodas į nacionalinius teisės aktus

Jeigu jūsų šalyje galioja teisės aktai, reglamentuojantys pareiškėjų, turinčių kitose šalyse įgytą kvalifikaciją, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, priėmimą, reikėtų pateikti nuorodą į šiuos teisės aktus. Jeigu šalies teisės aktuose sudaroma galimybė apskųsti aukštosios mokyklos sprendimą dėl priėmimo, taip pat reikėtų apie tai pateikti informaciją.

16.4 pavyzdys - Nacionaliniai teisės aktai dėl užsienio kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą

Daug šalių yra sudariusios dvišalius susitarimus su kitomis šalimis dėl kvalifikacijų pripažinimo. Tokie susitarimai gali apimti taisykles, kaip pripažinti konkrečias kitos šalies kvalifikacijas, įskaitant kvalifikacijas, teikiančias teisę į aukštąjį mokslą. Tokia informacija yra labai aktuali pareiškėjams bei jūsų studentų priėmimo specialistams ir ji turėtų būti aiškiai paskelbta jūsų institucijos interneto svetainėje.

Šaltiniai ir literatūra

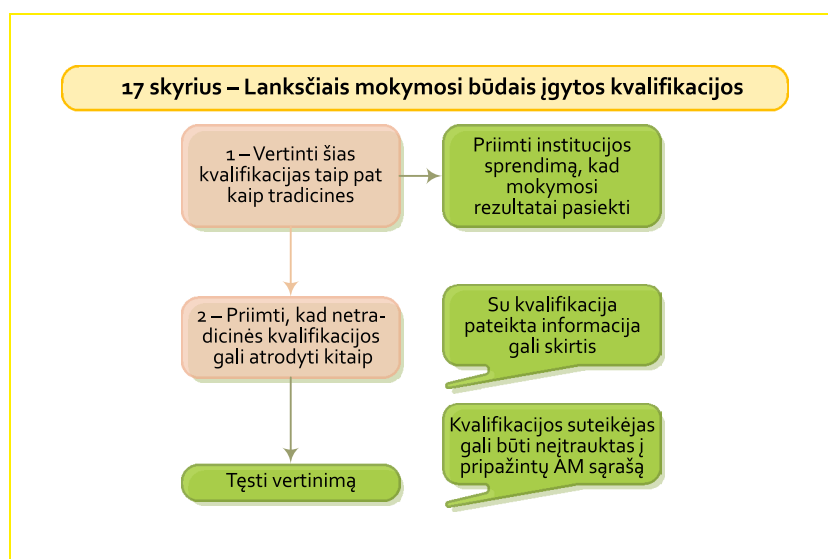
- Nuffic šalių moduliai
Nuoroda: www.nuffic.nl/en/diploma-recognition/country-modules;
- Eurypedia, Europos nacionalinių švietimo sistemų enciklopedija
Nuoroda: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php?title=Home>.

17. Lanksčiais mokymosi būdais įgytos kvalifikacijos

Santrauka

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie lanksčius mokymosi būdus ir rekomendacijos, kaip vertinti ne tradiciniu mokymosi būdu įgytas kvalifikacijas.

Struktūrinė schema

Įžanga

Kadangi mokymosi visą gyvenimą sąvoka tampa vis svarbesnė (pavyzdžiui, EKS-MVG), vis dažniau kvalifikacijos bus įgyjamos lanksčiu būdu. Lankstus mokymosi būdas reiškia bet kokią situaciją, kurioje absolventas įgijo kvalifikaciją kitu, o ne standartiniu mokymosi būdu, kurį naudoja eilinis studentas.

Lanksčių mokymosi būdų pavyzdžiai:

- kai teisė į aukštąjį mokslą ir priėmimas į ją nėra pagrįsti standartinėmis stojimui reikalaujamomis kvalifikacijomis (pavyzdžiui, vidurinės mokyklos baigimo kvalifikacija);
- kai dalis programos pagrįsta anksčiau įgyta kvalifikacija arba dalinėmis studijomis;
- kai dalis programos ar visa programa yra pagrįsta neformaliu mokymusi arba savišvieta;
- kai programa arba dalis programos buvo baigta nuotolinio ir e-mokymosi būdais.

Lankstūs mokymosi būdai dažniausiai grindžiami ankstesnio mokymosi pripažinimo metodika.

Naudinga terminija

ECTS vartotojo vadove apibrėžiamos šios sąvokos:

Formalus mokymasis

Dažniausiai švietimo arba mokymo įstaigose teikiamas sustruktūrintas (studijų tikslų, mokymosi laiko arba mokymosi paramos atžvilgiu) mokymas, kurį baigus įgyjama kvalifikacija. Žvelgiant iš besimokančiojo pozicijų, formalus mokymasis yra valingas.

Savišvieta

Mokymasis, vykstantis kasdienėje veikloje dirbant, bendraujant su šeima arba leidžiant laisvalaikį. Jis nesustruktūrintas (studijų tikslų, mokymosi laiko arba mokymosi paramos atžvilgiu) ir dažniausiai nesuteikia galimybės gauti kvalifikaciją. Savišvieta gali būti valinga, tačiau dažniausiai ji yra nevalinga (arba atsitiktinė).

Neformalus mokymasis

Mokymasis, kurio nesiūlo švietimo arba mokymo įstaigos ir kuris nesuteikia galimybės gauti kvalifikaciją. Nežiūrint to, jis yra sustruktūrintas (studijų tikslų, mokymosi laiko arba mokymosi paramos atžvilgiu). Žvelgiant iš besimokančiojo pozicijų neformalus mokymasis yra valingas.

Neformalaus mokymosi ir savišvietos pripažinimas

Procesas, per kurį mokykla patvirtina, kad mokymosi rezultatai pasiekti ir įvertinti kitame kontekste (per neformalų mokymąsi arba savišvietą) atitinka (kai kuriuos arba visus) tam tikros programos, jos komponento arba kvalifikacijos reikalavimus.

Ankstesnio mokymosi pripažinimas

Ankstesnio mokymosi pripažinimas (AMP) reiškia procesą, kurį naudoja kompetentinga įgaliota institucija arba švietimo įstaiga vertindama žinias, gebėjimus ir kompetencijas, kuriuos asmuo įgijo:

- mokydamasis neformaliai arba savišvietos būdu;
- mokydamasis, bet neįgydamas kvalifikacijos;
- mokydamasis iš profesinės patirties;
- studijuodamas pripažintoje mokykloje, bet jos nebaigęs.

Plataus spektro terminologija yra susijusi su identifikavimo procesu, ankstesnio mokymosi ir pasiekimų įvertinimu ir formaliu pripažinimu (pavyzdžiui, ankstesnio mokymosi akreditavimas (AMA), validation des acquis de l'expérience ir patyrimu pagrįsto ankstesnio mokymosi akreditavimas (PPAMA). Šiame vadove vartojame sąvoką AMP, kuri apima visus skirtingus terminus.

Ankstesnio mokymosi padarinys gali būti mokymosi rezultatai, panašūs į tuos, kurie pasiekti tradicinio mokymosi būdu. Tokio mokymosi pripažinimas yra svarbus, siekiant palengvinti priėmimą į tolesnes studijas arba kreditų perkėlimą, nes netradiciškai besimokantiejiems turėtų būti taikomi tie patys skaidrumo, mobilumo ir teisingo pripažinimo principai kaip ir tiems, kurie turi formalias kvalifikacijas.

Rekomendacijos

Vertinant kvalifikacijas, kurios buvo iš dalies arba visiškai įgytos lanksčiais mokymosi būdais, reikėtų:

1. Šias kvalifikacijas vertinti taip pat kaip panašią tradiciniu būdu įgytą kvalifikaciją.
Priimkite tai, kad lanksčiu mokymosi būdu įgytos kvalifikacijos suteikėjas nustatė, jog absolventas pasiekė kvalifikacijos mokymosi rezultatus.
Tinkama kokybės užtikrinimo sistema garantuoja, kad nustatyta (minimali) programos ir (arba) mokyklos kokybė atitinka standartus, nepaisant to, kad studentas mokėsi lanksčiu mokymosi būdu.

17.1 pavyzdys - AMP pagrindu įgytų kvalifikacijų vertinimas

X šalyje pareiškėjas pateikė paraišką pripažinti Prancūzijoje įgytą kvalifikaciją Brevet de Technicien Supérieur (BTS). Kvalifikacija iš esmės buvo suteikta remiantis kompetentingų Prancūzijos valdžios institucijų atliktu AMP. X šalies kompetentinga įgaliota institucija turėtų kvalifikaciją pripažinti pagal lygiai tokius pat standartus, kurie būtų taikomi, jeigu kvalifikacija būtų įgyta griežtai pagal Prancūzijos formalaus švietimo sistemą.

2. Priimkite tai, kad ankstesnio mokymosi pripažinimo (AMP) būdu įgytos kvalifikacijos gali atrodyti kitokios, negu tradiciškai įgytos kvalifikacijos, ypač informacija apie kvalifikaciją (pvz., apimtį, kreditus, programos turinį).
Žinokite, kad kompetentinga AMP institucija gali būti neįtraukta į įprastus aukštųjų mokyklų sąrašus. Jeigu negalite šios informacijos rasti, susisiekite su ENIC ir NARIC arba nacionaliniu pripažinimo informacijos centru šalyje, kurioje veikia institucija.

17.2 pavyzdys - Kitaip atrodančios AMP kvalifikacijos pripažinimas

Pareiškėjas pateikė pripažintą kvalifikaciją, kuri buvo suteikta remiantis tik AMP pagrindu. Prie kvalifikacijos neprisidėjo studijų išrašas ir ji neapibrėžta tradicinėmis apimties ir programos turinio sąvokomis, į kuriuos atsižvelgiate priimdami sprendimus. Nepaisant to, turėtumėte pasitikėti, kad kvalifikacija buvo suteikta po to, kai jos turėtojas įgijo šiai kvalifikacijai reikiamas kompetencijas. Savo vertinimą turėtumėte grįsti turima informacija apie šio lygmens ir (arba) tipo kvalifikacijos bendruosius ir specialiuosius mokymosi rezultatus.

Šaltiniai ir literatūra

Toliau pateikti informaciniai įrankiai gali būti naudingi šiame procese:

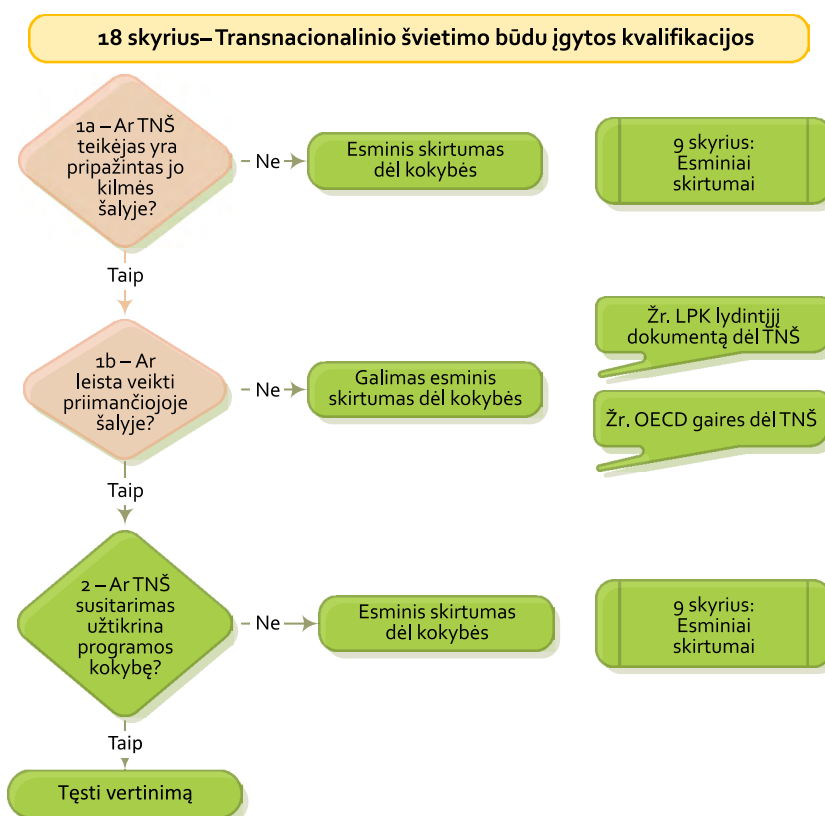
- DP, kuriame, prireikus, turėtų būti pateikiama informacija apie lanksčius mokymosi būdus aukštajame moksle (Žr. 14 skyrių „Diplomo priedėlis (ir kiti informaciniai įrankiai“).
- Bolonijos procese dalyvaujančių šalių patvirtinimo ataskaitos, kuriose pateikiama informacija apie lanksčius mokymosi būdus ir mokymosi rezultatus aukštojo mokslo sistemose. Patvirtinimo ataskaitos skelbiamos šioje interneto svetainėje: www.enic-naric.net/index.aspx?s=n&r=ena&d=qf;
- Rekomendacijos ir mobilumo dokumentai, tokie kaip Europaso mobilumo priedėlis, kuriame išsamiai nurodomi, pavyzdžiui, mokymosi rezultatai, pasiekti per mokymosi užsienyje laikotarpį;
- Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandara (EKS-MVG) taikoma visiems švietimo tipams ir skatina neformalaus mokymosi ir savišvietos pripažinimą tinkamais. Netradicinio mokymosi rezultatus galima palyginti su EKS-MVG nurodytų aštuonių lygmenų mokymosi rezultatų aprašais.

18. Transnacionalinio švietimo kvalifikacijos

Santrauka

Transnacionalinis švietimas (TNŠ) arba sienas peržengiantis švietimas. Jis pastaraisiais metais įspūdingai augo dėl technologijų pažangos ir didesnio švietimo teikėjų mobilumo globalizuotoje ekonomikoje. Pagrindinė problema priimant sprendimą, ar pripažinti transnacionalinio švietimo kvalifikaciją, ar ne – patikrinti jos statusą ne vienoje, o dviejose arba net daugiau šalių.

Struktūrinė schema

Įžanga

Transnacionalinis švietimas (dar vadinamas „sienas peržengiančiu švietimu“) yra gana naujas reiškinys aukštajame moksle. Jis reiškia aukštojo mokslo studijų programų (įskaitant nuotolines studijas) vykdymą taip, kad besimokantieji yra kitoje šalyje, nei kvalifikacijos suteikėjas. Jis skiriasi nuo transnacionalinių jungtinių laipsnių studijų programų (žr. 19 skyrių

„Jungtinių programų kvalifikacijos“), kuriose laipsnis bendrai suteikiamas ir studijos vykdomos institucijose, veikiančiose daugiau kaip vienoje šalyje.

Daugeliu atvejų sunku nustatyti kvalifikacijos suteikėjo „kilmės šalį“ ir įgaliotą instituciją, atsakingą už jo ir (arba) jo programų pripažinimą ir (arba) akreditavimą.

Transnacionalinės švietimo programos parengiamos sudarant transnacionalinius susitarimus, kurių yra du tipai:

1. **Bendradarbiavimo susitarimai**, pagal kuriuos kvalifikaciją teikiančios institucijos studijų programas vykdo kita institucija-partnerė (pavyzdžiui, mokykla iš X šalies leidžia institucijai iš Y šalies vykdyti savo programą ir kvalifikaciją suteikia X šalyje veikianti institucija);
2. **Nebendradarbiavimo susitarimai**, pagal kuriuos studijų programas peržengiant sienas tiesiogiai vykdo kvalifikaciją teikianti institucija (pavyzdžiui, universitetas iš X šalies turi filialą Y šalyje, kur vykdoma programa, o kvalifikacija suteikiama X šalyje).

Rekomendacijos

Kaip paaiškinta 3 skyriuje („Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“), kai kurių specifinių kvalifikacijų tipų atveju gali prireikti išsamesnio tyrimo, siekiant nustatyti, ar jos yra tinkamai akredituotos arba pripažintos. Vertinant transnacionalinio švietimo kvalifikacijas, rekomenduojama:

1. Patikrinti institucijos, atsakingos už transnacionalinio švietimo programos vykdymą, statusą.
 - a. Patikrinti, ar jis pripažintas arba akredituotas savo šalyje.
 - b. Jei pritaikoma, patikrinti, ar jis yra gavęs leidimą (iš kilmės šalies ir priimančiosios šalies įgaliotų institucijų) vykdyti veiklą priimančiojoje šalyje.Daugiau informacijos apie principus, kurių turėtų laikytis transnacionalinio švietimo teikėjai, pateikiama:
 - a) Transnacionalinio švietimo teikimo gerosios praktikos kodekse (LPK lydinčias dokumentas);
 - b) OECD gairėse dėl kokybiško sienas peržengiančio aukštojo mokslo teikimo.

18.1 pavyzdys – Sukčiaujantys teikėjai

Transnacionalinis švietimas dažniausiai laikomas naudinga nacionalinės švietimo sistemos priedu, ypač tose šalyse, kuriose aukštosios mokyklos nepakankamai pajėgios priimti nacionalinius studentus. Tačiau, dėl skaidrumo ir aiškių tokių susitarimų reglamentuojančių teisės aktų stokos sukčiaujantys švietimo teikėjai gali mėginti apeiti aukštojo mokslo kokybės taisykles.

Dėl to gali tekti atlikti papildomą transnacionalinio susitarimo teisėtumo patikrinimą, ypač, kai nėra informacijos apie transnacionalinio švietimo programos akreditavimo statusą. Tokiais atvejais tai, kad teikėjas yra pripažinta aukštoji mokykla jo kilmės šalyje, ne visada užtikrina kitoje šalyje vykdomos programos kokybę.

2. Patikrinti, ar programos kokybę užtikrinta susijusių institucijų transnacionaliniu susitarimu.

Reikėtų patikrinti, ar transnacionalinio švietimo programa akredituota teikėjo kilmės šalyje arba pripažinta ar akredituota priimančiojoje šalyje. Dažniausiai pakanka vieno iš šių variantų.

18.2 pavyzdys – Transnacionalinio švietimo kvalifikacijos patikrinimas

Studentų priėmimo specialistas tikrina kvalifikaciją, kurią suteikė A šalyje pripažintos institucijos filialas B šalyje. Filialas neturi oficialaus pripažintos aukštosios mokyklos statuso B šalyje. Studentų priėmimo specialistas nustatė, kad filialo programos yra akredituotos A šalyje (kurioje veikia programų akreditavimo sistema).

Studentų priėmimo specialistas daro išvadą, kad turima pakankamai įrodymų apie programos kokybę ir tęsia kvalifikacijos vertinimą.

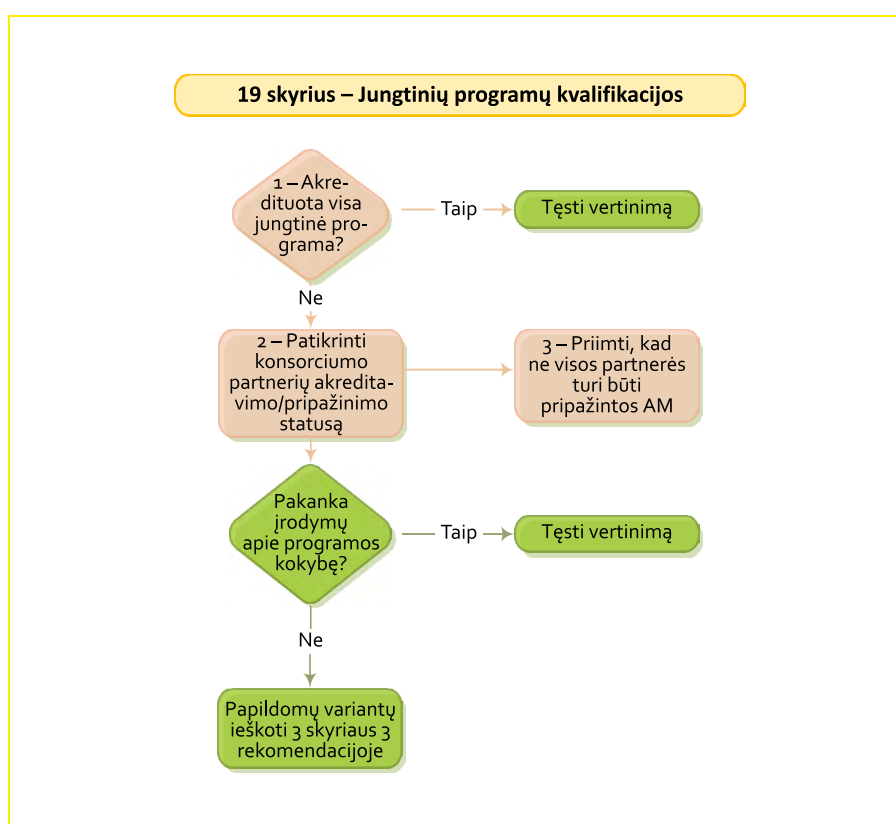
Jeigu teikėjas ir (arba) programa neatitinka aukščiau pateiktų dviejų rekomendacijų reikalavimų, nėra pakankamai įrodymų apie transnacionalinio švietimo programos kokybę. Žr. 3 skyriaus („Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“) 3 rekomendaciją dėl turimų pasirinkčių tęsti pripažinimo procesą.

19. Jungtinių programų kvalifikacijos

Santrauka

Siekiant pripažinti jungtinių programų kvalifikacijas, paprastai reikia nuodugniai patikrinti programos ir susijusių institucijų statusą. Kita vertus, vertinant rekomenduojama šiek tiek lankstumo, nes daugelyje šalių nacionaliniai teisės aktai, reglamentuojantys tinkamą jungtinių kvalifikacijų teikimą, gali būti pasenę. Šiame skyriuje pateikiami patarimai, kaip atlikti tokių kvalifikacijų vertinimą.

Struktūrinė schema

Ižanga

Jungtinė programa – tai programa, kurią bendrai siūlo kelios aukštosios mokyklos. Ji nebūtinai suteikia jungtinį laipsnį. Tai tik vienas iš galimų variantų. Baigusią jungtinę programą absolventui gali būti suteikiama: viena nacionalinė kvalifikacija, dvi arba daugiau kvalifikacijų ir (arba) jungtinė kvalifikacija.

Jungtinės programos kvalifikacija (-os) skiriasi nuo užsienio nacionalinių kvalifikacijų, nes jos laikomos arba kvalifikacijomis, priklausančiomis daugiau kaip vienai nacionalinei sistemai,

arba nevisiškai priklausančios kuriai nors vienai nacionalinei sistemai. Taigi, vertinant šias kvalifikacijas gali tecti atsižvelgti į kai kuriuos papildomus vertinimo elementus.

Situaciją komplikuoja tai, kad (tarptautinių) jungtinių programų vykdymą ir jungtinių kvalifikacijų suteikimą gali apsunkinti konsorciūmo partnerių nacionaliniai teisės aktai. Atitinkamų teisės aktų gali tiesiog nebūti arba jie gali apsunkinti tinkamą programų vykdymą. Taip pat gali būti, kad skirtingų šalių nacionaliniai teisės aktai prieštarauja kai kuriems jungtinės programos aspektams. Siekdamos šią problemą spręsti, kokybės užtikrinimo agentūros laikosi požiūrio, kad jeigu jungtinę programą yra akreditavusi viena patikima organizacija, tai turėtų būti pakankamas jos kokybės įrodymas.

Jeigu akreditavimo statusas neaiškus, įrodymų apie jungtinės programos kokybę reikėtų ieškoti tikrinant konsorciūmo partnerių ir jų programų statusą.

Rekomendacijos

Kaip paaiškinta 3 skyriuje („Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“), tam tikrų specifinių kvalifikacijų tipų atveju gali prireikti išsamesnio tyrimo, siekiant nustatyti, ar jos yra tinkamai akredituotos arba pripažintos. Vertinant jungtinių programų kvalifikacijas, rekomenduojama:

1. Patikrinti, ar patikima (nacionalinė) akreditavimo institucija yra akreditavusi visą jungtinę programą, įprastai šalyje, kurioje veikia vienas iš konsorciūmo partnerių.

Tokiu atveju turėsite pakankamai įrodymų dėl bendros programos kokybės ir tolesnis konsorciūmo partnerių statuso tikrinimas neturėtų būti reikalingas.

19.1 pavyzdys – Akredituota jungtinė programa

Pareiškėjas pateikė Europos studijų magistro laipsnį, kurį suteikė septynių aukštųjų mokyklų konsorciūmas, patvirtinantį dokumentą. Diplomo priedėlyje (žr. 14 skyrių „Diplomo priedėlis (ir kiti informaciniai įrankiai“) paaiškinama, kad jungtinę programą yra akreditavusi vienos iš konsorciūmo šalių nacionalinė akreditavimo institucija. Studentų priėmimo specialistas patikrino jungtinės studijų programos akreditavimo statusą ir tęsė kvalifikacijos vertinimą netikrindamas visų septynių konsorciūmo narių statuso.

2. Kai programa akredituota ne visiškai, patikrinkite konsorciūmo partnerių akreditavimo arba pripažinimo statusą arba (šalyse, kuriose veikia programų akreditavimo sistema) programos dalių akreditavimo statusą, siekdami gauti pakankamai įrodymų apie jos kokybę.

Šią užduotį atlikti gana sunku ir tai gali užimti daug laiko, jeigu vertinama jungtinė programa, kurią vykdo keliolikos institucijų konsorciūmas. Daugelyje švietimo sistemų gali būti itin sunku patikrinti dalies programos, kurią vykdo viena konsorciūmo institucija, akreditavimo statusą. Todėl rekomenduojama laikytis lankstaus požiūrio šiuo jungtinės kvalifikacijos nagrinėjimo aspektu. Nebūtina tikrinti kiekvienos programos akreditavimo detalės, jeigu yra pakankamai įrodymų apie bendrą kokybę.

19.2 pavyzdys - Konsorciumo partnerių akreditavimo arba pripažinimo statuso tikrinimas

Pareiškėjas pateikė neurolingvistikos magistro laipsnį, kurį suteikė penkių aukštųjų mokyklų konsorciumas, patvirtinantis dokumentą. Nacionalinė akreditavimo institucija nėra akreditavusi visos jungtinės programos. Studentų priėmimo specialistas pradėjo tikrinti konsorciumo akreditavimo arba pripažinimo statusą ir nustatė, kad dvi mokyklos partnerės jų nacionalinėse sistemose yra pripažintos aukštosios mokyklos, o trys kitos mokyklos nacionalinėje sistemoje vykdo veiklą, pagrįstą programos akreditavimu. Studentų priėmimo specialistas nerado jokios informacijos apie šių trijų mokyklų vykdomų jungtinės programos dalių akreditavimo statusą, tačiau visos jos turi akredituotą nacionalinę programą neurolingvistikos srityje.

Studentų priėmimo specialistas padarė išvadą, kad yra pakankamai įrodymų apie programos kokybę ir tęsė kvalifikacijos vertinimą.

3. Priimkite tai, kad tarp konsorciumo, vykdančio jungtines programas, narių gali būti institucijos, kurios nėra pripažintos aukštosios mokyklos, jeigu konsorciumo pripažintos mokyklos prisiima atsakomybę už jungtinės programos kokybę.

Tam tikra prasme jungtinių programų vykdymas yra eksperimentinis (ypač Europos aukštojo mokslo erdvėje) sukurti naujas studijų programų formas. Todėl tarp konsorciumo narių gali būti partnerių, kurios nėra formaliai pripažintos aukštosios mokyklos, pavyzdžiui, tyrimų institucijos arba komercinės organizacijos, turinčios specialių žinių arba gebėjimų, kurie yra tinkami jungtinei programai.

19.3 pavyzdys – Konsorciumas, kuriam priklauso nepripažinta partnerė

Pareiškėjas pateikė dokumentą, patvirtinantį tarptautinės rinkodaros magistro laipsnį, kurį suteikė dviejų aukštųjų mokyklų ir didelės tarptautinės rinkodaros kompanijos konsorciumas. Nacionalinė akreditavimo institucija nėra akreditavusi visos jungtinės programos. Studentų priėmimo specialistas patikrino konsorciumo akreditavimo arba pripažinimo statusą ir nustatė, kad dvi aukštosios mokyklos yra pripažintos savo nacionalinėse sistemose ir siūlo įvairias nacionalines verslo studijų, rinkodaros ir komunikacijos magistro studijų programas. Tarptautinė rinkodaros kompanija nėra pripažinta aukštoji mokykla ir nevykdo akredituotų studijų programų.

Jungtinė studijų programa organizuojama taip, kad dvi aukštosios mokyklos yra aiškiai atsakingos už programos nuoseklumą ir visus egzaminus, o tarptautinė rinkodaros kompanija suteikia praktinius mokymus apie specifinius verslo atvejus ir prižiūri studentų praktikas.

Studentų priėmimo specialistas daro išvadą, kad turima pakankamai įrodymų apie programos kokybę, ir tęsia kvalifikacijos vertinimą.

Jeigu jungtinė studijų programa ir konsorciumas neatitinka aukščiau pateiktų rekomendacijų reikalavimų, neturite pakankamai įrodymų apie jos kokybę. Žr. 3 skyriaus („Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“) 3 rekomendaciją apie turimas pasirinktis tęsti pripažinimo procesą.

Informaciniai įrankiai

Daugiau informacijos apie jungtinę programą ir jos suteikiamą kvalifikaciją (jungtinį laipsnį) turėtų būti pateikta jungtinio laipsnio diplomo priedėlyje. Specifinę informaciją apie jungtinę studijų programą taip pat galima rasti šiuose šaltiniuose:

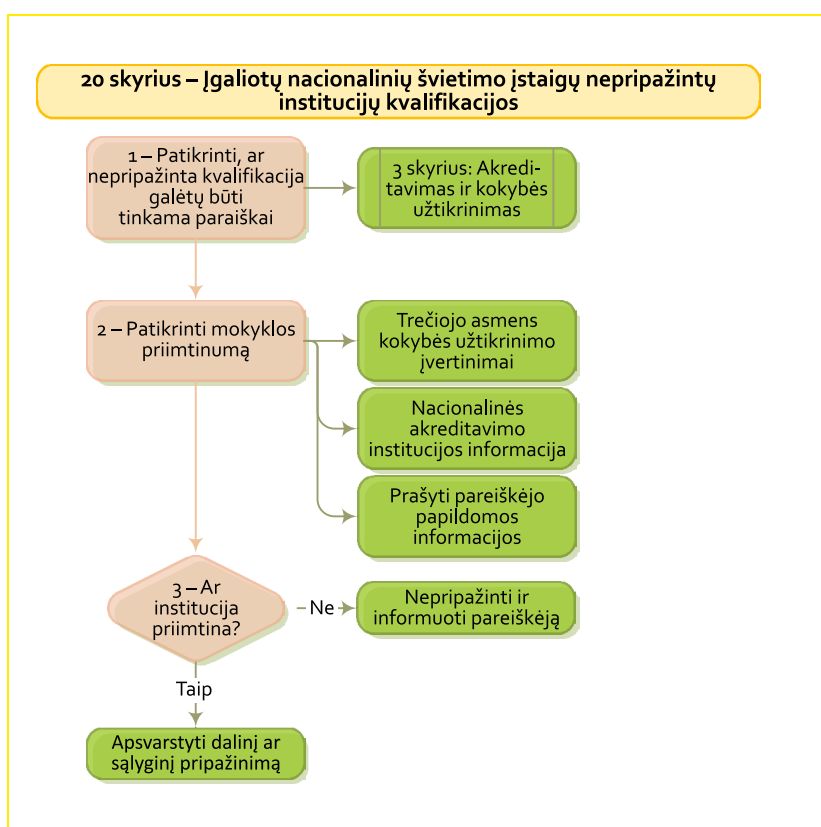
- oficialioje aukštųjų mokyklų, vykdančių jungtinę studijų programą, interneto svetainėje;
- susitarimuose tarp institucijų, sudariusių jungtinę studijų programą;
- JOQAR projekto interneto svetainėje.

20. Įgaliotų nacionalinių švietimo įstaigų nepripažintų institucijų kvalifikacijos

Santrauka

Šiame skyriuje aprašoma, kaip vertinti kvalifikacijas, suteiktas institucijų, kurios nėra formaliai pripažintos jų nacionalinėje aukštojo mokslo sistemoje, bet kurios gali būti laikomos priimtinais studijų programų teikėjomis, į ką galima atsižvelgti jas vertinant.

Struktūrinė schema

Įžanga

Kvalifikacijos suteikėjo statusas (žr. 3 skyrių „Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas“) – svarbus elementas, į kurį reikėtų atsižvelgti:

- kai institucija savo nacionalinėje sistemoje yra pripažinta: kvalifikaciją galima vertinti ir pripažinti pagal Lisabonos pripažinimo konvenciją (LPK).

- kai institucija savo nacionalinėje sistemoje nėra formaliai pripažinta arba įgaliotų švietimo institucijų įtraukta į jos nacionalinę sistemą: patikrinkite, ar kokia nors kita įgaliota institucija yra ją patvirtinusi arba, ar yra kitų aplinkybių, kurios gali pateisinti kvalifikacijų vertinimą.

Nepripažintos, tačiau priimtinos mokyklos gali būti skirstomos į atskiras grupes, įskaitant šias:

1. Mokyklos, kurios yra už pripažinimo ribų arba kurios nusprendžia nesiekti pripažinimo

Šiai grupei priskiriamos priimtinos mokyklos, kurių programas ir kvalifikacijas gali formaliai pripažinti valstybinės institucijos, kitos aukštosios mokyklos ir darbdaviai, tačiau kurios nepatenka į švietimo institucijų kompetencijos sritį dėl teisės nuostatų arba jurisdikcijos, o ne kokybės⁴ ;

2. Standartų neatitinkantys pavidurinio švietimo teikėjai

Šiai grupei priskiriamos institucijos, kurios patenka į švietimo institucijų kompetencijos sritį ir vykdo realias studijų programas, tačiau dėl įvairių priežasčių neatitinka akreditavimo arba pripažinimo kriterijų. Šių mokyklų negalima laikyti visiškai pripažintomis, tačiau tam tikromis aplinkybėmis aukštosios mokyklos ir ENIC ir NARIC centrai gali iš dalies vertinti jų suteiktas kvalifikacijas arba pateikti rekomendacijas absolventams, kaip atitikti įprastinius pripažinimo standartus.

Pažymėtina, kad skirtingose šalyse gali būti taikomos skirtingos nacionalinės kokybės užtikrinimo ir pripažinimo procedūros, dėl to tam tikri institucijų arba programų tipai gali būti nepripažįstami. Net kai dėl priimtimumo skirtumų visiškai pripažinimas nėra galimas, gali būti įmanoma suteikti tam tikros formos pripažinimą arba pateikti naudingas pastabas ir rekomendacijas tokias kvalifikacijas turintiems pareiškėjams ir suinteresuotoms šalims.

Rekomendacijos

1. Rekomenduojama patikrinti, ar institucija gali būti laikoma priimtina švietimo teikėja, net jeigu ji nėra formaliai pripažinta. Tačiau kad darbas būtų efektyvesnis, reikėtų tikrinti tik tokias kvalifikacijas, kurios atrodo aktualios nagrinėjamai paraiškai, ir kurias vienaip ar kitaip galite įtraukti į vertinimą.

⁴ Tokios mokyklos dažniausiai būna vyriausybės arba karinio švietimo mokyklos, religinės mokyklos ir seminarijos, taip pat suaugusiųjų tęstinio mokymo teikėjai. Kai kurios jų gali būti transnacionalinio švietimo teikėjai (žr. 18 skyrių „Transnacionalinio švietimo kvalifikacijos“).

20.1 pavyzdys – Teikėjo priimtino patikrinimas

Studentų priėmimo specialistas gavo policijos akademijos, kuri nėra pripažinta aukštoji mokykla, suteiktą kvalifikaciją. Pareiškėjas siekia būti priimtas į antrosios pakopos nusikaltimų vietos tyrimų studijų programą. Kadangi įgytos kvalifikacijos mokymosi rezultatai gali atitikti studijų programos paskirtį, užuot atmetęs paraišką nurodydamas formalias priežastis, studentų priėmimo specialistas nusprendė mokyklą ir kvalifikaciją tikrinti toliau.

2. Siekiant nustatyti, ar nepripažinta institucija yra priimtina, rekomenduojama:
 - a. patikrinti institucijos ir kvalifikacijos statusą; kokios (nacionalinės) įgalios institucijos yra už ją atsakingos, kokia yra kvalifikacijos funkcija jos kilmės šalyje?
 - b. itin atsižvelgti į trečiųjų šalių kokybės užtikrinimo vertinimus, taip pat visą informaciją, kurią gali turėti nacionalinė akreditavimo institucija;
 - c. prireikus, prašyti, kad pareiškėjas pateiktų papildomą informaciją apie instituciją.

20.2 pavyzdys – Informacija, gauta apie priimtina teikėją

Studentų priėmimo specialistas, paminėtas pirmajame pavyzdyje, ieškojo internete aktualių žinių apie policijos akademijos suteiktą kvalifikaciją ir rado šią informaciją:

- Policijos akademijos kokybės užtikrinimas patenka į Vidaus reikalų ministerijos, o ne į Aukštojo mokslo ministerijos atsakomybės sritį;
- Priėmimo į programą pagrindas yra ta pati vidurinio išsilavinimo kvalifikacija, kuri suteikia teisę stoti į universitetines programas kvalifikacijos kilmės šalyje;
- Trejų metų trukmės programos mokymosi rezultatai, atrodo susiję su numatytais profesinio pobūdžio bakalauro programoms, kurias siūlo taikomųjų mokslų universitetai;
- Kvalifikacijos kilmės šalies kai kurios aukštosios mokyklos priima policijos akademijos absolventus į paskutinius susijusios srities bakalauro programų metus.

3. Jeigu nustatoma, kad teikėjas yra priimtinas, apsvarstykite kvalifikacijos dalinio pripažinimo arba pripažinimo su sąlyga galimybę.

20.3 - Dalinis pripažinimas arba pripažinimas su sąlyga

Studentų priėmimo specialistas iš dviejų pirmiau pateiktų pavyzdžių nusprendė, kad surinkta pakankamai informacijos, kad būtų galima padaryti išvadą, jog policijos akademija yra priimtina institucija ir kad kvalifikacijos kokybė yra pakankamai užtikrinta. Studentų priėmimo specialistas mano, kad kvalifikaciją galima iš dalies pripažinti, panašiai kaip kvalifikacijos kilmės šalyje (priėmimas į paskutinius kriminalistikos bakalauro programos metus).

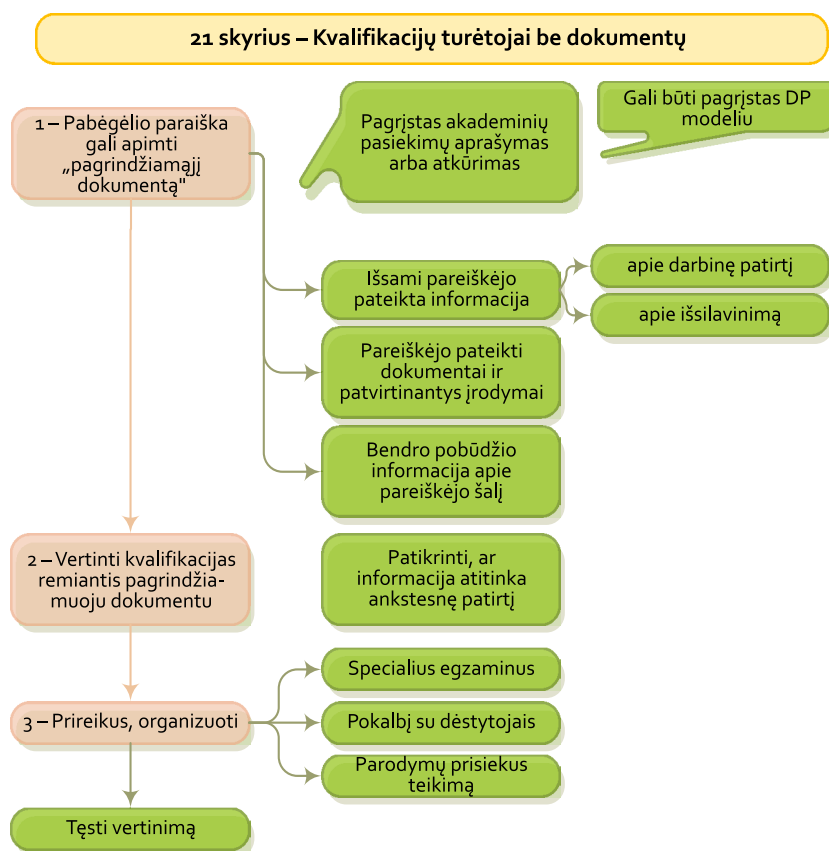
4. Jeigu kvalifikacijos pripažinti negalima, nurodykite pareiškėjui nepripažinimo priežastis.

21. Kvalifikacijų turėtojai be dokumentų

Santrauka

Šiame skyriuje pateikiami pasiūlymai, kaip nagrinėti asmenų, pavyzdžiui pabėgėlių, paraiškas, kai jie negali pateikti reikiamų išsilavinimo dokumentų.

Struktūrinė schema

Įžanga

Pabėgėliai, perkeltieji asmenys (arba asmenys, kurių situacija panaši į pabėgėlių), kurie yra įgiję formalų išsilavinimą pripažintoje ir (arba) akredituotoje švietimo įstaigoje, ir kiti asmenys, kurie dėl svarių priežasčių ir nepaisant jų atkaklių pastangų negali dokumentais pagrįsti savo kvalifikacijų, kurias teigia turintys, turi teisę į kvalifikacijų vertinimą, siekiant priėmimo į studijų programą.

Pagal Lisabonos pripažinimo konvenciją (LPK) įgaliotos pripažinimo institucijos privalo

nustatyti procedūras, skirtas teisingai ir skubiai įvertinti, ar pabėgėliai (arba asmenys, kurių situacija panaši į pabėgėlių) atitinka tam tikrus reikalavimus teisei į aukštąjį mokslą, jeigu jų kvalifikacijų neįmanoma pagrįsti dokumentais.

Asmenų formalių kvalifikacijų vertinimas, kai dokumentų trūksta arba jų nėra dėl svarių priežasčių, yra kitokia procedūra negu tradicinė procedūra, taikoma užsienio kvalifikacijų pripažinime. Vertinant tradicinę paraišką dėl priėmimo, vertinimas pagrįstas pareiškėjo pateiktais išsilavinimą patvirtinančiais dokumentais. O pabėgėlio kvalifikacijų vertinimas atliekamas turint ne visą informaciją apie asmens kvalifikaciją ir (arba) švietimo sistemą, kurioje ji buvo įgyta, arba jos iš viso neturint.

Pagrindžiamasis dokumentas – naudinga pabėgėlių kvalifikacijų vertinimo priemonė, kuri padeda skaidriai apžvelgti akademinius pabėgėlio pasiekimus (įskaitant galimus jo įrodymus).

Rekomendacijos

1. Jeigu gautumėte paraišką iš pabėgėlio arba asmens, kurio situacija panaši į pabėgėlio ir kuris neturi pakankamai dokumentų, patvirtinančių jo įgytas kvalifikacijas, rekomenduojama, kad:

Kvalifikacijų vertinimo palengvinimui turėtų būti parengtas „pagrindžiamasis dokumentas“. Gali būti, kad pareiškėjai, kurių situacija panaši į pabėgėlių, vietoje įprastų paraiškos dokumentų pateiks pagrindžiamąjį dokumentą (pavyzdžiui, parengtą Jūsų nacionalinio ENIC ir NARIC centro). Jūs taip pat galite būti paprašyti padėti parengti pagrindžiamąjį dokumentą pareiškėjui.

„Pagrindžiamasis dokumentas“ – tai patikimas akademinių pasiekimų aprašymas arba atkūrimas remiantis:

- a. išsamia pareiškėjo pateikta informacija apie studijų turinį, apimtį ir lygmenį. Taip pat reikėtų įtraukti informaciją apie profesinę patirtį, ypač, kai ji susijusi su pareiškėjo išsilavinimu;
- b. pareiškėjo pateiktais dokumentais ir patvirtinančiais įrodymais (išsilavinimo dokumentais, rekomendaciniais laiškais dėl darbinės patirties arba bet kuriais kitais įrodymais, kurie gali padėti patvirtinti pareiškėjo pateiktą informaciją);
- c. bendromis žiniomis apie šalies švietimo sistemą. Reikėtų patikrinti, ar dalinė informacija ir pateikti dokumentai atitinka dokumentus, kuriuos galbūt esate paraiškų bylose matę anksčiau;
- d. Gali būti, kad Jūsų šalies nacionalinė pripažinimo institucija taip pat galės suteikti naudingos informacijos apie kvalifikaciją.

„Pagrindžiamasis dokumentas“ gali būti sudaromas pagal diplomo priedėlio modelį. Žr. 14 skyrių „Diplomo priedėlis (ir kiti informaciniai įrankiai)“.

21.1 pavyzdys - Išsilavinimą pagrindžiančio dokumento šablonas

IŠSILAVINIMO PAGRINDIMAS	
Kvalifikacija	Įrodymas
Vidurinis išsilavinimas	Diplomas
Aukštasis išsilavinimas-pirmasis laipsnis	Studento identifikacinis numeris
	+ Pirmųjų metų studijų išrašas
Aukštasis išsilavinimas-antrasis laipsnis	Nėra išsilavinimo dokumentų, tik dėstytojo pažyma
	+ Darbo sutartis
	+Savišvietos ir neformalaus mokymosi patvirtinimas

2. Pamėginkite įvertinti kvalifikacijas, pagrįstas „pagrindžiamuoju dokumentu“, turėdami omenyje, kad paraiškos byloje pateikti ne visi reikiami dokumentai.

21.2 pavyzdys – Pagrindžiamojo dokumento naudojimas vertinant pabėgėlių kvalifikacijas

Pareiškėjas, kuris yra pabėgėlis, siekia būti priimtas į magistro programą remiantis kompiuterijos bakalauro kvalifikacija. Deja, pareiškėjas neturi diplomo arba pažymėjimo, patvirtinančio, kad jis baigė šią programą. ENIC ir NARIC centras parengė „pagrindžiamąjį dokumentą“ (pagal pirmiau pateiktą šabloną), kuriame aprašomas pareiškėjo išsilavinimas, remiantis informacija apie kvalifikaciją, studijų dalykų aprašus, darbo patirtį ir pareiškėjo pateiktais dokumentais. Įvertinęs išsilavinimo dokumentus, studentų priėmimo specialistas gali nuspręsti pripažinti bakalauro kvalifikaciją ir priimti jį į magistro studijų programą.

3. Kai įmanoma ir (arba) būtina, į vertinimo procedūrą taip pat galima įtraukti specialius egzaminus, pokalbius su atitinkamo jūsų aukštosios mokyklos fakulteto darbuotojais ir parodymus prisiekus prieš teisiniu požiūriu kompetentingą instituciją.

21.3 pavyzdys - Pokalbis kaip specialus egzaminas

Pareiškėjas, kuris yra pabėgėlis, siekia būti priimtas į magistro programą. Vienintelis jo turimas dokumentas – bakalauro laipsnį patvirtinančio dokumento vertimas į anglų kalbą. Studentų priėmimo specialistas kartu su švietimo įstaigos dėstytojais organizuoja pokalbį su pareiškėju. Pareiškėjo klausama apie studijų programų turinį, naudotus vadovėlius ir egzaminus. Pareiškėjas taip pat pateikia informaciją apie švietimo įstaigos studijų metodus ir per bakalauro studijas įvykdytus projektus. Studentų priėmimo specialistas ir dėstytojai įtraukia visą informaciją į pagrindžiamąjį dokumentą ir ja remdamiesi priima sprendimą.

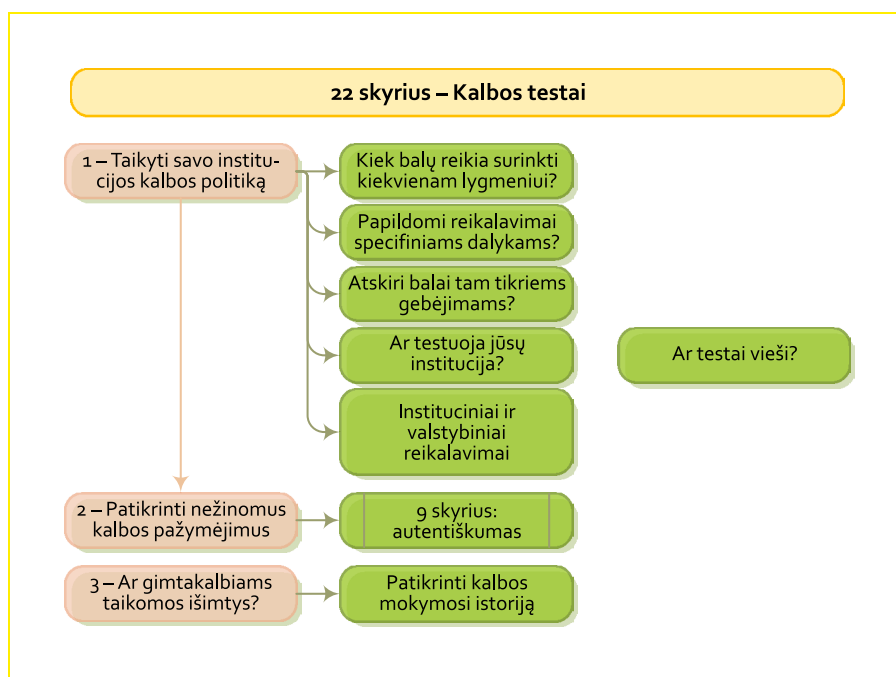
4. Tęskite vertinimo procesą remdamiesi pirmiau pateiktų 2 ir 3 punktų rezultatais.

22. Kalbos testai

Santrauka

Kalbos testavimas dažniausiai įtraukiamas į aukštosios mokyklos priėmimo procedūras. Mokėjimo reikalavimus gali nustatyti valdžios institucijos, siekdamos kontroliuoti imigraciją, taip pat švietimo įstaigos kaip būtina akademinio atrankos proceso sąlygą. Kadangi sienas peržengiančio mobilumo apimtys išaugo, testai atlieka vis svarbesnį vaidmenį. Testus, kurie naudojami pagrindinėse priimančiose Europos šalyse, sudaro ir administruoja įstaigos, kurios vienaip ar kitaip yra „oficialios“ ir pakankamai įsitvirtinusios, kad jomis būtų pasitikima ir pasikliaujama.

Struktūrinė schema

Įžanga

Kalbos testų teisinis pagrindas

Lisabonos pripažinimo konvencijoje nustatoma, kad pareiškėjai į akademines programas negali būti diskriminuojami dėl kalbos. Tačiau 4.7 straipsnyje numatoma, kad pagrįsta reikalauti, kad pareiškėjai „pakankamai mokėtų kalbą ar kalbas, kuriomis dėstoma tam tikroje institucijoje, ar kitas nustatytas kalbas“.

Vyriausybė (jos konsulinė tarnyba arba imigracijos ministerija) gali nustatyti kalbos testus kaip

atvykimo į šalį, kurioje veikia priimančioji institucija, sąlygą. Juos gali nustatyti pati įstaiga, kaip būtiną sąlygą norint studijuoti konkrečioje studijų programoje. Jeigu juos nustato ir vyriausybė, ir mokykla, tai automatiškai nereiškia, kad reikalavimai yra vienodi.

Kalbos testams būdingi bruožai

Apskritai kalbų testai – tai lygio testai, dėl kurių nediskutuojama. Jie skirti nustatyti, ar kandidatas turi minimalius gebėjimus, kurių reikia įstoti į studijų programą ir ją sėkmingai baigti. Žinoma, institucijos gali tikėtis, kad studentų kalbos žinios patobulės studijuojant. Trumpalaikio studentų, pavyzdžiui, ERASMUS finansuojamo, mobilumo atveju, tai yra vienas iš aiškių programos tikslų. Todėl tam tikros institucijos gali savo nuožiūra leisti studentams, dar nepasiekusiems slenkščio lygmens, įstoti į studijų programą.

Šios tobulėjimo galimybės tikriausiai bus mažiau aktualios vyriausybėms ir konsulinėms valdžios institucijoms, kurių reikalavimai vis dėlto gali būti sudėtingi. Turėsite būti susipažinę su kalbos mokėjimo lygiais, susietais su skirtingais nacionalinės kvalifikacijų sandaros lygmenimis, taip pat su kvotų sistemomis ir visais dvišaliais susitarimais, kurie gali būti sudaryti su kitomis šalimis.

Kalbos testų tipai

Kai kurie kalbos testai yra pripažinti visame pasaulyje, pavyzdžiui, anglų kalbos Cambridge Proficiency, IELTS ir TOEFL testai. Jie naudojami atrenkant į programas ne tik anglakalbėse šalyse, bet ir anglų kalba dėstomus kursus ne anglakalbėse šalyse. Kitos Europos kalbos turi testus, kurie yra plačiai pripažįstami ir kuriuos rekomenduoja vyriausybės ir įvairios mokyklos, pavyzdžiui, NT2 (olandų kalbos testas), TCF ir TCF-DAP (prancūzų kalbos testai), TestDaF ir DSH (vokiečių kalbos testai), CILS (italų kalbos testas), DELE (ispanų kalbos testas), TISUS (švedų kalbos testas). Daugumoje jų kalbos mokėjimas vertinamas bendrais balais, taip pat skiriami atskiri balai, kuriais įvertinamos sudėtinės kalbos mokėjimo dalys, t. y. skaitymas, rašymas, supratimas ir kalbėjimas.

Kalbų metmenys

Vyriausybės ir institucijos gali pateikti nuorodas į Europos Tarybos bendruosius Europos kalbų metmenis. Tai trijų lygių pasiekimų lentelė (su sublygiais), sudaryta siekiant plėtoti Europos kalbų aplanką (EKA). EKA, kuris pagrįstas savęs įsivertinimu, Europos kalbų taryba patobulino, kad jį būtų galima naudoti aukštajame moksle, ir jį sudaro kalbų pasas, kalbų biografija ir kalbų dosjė.

Su kalbų testais susijusios problemos

Jums kalbos testai gali kelti mažiau problemų negu kurso, kurį pareiškėjas nori studijuoti, su disciplinomis susiję reikalavimai. Vis dėlto sunkumų gali kilti, pavyzdžiui, kai kandidatas tvirtina, kad jis yra gimtakalbis, kad vienas iš jo tėvų yra gimtakalbis, kad jis visiškai arba iš dalies studijavo atitinkama kalba praeityje arba kai jis turi kalbos mokėjimo pažymėjimą, kuris nebegalioja. Kita vertus, pažymėjimų autentiškumas praktikoje gali būti ne tokia baisi problema, nes pagrindinės testavimo institucijos turi kapitalo, technologijų ir motyvaciją kovoti su tapatybės klaidingumu.

Rekomendacijos

1. Būkite susipažinę su į jūsų instituciją priimamiems studentams taikoma kalbų politika ir ją taikykite:
 - a. Kiek balų ir kokiam (-iuose) teste (-uose) reikia surinkti norint studijuoti bakalauro, magistro arba daktaro studijų programose? Kokie papildomi reikalavimai taikomi konkrečioms disciplinoms? Ar reikalavimuose numatyti atskiri balai už atskirus gebėjimus (pavyzdžiui, kalbėjimo ir rašymo)? Ar pakankamo lygio pasiekimas yra absoliučiai būtina atrankos sąlyga arba ar yra kiek nors erdvės veiksmų laisvei ir ar studentai gali tobulinti savo kalbos gebėjimus besimokydami jūsų institucijoje?
 - b. Ar testą sudarė ir administruoja institucija? Arba ar naudojami standartiniai, viešai skelbiami testai?
 - c. Kaip reikiamas balų skaičius dera su vyriausybės nustatytais reikalavimais, jeigu tokie yra? Ir kokie ryšių tarp jūsų mokyklos ir imigracijos institucijų palaikymo mechanizmai veikia?

22.1 pavyzdys – Veiksmų laisvė

Aukštoji mokykla reikalauja, kad stojant į bakalauro programas bendras IELTS balų skaičius būtų 6.0. Joje taip siūlomos parengiamosios programos, kuriose studentai rengiami stojimui į bakalauro programas. Šias parengiamąsias programas taip pat gali lankyti asmenys, surinkę mažiau kaip 6.0 balus IELTS teste, nes dalį rengimo sudaro anglų kalbos mokymai. Tokiu būdu, parengiamosiose programose, kurių trukmė 6–12 mėnesiai, keliamas reikalavimas mažiausiai 5.0 balai IELTS teste.

22.2 pavyzdys - Ryšių su imigracijos institucijomis palaikymo mechanizmai

N šalies vyriausybė nustatė, kad leidimas gyventi šioje šalyje užsienio šalių piliečiams, norintiems studijuoti aukštosiose mokyklose, išduodamas tik aukštosioms mokykloms pasirašius Elgesio kodeksą. Be to, reikalaujama, kad Elgesio kodekse būtų aiškiai nurodytas įvairiuose studijų programų tipuose reikalaujamas kalbos lygis. Studentų priėmimo specialistai iš N šalies turėtų puikiai žinoti Elgesio kodekso turinį ir laikytis jame nustatytų minimalių kalbos reikalavimų. Priešingu atveju užsienio šalių studentams nebus suteiktas leidimas gyventi, net jeigu jie bus priimti į aukštąją mokyklą.

2. Jeigu pareiškėjas pateikia nežinomos įstaigos išduotą kalbos mokėjimo pažymėjimą, žr. 5 skyrių „Autentiškumas“.

Ypač skatinkite savo instituciją ir institucijos partneres plėtoti Europos Tarybos įregistruotus EKA modelius.
3. Jeigu pareiškėjas siekia, kad jam būtų taikoma kalbos testo išimtis dėl to, kad jis yra gimtakalbis, patikrinkite jo kalbos istoriją (gimtąją kalbą, dėstymo kalbą švietimo įstaigose) ir ankstesnes kvalifikacijas kaip įrodymus.

Institucijos lygmeniu galite turėti tokias galimybes: reikalavimo panaikinimas, prašymas pateikti Europos kalbų aplanką, lygio nustatymo testo pateikimas, kai tai leidžia aplinkybės, arba primygtinis reikalavimas laikyti formalų testą. Vyriausybė gali taikyti tam tikras reikalavimų išimtis kandidatams iš tų šalių, su kuriomis yra sudaryti dvišaliai susitarimai.

Šaltiniai

- Europos Tarybos bendrieji Europos kalbų metmenys pateikiami www.coe.int/t/dg4/linguistic/Cadre1_en.asp
- Išsami informacija apie Europos kalbų aplanką (EKA) pateikiama: www.coe.int/t/dg4/education/elp/

VI DALIS

-

Kreditų mobilumas studentų mainų atveju

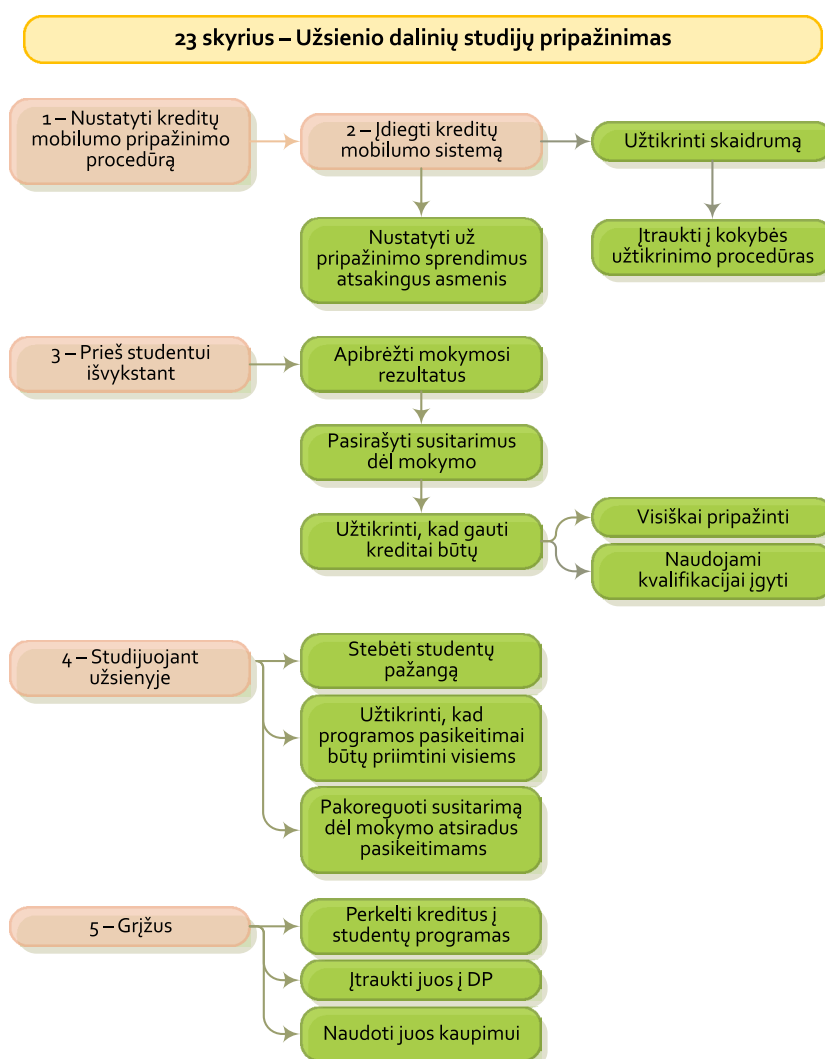
Šeštoji vadovo dalis skirta rekomendacijoms dėl užsienio dalinių studijų. Kitaip negu ankstesniuose skyriuose, susijusiuose su kvalifikacijų mobilymu, šioje dalyje aptariamas kreditų mobilumas.

23. Užsienio dalinių studijų pripažinimas

Santrauka

Šiame skyriuje daugiausiai dėmesio skiriama kreditų, gautų trumpalaikėse studijose kitoje mokykloje, pripažinimo procedūroms. Tai vadinama „kreditų mobilumu“. Siekiant palengvinti taip gautų kreditų pripažinimą, šiame skyriuje pateikiamose rekomendacijose aptariami studentų dalyvavimo mobilumo programose etapai prieš jį, jo metu ir po jo.

Struktūrinė schema

Įžanga

Kreditų mobilumą galima apibrėžti kaip studentų, laikinai studijuojančių kitoje institucijoje (dažnai užsienio) ir grįžtančių į savo instituciją baigti studijų, mobilumą. Kitoje institucijoje gauti kreditai turi būti pripažinti. Jeigu jie nepripažįstami, studijos arba darbinė praktika nebus vientisos, o jų akademine, kultūrine ir lingvistine nauda nebus visiškai pasinaudota.

Erasmus studentų mainai yra gerai žinomi kreditų mobilumo pavyzdžiai, tačiau jokių būdu jie nėra vieninteliai. Transatlantinių mainų programos taip pat apima kreditų mobilumą. Studentų mainus taip pat rengia šalių regionų grupės, pavyzdžiui, Nordplus Higher Education programa Baltijos ir Skandinavijos šalyse, taip pat daug institucijų partnerių Europoje suteikia jungtinius laipsnius tiek pagal Erasmus programą, tiek ne pagal ją. Tačiau jas vertėtų įvertinti atskirai (žr. 19 skyrių „Jungtinių programų kvalifikacijos“), todėl, kad jose skatinamas daugiašalis, o ne dvišalis mobilumas. Galiausiai, trumpalaikis mobilumas gali apimti darbinės ir studijų praktikas: jų suteiktus kreditus taip pat reikėtų pripažinti.

Lisabonos pripažinimo konvencija

Kreditų mobilumas patenka į Lisabonos pripažinimo konvencijos (LPK) aprėptį, kurioje jis aptariamasis atskiroje dalyje „Dalinių studijų pripažinimas“.

Kitaip tariant, formalus pripažinimas, vykdomas arba pagal nustatytą procedūrą, arba pateikus prašymą, yra įprasta trumpalaikių dalinių studijų kitoje mokykloje pasekmė. Taip pat kaip ir kvalifikacijų mobilumo atveju, pripažinti reikėtų, nebent būtų įrodyta, kad yra esminių skirtumų. 9 skyriuje „Esminiai ir neesminiai skirtumai“ pateikiamas išsamus esminių skirtumų sąvokos paaiškinimas.

Pagrindiniai dokumentai

Kreditų mobilumas grindžiamas keliais svarbiais dokumentais:

1. Erasmus universiteto chartija. Ji taikoma tik Erasmus programai. Ši chartija privaloma dalyvaujančioms mokykloms. Joje pateikiami veiklos principai, kurių institucijos privalo laikytis. Jie apima reikalavimą, kad „studentams, patenkinamai įvykdžiusiems privalomuose studijų susitarimuose numatytą veiklą, bus suteiktas visiškasis pripažinimas“.
2. Kursų katalogu. Svarbu, kad studijų užsienyje siekiantys studentai būtų informuoti apie visas studijų galimybes galimai priimančiojoje institucijoje.
3. Paraiškos forma. Lygiai taip pat svarbu, kad išvykstantys studentai pateiktų galimai priimančioms institucijoms visą išsamią informaciją apie savo išsilavinimą ir ketinimus.
4. Mokymosi (mokymo) susitarimu. Mokymosi (mokymo) susitarimą derina studentas, studentą siunčianti institucija ir jį priimanti institucija. Jame numatomi kiekvienos šalies įsipareigojimai ir nurodoma (prieš mobilumo laikotarpį), kokius modulius studentas studijuos, ar mokymosi rezultatai yra tinkami, ar darbinė praktika bus struktūrizuota bei kaip ir kiek kreditų bus suteikta. Kai paraiška dėl mobilumo patvirtinama, visos šalys (studentas, studentą siunčianti institucija ir jį priimanti institucija) pasirašo mokymosi (mokymo) susitarimą. Šis procesas baigiamas prieš studentui išvykstant iš savo institucijos. Mobilumo laikotarpiu susitarimą galima keisti visų šalių susitarimu.
5. Studijų išrašu. Pasibaigus studijų praktikai, priimančioji mokykla išduoda studentui ir jo institucijai studijų išrašą, kuriame nurodoma, kurie studijų susitarime numatyti kursai buvo lankyti ir sėkmingai baigti. Tuomet studento institucija įpareigota šiuos modulius

pripažinti.

6. Diplomo priedėliu (DP). Studentui baigus visą laipsnį suteikiančią programą, kvalifikaciją suteikianti mokykla turėtų pateikti aiškią informaciją apie dalines studijas užsienyje ir gautus kreditus bei pažymius. Žr. 14 skyrių „Diplomo priedėlis (ir kiti informaciniai įrankiai“).

Pasiekimų įvertinimų perkėlimas

Europoje pasiekimų vertinimo sistemos labai skiriasi. Todėl svarbu, kad pasiekimų įvertinimai būtų perkeltami skaidriai ir atliekama pagal iš anksto suderintą metodiką.

Vietinė pasiekimų vertinimo skalė turi būti aiškiai paaiškinta, pateikiant statistinį vietinių pasiekimų įvertinimų pasiskirstymą, kad priimančiosios institucijos pasiekimų vertinimo praktika būtų skaidri ir suprantama. Prireikus, reikėtų naudoti ECTS pasiekimų vertinimo skalę. Iš anksto sudarytos konvertavimo lentelės turėtų būti naudojamos tik vientiesiems dvigubo, daugybinio, jungtinio laipsnio kursams.

Pripažinimo kliūtys

Nepaisant to, kad pripažinimo procedūros vis dažniau aiškiai apibrėžiamos ir kelios priemonės padeda užtikrinti trumpalaikių dalinių studijų užsienyje visišką pripažinimą, studentai vis dar susiduria su tam tikromis kreditų pripažinimo problemomis. Dažniausiai pasitaiko dvi problemos:

1. Kai studento institucijoje nėra paskirtas įgaliotas asmuo sėkmingai baigtiems užsienio kursams pripažinti (centriniame, fakulteto arba katedros lygmenyje).
2. Kai pripažinimą vykdomas asmuo (įgaliotas arba ne) reikalauja, kad baigti užsienio kursai būtų identiški studento institucijos kursams, t. y. kai mokymosi rezultatų palyginamumas painiojamas su jų ekvivalentiškumu.

Kokybės užtikrinimas

Tokias problemas galima nustatyti ir pašalinti įdiegus vidaus kokybės užtikrinimo sistemą. Tačiau Europoje vis dar nėra aiškių gairių. Erasmus mobilumo kokybės priemonių projekte (EMQT) buvo surinktas priemonių paketas ir sudarytas gerosios praktikos bankas (žr. toliau „Ištekliai ir literatūra“).

Jungtiniai laipsniai

Jeigu daugiašalių jungtinį laipsnį suteikiančių programų turinys griežtai nustatytas, nėra reikalo individualizuoti mokymosi (mokymų) susitarimus. Pakanka sudaryti oficialų susitarimą su institucija. Tačiau yra labai įvairių jungtinių laipsnių: jie gali būti dvigubi arba daugybiniai; mobilumas gali būti privalomas arba neprivalomas; laipsnį gali suteikti konsorciumas bendrai arba atskirai kiekviena arba kelios jo narės; studijų turinys gali būti daugiau arba mažiau vientisas. Tačiau, nepaisant to, kas buvo sutarta, pripažinimas bus formalizuotas oficialiuose dokumentuose.

Rekomendacijos

1. Nustatykite visoje institucijoje galiojančią kreditų mobilumo pripažinimo procedūrą, kuri apima toliau nurodytus etapus ir yra įtraukta į jūsų kokybės užtikrinimo sistemą.
2. Įveskite kreditų mobilumo sistemą savo mokykloje:
 - įveskite kreditų mobilumo sistemą, kurioje būtų išduodami tinkami pirmiau nurodyti dokumentai ir jiems renkami duomenys: Erasmus universiteto chartija, kursų katalogas, paraiškos forma, mokymosi (mokymo) susitarimas, studijų pažyma ir DP;
 - užtikrinkite, kad ši sistema būtų skaidri visiems naudotojams ir kad ji veiktų pagal vidaus kokybės užtikrinimo procedūras;
 - paskirkite dėstytoją ir (arba) administracijos darbuotoją (-us), atsakingą (-us) už sprendimų dėl pripažinimo, skirtų atskiriems studentams arba jų grupėms, priėmimą.
3. Prieš studentui išvykstant, už mobilumą atsakingas darbuotojas turėtų:
 - apibrėžti įvairių praktikos komponentų mokymosi rezultatus;
 - padėti studentui pasirinkti tinkamą priimančiąją instituciją, praktikos trukmę ir turinį;
 - suteikti tinkamą kultūrinę, kalbinę ir logistinę pagalbą;
 - užtikrinti, kad visos susijusios šalys pasirašytų ir kontrasignuotų mokymosi (mokymo) susitarimą;
 - užtikrinti, kad visi patvirtintoje mobilumo studijų programoje gauti kreditai būtų visiškai pripažinti, perkelti į studento institucijos programą ir naudojami kvalifikacijos reikalavimams atitikti.

23.1 pavyzdys – Dalykų pasirinkimas

Renkantis dalykus, kurie bus studijuojami priimančiojoje institucijoje ir įtraukti į studijų susitarimą, daugiausiai dėmesio neturėtų būti skiriama maksimaliam sutapimui su studento institucijos studijų turiniu. Juk mainų laikotarpis kitoje šalyje suteikia studentams galimybę studijuoti kursus, kurių nėra jų institucijoje. Jeigu pagrindiniai mokymosi rezultatai, pasiekti priimančiojoje institucijoje, atitinka studento institucijos programoje nustatytus reikalavimus, susitarimas dėl mokymosi turėtų būti priimtinas studento institucijai.

4. Per praktiką darbuotojai, atsakingi už mobilumą studentą siunčiančioje ir priimančioje institucijose, kartu su studentu turėtų:
 - stebėti studento dalyvavimą ir pažangą;
 - užtikrinti, kad visi mokymosi (mokymo) susitarimo pasikeitimai būtų priimtini visoms šalims ir veiktų greita studijų susitarimo pakeitimo procedūra;
 - raštu patvirtinti, kad susitarta dėl mokymosi (mokymo) susitarimo pakeitimų.

23.2 pavyzdys – Greitas alternatyvių kursų pripažinimas

Bakalauro programos studentas iš A šalies pateikė paraišką vieno semestro trukmės mainams B šalies aukštojoje mokykloje. Studentas viską planuoja labai iš anksto ir pasirašo mokymosi susitarimą likus daug laiko iki mainų laikotarpio pradžios. Kai studentas atvyko į B šalies aukštąją mokyklą naujų akademinių metų pradžioje, paaiškėjo, kad tam tikri sutarti į mokymosi susitarimą (kuris buvo sudarytas remiantis praeitų metų kurso programa) įtraukti kursai nebesiūlomi.

Studentas susisiekė su darbuotoju, atsakingu už mobilumą priimančiojoje mokykloje ir jam padedant pasirinko alternatyvius kursus, kurių mokymosi rezultatai buvo panašūs į iš pradžių pasirinktų kursų mokymosi rezultatus. Tada studentas susisiekė su darbuotoju, atsakingu už mobilumą mokykloje A šalyje ir pateikė informaciją apie pasikeitimus. Darbuotojas užtikrino, kad naujas kursų sąrašas būtų priimtinas ir patikslino mokymosi susitarimą, kuris buvo pasirašytas per kelias dienas. Taip studentui nereikėjo švaistyti laiko laukiant sprendimo ir jis taip pat užsitikrino, kad grįžus į A šalį kursai bus pripažinti.

5. Studentui grįžus, už pripažinimo procesą ir su juo susijusius sprendimus atsakingas darbuotojas turėtų:
 - perkelti visus patvirtintoje mobilumo programoje gautus kreditus, nurodytus studijų išrašė, į studento oficialią programą jį siuntusioje institucijoje, nurodant su jais susijusį mokymąsi (mokymą) ir jų originalius pavadinimus;
 - po to įtraukti kreditus į DP, nurodant kurioje institucijoje arba įstaigoje jie buvo gauti;
 - naudoti kreditus kaupimui, kad studentas atitiktų specialiuosius studijų turinio reikalavimus, kaip anksčiau sutarta mokymosi (mokymo) susitarime. Jeigu užsienyje gauti kreditai pripažįstami kaip „papildomi kreditai“, visiško akademinio pripažinimo įsipareigojimas neįvykdomas ir tai yra leistina tik, jeigu studentas gauna daugiau kreditų, negu numatyta mokymosi (mokymo) susitarime.
 6. Jeigu mokykloje nebuvo tinkamos procedūros ir nebuvo pasirašytas mokymosi (mokymo) susitarimas, net jeigu institucijos patvirtino mainus, siunčiančioji institucija turėtų visada siekti pripažinti kitoje institucijoje gautus kreditus remiantis LPK nuostata „pripažinti, nebent būtų esminis skirtumas“ (žr. 9 skyrių „Esminiai ir neesminiai skirtumai“).
- Siekiant nustatyti, ar yra esminis skirtumas, rekomenduojama pasižiūrėti į programos mokymosi rezultatus ir pripažinti kreditus, išskyrus atvejus, kai programos mokymosi rezultatai nebuvo pasiekti.

Šaltiniai ir literatūra

EAR HEI vadovo pagrindas – Lisabonos pripažinimo konvencija (LPK) ir ją lydintys dokumentai, taip pat tolesni projektai (įskaitant EAR vadovą) ir pripažintų ekspertų leidiniai. Toliau pagal skyrius pateikiami pagrindiniai šaltiniai ir pasiūlymai, ką skaityti papildomai.

1 skyrius – Įvadas į pripažinimą

- Kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencija (beveik visada vadinama Lisabonos pripažinimo konvencija (LPK))
Nuoroda: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=165&CM=1&DF=26/01/2010&CL=ENG>
- ENIC ir NARIC tinklas
Nuoroda: <http://enic-naric.net>;
- Bergan S., Recognition issues in the Bologna process, Council of Europe 2003.
Nuoroda:
http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=1618;
- Rauhvargers, A. and A. Rusakova, Improving recognition in the European Higher Education Area: an analysis of national action plans, Council of Europe 2010
Nuoroda:
http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2469.

2 skyrius – Penki kvalifikacijos elementai

- Bergan S., Qualifications — Introduction to a concept, Council of Europe 2007
Nuoroda:
http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2212.

3 skyrius – Akreditavimas ir kokybės užtikrinimas

- Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonominių ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl 1998 m. rugsėjo 24 d. Tarybos rekomendacijos 98/561/EK dėl Europos bendradarbiavimo užtikrinant aukštojo mokslo kokybę įgyvendinimo
Nuoroda: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0620:EN:HTML>;
- ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education)
Nuoroda: www.enqa.eu;
- EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education)
Nuoroda: www.eqar.eu.

4 skyrius – Diplomų ir akreditavimo malūnai

- Brown, G. M., Fighting Credential Fraud. In: World Education News & Reviews, 2005
Nuoroda: www.wes.org/eWENR/05oct/feature.htm;
- Kearny, R., Detecting Forged Credentials in a High Tech World. In: World Education News & Reviews, 1994

Nuoroda: www.wes.org/ewenr/wenrarchive/FBC_DetectForgedCredsFall94.pdf.

5 skyrius - Autentiškumas

- Groningeno deklaracija

Nuoroda: <http://groningendeclaration.net/>.

7 skyrius – Mokymosi rezultatai

- Adam S., An introduction to learning outcomes: A consideration of the nature, function and position of learning outcomes in the creation of the European Higher Education Area. In: EUA Bologna Handbook, 2006

Nuoroda: http://is.muni.cz/do/1499/metodika/rozvoj/kvalita/Adam_IH_LP.pdf;

- Lokhoff, J. et al., A guide to formulating degree programme profiles. Including programme competences and programme learning outcomes. Bilbao, Groningen, The Hague 2010

Nuoroda: www.core-project.eu/documents/Tuning_Guide_Publicada_CoRe.pdf.

8 skyrius – Kreditai, pasiekimų įvertinimai, kreditų kaupimas ir perkėlimas

- ECTS vartotojo vadovas, 2009

Nuoroda: http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf;

- EGRACONS (Europos pasiekimų įvertinimų pervedimo sistema)

Nuoroda: <http://egracons.eu>.

9 skyrius – Esminiai ir neesminiai skirtumai

- Bergan S. And E.S. Hunt (eds.), Developing attitudes to recognition: substantial differences in an age of globalization, Council of Europe 2009

Nuoroda:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2478.

12 skyrius – Institucinio pripažinimo praktikos

- EUA, 2010 m. kryptį ataskaita, Pokyčių Europos aukštajame moksle dešimtmetis

Nuoroda:

www.eua.be/eua-work-and-policy-area/building-the-european-higher-education-area/trends-in-european-higher-education/trends-vi.aspx.

14 skyrius – Diplomo priedėlis

- Aelterman G. et al., Study on the Diploma Supplement as seen by its users, 2008

Nuoroda: www.ciep.fr/publi_educ/docs/diploma-supplement-as-seen-by-its-users.pdf;

- Europos Taryba ir UNESCO, Jungtinio Europos diplomo priedėlio aiškinamasis raštas, 2007 m.

Nuoroda: www.aic.lv/ace/ace_disk/Dipl_Sup/DS_expl_nt_rev2007.pdf;

- Rauhvargers, A., The renewed approach to the Diploma Supplement in the context of the developments of recent years, Rauhvargers, A. In: 'New challenges in recognition', Council of Europe 2008

Nuoroda:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2285.

15 skyrius – Kvalifikacijų sandaros

- Europos Taryba ir UNESCO, Rekomendacija dėl kvalifikacijų sandarų naudojimo pripažįstant užsienio kvalifikacijas. LKP lydinčio dokumento aiškinamasis memorandumas, atnaujintas dokumentas, 2013 m.

Nuoroda:

http://www.enic-naric.net/fileusers/DGIIEDUHE_2013_15_Rev_01_FINAL_-_Explanatory_memorandum_on_LRC_Supplementary_Text_on_the_Use_of_QFs_ENGLISH.pdf;

- Europos Komisija, Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandara (EQF)

Nuoroda: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc44_en.htm.

16 skyrius – Kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą

- Europos Taryba ir UNESCO, Rekomendacijos dėl tarptautinių kvalifikacijų, teikiančių teisę į aukštąjį mokslą, 1999 m.

Nuoroda: www.coe.int/t/dg4/highereducation/recognition/International%20Access%20Qualifications_EN.asp.

17 skyrius – Lanksčiais mokymosi būdais įgytos kvalifikacijos

- Nuffic et al., Recognition of Non-formal and Informal Learning: Learning Outcomes. Final report, The Hague 2009

Nuoroda: www.rpl.naric.org.uk/documents/final%20report.pdf;

- Nuffic et al., Formal recognition of non-formal and informal learning. A study exploring the possibilities of formal recognition of non-formal and informal learning, The Hague 2008

Nuoroda: www.rpl.naric.org.uk/StudyonFormalRecognitionof_nov2008_def.pdf.

18 skyrius – Transnacionalinio švietimo kvalifikacijos

- OECD, Rekomendacijos dėl kokybiško sienas peržengiančio aukštojo mokslo teikimo, 2005 m.

Nuoroda: www.oecd.org/education/educationeconomyandsociety/35779480.pdf;

- Europos Taryba ir UNESCO, Atnaujintas transnacionalinio švietimo teikimo gerosios praktikos kodeksas, 2007 m.

Nuoroda:

http://www.enic-naric.net/fileusers/REVISED_CODE_OF_GOOD_PRACTICE_TNE.pdf.

19 skyrius – Jungtinių programų kvalifikacijos

- Aerden, A. and J. Lokhoff, Framework for Fair Recognition of Joint Degrees. European Consortium for Accreditation. ECA 2013

Nuoroda:

http://ecahe.eu/w/index.php/Framework_for_Fair_Recognition_of_Joint_Degrees;

- Aerden, A. and H. Reczulska, The recognition of qualifications awarded by joint programmes, ECA 2010

Nuoroda:

<http://ecahe.eu/w/images/4/47/Eca-Publication---the-recognition-of-qualifications-awarded-by-joint-programmes---2010.pdf>;

- Europos Taryba ir UNESCO-CEPES, Rekomendacijos dėl jungtinių laipsnių pripažinimo,

2004 m.

Nuoroda:

<https://wcd.coe.int/wcd/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=320284&SecMode=1&DocId=822138&Usage=2>.

20 skyrius – Įgaliotų nacionalinių švietimo įstaigų nepripažintų institucijų kvalifikacijos

- Qualifications from Non-Recognized Institutions: An Overview of the Issue, E.S. Hunt and S. Bergan, in 'Developing attitudes to recognition: substantial differences in an age of globalization – Council of Europe higher education series' No.13, Council of Europe, 2009

Nuoroda:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2478.

21 skyrius – Kvalifikacijų turėtojai be dokumentų

- Andrea Lundgren, Godkjenning av utenlandsk høyere utdanning for flyktninger med mangelfull dokumentasjon. Rapport fra pilotsprojetet varen, NOKUT 2004 (in Norwegian)

Nuoroda:

www.nokut.no/Documents/NOKUT/Artikkelbibliotek/Konferanser/SU%20konferanser/Seminarer/Fagsem_08/Andrea%20Lundgren.pdf.

EAR HEI Konsorciumas

Šis leidinys parengtas įgyvendinant projektą Europos pripažinimo erdvė-aukštosios mokyklos (EAR HEI). Toliau nurodomos konsorciumo narės.

Projekto grupė

Projekto grupę sudarė pripažinimo ekspertai iš šių Nacionalinių akademinio pripažinimo informacijos centrų Europos Sąjungoje (NARIC) ir Europos informacijos centrų Europos regiono šalyse tinklo (ENIC), taip pat aukštųjų mokyklų asociacijų:

Akadēmiskās informācijas centrs – Akademinės informacijos centras (ENIC ir NARIC, Latvija).

- Baiba Ramina
- Inara Dunska
- Solvita Silina

Centre international d'études pédagogiques – CIEP (ENIC ir NARIC, Prancūzija)

- Claudia Gelleni
- Asma Benabid
- Amaury Tiberghien

Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann – Kokybė ir kvalifikacijos Airijoje (ENIC ir NARIC, Airija)

- Niamh Lenehan
- William O'Keeffe

Europos universitetų asociacija – EUA

- Howard Davies

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wzszego – Mokslo ir studijų ministerija, Studijų organizavimo ir priežiūros departamentas (ENIC ir NARIC, Lenkija)

- Hanna Reczulska
- Monika Belza

Nuffic – Nyderlandų tarptautinio bendradarbiavimo aukštajame moksle organizacija (ENIC ir NARIC, Nyderlandai)

- Lucie de Bruin
- Hendrik Jan Hobbes
- Jenneke Lokhoff
- Jessica Stannard
- Bas Wegewijs

Studijų kokybės vertinimo centras (SKCV) – (ENIC ir NARIC, Lietuva)

- Aurelija Valeikienė
- Kristina Sutkutė
- Rima Zilinskaite

Styrelsen for Videregående Uddannelser – Danijos aukštojo mokslo agentūra (ENIC ir NARIC, Danija)

- Dorthe Eeg Pedersen

Europos švietimo struktūrų suderinimas

- Paul Ryan

Patariamoji taryba

- Carita Blomqvist, Lisabonos pripažinimo konvencijos komiteto prezidentė (2007–2013), Opetushallitus Utbildningsstyrelsen – Suomijos nacionalinė švietimo valdyba (ENIC ir NARIC Suomija).
- Allan Bruun Pedersen, ENIC biuro prezidentas 2011–2013 m., Lisabonos pripažinimo konvencijos komiteto viceprezidentas (2013–...), Styrelsen for Videregående Uddannelser – Danijos aukštojo mokslo agentūra (ENIC ir NARIC, Danija).
- Andrejs Rauhvargers, vyresnysis patarėjas, Europos universitetų asociacija (EUA).
- Earl Stephen Hunt, JAV švietimo informacijos tinklo (USNEI) specialusis patarėjas (ENIC, Jungtinės Amerikos Valstijos).
- Christian Tauch, Hochschulrektorenkonferenz, Švietimo departamento vadovas (HRK – Vokietijos rektorių konferencija).
- Rok Primožič, Europos studentų sąjunga, pirmininko pavaduotojas (2012–2013) ir pirmininkas (2013–2014).
- Robert Wagenaar, Europos švietimo struktūrų suderinimas, jungtinis koordinatorius.

Koordinavimas

EAR HEI projektą koordinuoja Nuffic.

Kontaktinė informacija:

Lucie de Bruin

Tarptautinio pripažinimo departamento vadovė

P.O. Box 29777

2502 LT The Hague

Nyderlandai

El. paštas: lbruin@nuffic.nl / Interneto svetainė: www.nuffic.nl

Terminų rodyklė

- akreditavimas, 10, 16, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 45, 60, 76, 87, 88, 89, 91, 94, 95, 96, 111, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 139
- priėmimas, 15, 17, 19, 21, 28, 29, 31, 34, 36, 37, 39, 40, 43, 44, 45, 48, 49, 53, 54, 56, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 88, 89, 90, 93, 94, 96, 99, 100, 101, 102, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 116, 118, 119, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 131, 137
- autentiškumas, 10, 22, 24, 35, 36, 38, 39, 45, 76, 86, 94, 96, 130, 131, 140
- įrodymų našta, 13, 59
- kreditas, 10, 11, 18, 20, 21, 23, 24, 28, 32, 33, 45, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 60, 65, 66, 79, 81, 87, 93, 96, 99, 111, 112, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140
- Kaupimas, 51, 52, 55, 140
- mobilumas, 133, 135
- perkėlimas, 51, 52, 53, 136, 140
- aprašai
- lygmuo, 19, 20, 47, 48, 50
 - kvalifikacija, 20, 47, 48, 50
- Diplomo priedėlis, 11, 15, 23, 72, 85, 87, 88, 92, 93, 95, 96, 97, 113, 118, 120, 126, 136, 137, 138, 140
- ECTS, 20, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 63, 111, 136, 140
- švietimo sistema, 18, 27, 28, 30, 39, 44, 45, 48, 56, 60, 66, 87, 88, 89, 92, 94, 96, 98, 99, 102, 106, 112, 116
- lankstūs mokymosi būdai, 10, 53, 104, 110, 111, 112, 113, 141
- apgavikiškas, 35, 36, 37, 40, 67, 76
- pasiekimų įvertinimai, 10, 21, 24, 51, 53, 55, 56, 57, 60, 81, 83, 89, 96, 136, 140
- informacija
- valdymas, 76
 - teikimas, 10, 70, 71, 72, 73, 74
 - šaltiniai, 10, 35, 38, 46, 71, 76, 85, 86, 89, 102
 - įrankiai, 18, 23, 25, 30, 87, 92, 94, 113, 118, 126, 136
- jungtinės programos, 117, 118, 119, 120, 141
- kalbos testai, 129, 130, 131, 132
- mokymosi rezultatai, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 29, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 75, 77, 79, 87, 88, 94, 95, 96, 98, 99, 111, 112, 113, 123, 135, 136, 137, 138, 140
- lygmuo
- programa, 47, 116, 118
 - kvalifikacija, 19, 23, 47, 53
 - sistema, 15, 18
- Lisabonos pripažinimo konvencija, 2, 9, 13, 16, 58, 70, 75, 105, 121, 125, 129, 135, 139, 144
- malūnas
- akreditavimo, 10, 24, 32
 - diplomų, 32, 33, 67
- programos paskirtis, 21, 22, 49, 86
- kvalifikacijų sandara
- tarptautinė, 95, 99
 - nacionalinė, 19, 96, 98, 99, 100, 101
- kokybė, 2, 112, 116, 118, 119, 120, 122, 124
- kokybės užtikrinimas, 9, 10, 16, 18, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 38, 69, 74, 77, 78, 87, 88, 91, 96, 112, 118, 122, 123, 136, 137, 139
- pripažinimas
- akademinis, 2, 15, 17, 43, 44
 - alternatyvus, 33, 45, 64, 66
 - sprendimas, 15, 45, 55, 56, 64, 71, 73, 74, 77, 78, 79, 81, 82, 83, 93
 - atsisakyti, 28, 59, 67
 - institucinis, 9, 17, 26, 77, 78
 - dalinis, 10, 24, 29, 45, 65, 71, 124
 - procedūra, 10, 17, 47, 69, 75, 77, 97
 - procesas, 10, 11, 22, 25, 36, 40, 44, 52, 67, 69, 71, 72, 77, 94, 95, 96, 104, 116, 120, 138
- pabėgėliai, 72, 106, 125, 126, 127, 128
- teisė apeliuoti, 33, 64, 65, 66, 67, 68
- atranka, 80, 81, 82, 83, 84, 129, 130, 131
- esminis skirtumas, 10, 24, 29, 44, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 79, 107, 138
- transnacionalinis švietimas, 10, 95, 114, 115, 116, 122, 141
- skaidrumas, 14, 71, 74, 92, 99, 112, 116, 136
- patikra 36, 37, 38, 39
- duomenų bazė, 37
 - išorinė, 39
 - vidinė, 37, 38, 39
- apimtis, 19, 20, 47, 48, 52, 53, 59, 60, 77, 98, 99, 112, 113

„Tai pirmas kartas, kai radau veiklos gaires, kurias galima taikyti Europos universitetuose šiandien. Šios rekomendacijos paveiks rezultatų, kurių visi bendrai siekiame savo tarptautinėse programose, standartus ir kokybę.“

„Studentų priėmimo specialistai ne visada turi patyrusių kolegų, į kuriuos galėtų kreiptis su „paikais“ klausimais, kai nėra įsitikinę dėl paprasčiausių dalykų, susijusių su švietimo sistemomis. Norėčiau manyti, kad šis patikimas vadovas taps tokiu rašytiniu kolega! Manau, kad labai naudinga, kai pagrindinė informacija surinkta į vieną vadovą. Nuoširdžiai džiaugiuosi, kad šis vadovas rengiamas.“

„Dokumente pateikiamos naudingos rekomendacijos studentų priėmimo specialistams, kai nagrinėjant tarptautinius dokumentus kyla sunkumų juos suprasti. Dokumente nurodoma į ką atkreipti dėmesį, o jeigu informacijos trūksta, jie žino, kokius klausimus užduoti. Dokumente taip pat užtikrinama, kad tarptautinės kvalifikacijos būtų vertinamos remiantis tais pačiais parametrais.“

Cituojami respondentų komentarai, pateikti per EAR HEI konsultacijas dėl pirmojo vadovo projekto, 2013 m. pavasarį.